

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is

II. év.

Budapest, 1898, szombat, április 16-án.

105. szám

Fiskális szempontok.

Mikor a katolikusok annak idején támogatták a protestáns autonómiát, sarkukhoz tapadt a gyanu, hogy számításból teszik. Kölesönbe adják a támogatást. Az egyházpolitikai csaták óta aztán a protestánsokat is üldözi a gyanu, hogy nem ment ingyenbe a támogatásuk. Most pedig, amikor a lelkészi fizetések kiegészítése van soron, a gyanusítás konkrét formát is kapott. A kormány köszönhet valamit a protestánsoknak, tehát fizet. Nem lesz ezentul protestáns pap, akinek a természetes járulékokon felül legalább nyolczszáz forint jövedelme nem volna.

Az isten tartsa meg a gyanusítók ostobaságát csorbitatlanul, az idők végéig. Mert ilyenformán a gyanusítók valami emberbaráti missziót is teljesítenek. Mulattatják a szegény emberiséget. Hogy valamely egyház azért támogasson a maga anyagi érdekeinek rovására egy reformot, mert fizetésbe kapni fog az államtól segélyképen — kevesebbet, ez igazán inkább fest tréfának, mint gyanusításnak. S ha akadt volna mégis, aki a tréfát komolyan veszi, az ma nagyon elszégyelheti magát. Mert a törvényhozás tanácskozásának első napja azt az igazságot hozta napfényre, hogy a kormány tervezete szerint aránylag több segítséget fognak kapni azok a szerb és román papok, akik az egyházpolitikai javaslatok ellen izgattak, mint a jutalom fejében állítólag megjuhászodott

protestáns lelkészek. Ez pedig mégis csak furesa módja volna a jutalmazásnak.

Miben hegyezte ki még Apponyi Albert is (az ellenzéki álláspont mai kifejezője) határozati javaslatát? Azt mondja: a lelkészi fizetések kiegészítése rendjén való. Helyesli még a fiskális szempontok kidomborodását is, pedig erős a hitünk, hogy az állami takarékoságot sem szabad minden szükséglettel szemben egyformán hangoztatni s az éhezőket a pénzügyi egyensúly fentartásával nem igen lehet kielégíteni. De hát ebben a kormány és Apponyi találkoznak, ne bolygassuk mi sem. Sőt Apponyi még oktalan pazarlással is vádolja a kormányt és azt ajánlja, hogy az állam csak a kvalifikált lelkészek kongruáját egészítse ki s azt sem a mai lelkész-létszám szerint, holott a kormány javaslata számot vet a helyzettel és négyszáz forintig ki akarja egészíteni azoknak a lelkészeknek jövedelmét is, akik a törvényben előírt képviselést nem is tudták megszerezni. Azonfelül Apponyi még attól is tart, hogy a különböző egyházakban, sőt az egyházak különböző vidékein is tapasztalható adózási hullámzások az állam pénzügyeit kiszámíthatatlannul próbára tehetik. Mert mihelyt a jobban adózó egyházak észreveszik, hogy az ő megerősítésük voltaképpen fölösleges és az állam a különbözetet így is, úgy is fedezi: az egyházi adózás az egész vonalon meg fog változni s az állam majd kulloghat segítségével a nyomában.

Látnivaló, hogy Apponyi még jobban arczra borul a fiskális szempontok előtt,

mint a kormány. Ez még nem volna olyan baj. Mert ha nem is mondotta ki egészen világosan, vezetheti őt egy magasabb nemzeti szempont: a hazaszeregetben nem tulságosan kiváló lelkészek csöndes büntetése. Kvalifikáció nélkül és nagyobb állami támogatásra szorulva ugyanis leginkább a nemzeti-ségi egyházak lelkészei tengődnek. Hogy tehát az állam szívének melege érdemtelenekeket ne érjen: elég tetszetős álláspontnak látszik. Kivált ha tekintetbe vesszük, hogy Apponyi az egyes egyházaknak szánja ugyan az állami segélyalapot, de másrészt megköveteli az egyházi hatóságoktól, hogy évenként terjeszszék be a segélyezett papok listáját, amelyből a kormány (természetesen a törvényes korlátok közt) mindig törölhetné a nemzetellenes törekvésekben talált lelkészeket. Első pillanatra tehát igazán úgy tetszik, mintha az Apponyi javaslata olcsóbb (vagy legalább is ugyanolyan olcsó), azonkívül pedig megnyugtatóbb hatása is lehetne, mint a kormány tervezete.

De csak első pillanatra. Mert aztán jogaiba lép a józan megfontolás. Mit jelentene az, ha az állam épen azoktól fordítaná el tekintetét, akikről Apponyi is azt mondja, hogy nem kulturális tényezők, hanem ellenkezőleg antikulturálisak? Mintha valaki azt tanácsolná, hogy az ember ne érdeklődjék az ellenségei iránt. Akiket bizonyos egyházak még kvalifikáció nélkül is szívesen látnak a lelkészi pályán, azok kétségtelenül értenek a nép nyelvén, hatni tudnak

Kistélen.

Olvastam valahol, hogy egy olasz dicserőte volna a magyar nyelvet, mondván, hogy könnyű ott szindarabot írni, ahol a nép nyelve egyazonos az uréval. Igaz, jobban igaz, mint máshol. Az olasz bergamasca nem érti meg a nápolyit, se a bécsi német az erdélyi szász földmivest, a bihari mócz sem a bukaresti urat, a magyarországi bolgár sem a balkánbeli bulgárt s az idevaló törvényszék szerb tolmácsa panaszkolta, hogy némely szerb hírlapi cikk lefordítása gondjába kerül, annyi új szavat szerkesztenek a helgrádi tudósok. Ilyes dolgok a magyarban nincsenek, bár a tanyavilágban élő népek tömérdek olyan szava van, amit az urféle nem ismer, de nem is akarja ismerni, mert hiszen úgy sincs neki semmi szüksége arra, hogy a kaszanyél e yik fogója meg a másik fogója között való névbéli különbséget ismerje. Érdekesebbek azok a szavak, amelyek mind a két felekezetenél megvannak, de más az értelmük. A jelenleg náluk nem a szó elfogadott értelmét jelenti, hanem hogy jelen volt valahol az illető.

— Ott vótam jelenleg tiz esztendeje az esetnél — mondja tanuskodása közben.

A csapodár sem csapodárt jelent, már

hogy olyan embert, aki lányok, menyecskék után futkos, hanem olyan béréslegényt, akit elesapott a gazdája s most hely nélkül bódorog. A nem csapodár bérés pedig nem cseléd, hanem bérés, a tulajdon magzat a cseléd, ha még kis korban van, akkor kis család. Hazamék nem azt jelenti, hogy megy haza a tanyájába az ember, oda haza menni nem lehet. A haza mindig a város, melytől mért-földekre esik s amely vámmal zárja el magát tőlük; a tanya, ahol született, ahol él s ahol meg fog halni, az csak a lő. A művelés szónak az értelme odakint annyira más, hogy még csak lenyomtatni sem lehet.

A jeles ember nálunk: derék hazafi; a jelős ember náluk: gazember.

Azt nem tudja megérteni a kintvaló, hogy csak az iparos az iparos. Minden ember iparos, aki dolgozik s jól dolgozik. Az ipar, a munka szó helyét foglalja el náluk, a munka fogalma ellenben csak az olyan dologé, amelyért nap-szám jár. Jó dolgu emberről mondja:

— Jó ipara van ennek.

Látnivaló, hogy a szavat itt egész másként használja, mint ahogy az eszes emberről is mondja: ennek jó fogalma van. Másszor a mondatot fordítja meg (vagy hogy talán a miénk van megfordítva). Miska érdekölte a lányt — ez épen nem azt jelenti, hogy a lány érdek-

lődött a Miska iránt, hanem a megfordítottját. Sok ilyen van, törvényszéki tárgyalásokon gyakran tapasztalni, hogy egyazon dolgot beszél a bíró is, a puztai tanu is, de mind a kettő másra érti. Az ember szeretne beleszólni, hogy hiszen két malomban örölnék, de persze nem lehet s így jósokáig lovagolják körül a szavat, míg dülőre jutnak. Néha pedig főbenjáró esetek forognak egyetlen szó körül . . .

Csak azért van ez az előljáró beszéd, mert ez is érdekes szó nagyon, ez a kistélen. Most áll a kistélen, így husvétől kezdve május elejéig. Nem azért, mintha hideg volna, hanem mert munka nincsen. A télnek nem a hideg a nevesebb tulajdonsága, hanem a munkahiány. Így ez az idő is, amidőn a földben való dolog szünetel, szintén télnek neveztetik, de mert hogy rövidebb amannál, kistélenek. Most igen nagy csendességek vannak a határhán. A szőlőt már kinyitogatták s amugy földi munka majd csak a jövő hónap elején lesz. Ülnek az emberek a tanyaházakban s egyéb foglalkozás híjjával nézik az eget, hogy vajjon mit hoz a jövőendő. Mert az a jövőendő, semmi más. Az égen föltül lakók kegyelmében van a határ s mert hogy pár éven át nem sok gondjukba vették az errelakókat, de ellenkezőleg nagy vizeket és nagy jegeket adtak, most minden változása az időnek félelmet gerjeszt. Ha eső van: jaj, csak

reá. És ha a viszonyok úgy hozzák magukkal, ezek az emberek nagyon hamar állnak kötélnek és lesznek nemzetiségi izgatók, rendbontók, veszedelmes tényezők — amint jobban tetszik. Sőt elszabad képzelni, hogy bizonyos emberek azért mennek a koldus-jövedelmü lelkészi pályára, mert tudják, hogy a titkos ligák pénze legszívesebben keresi a szegény lelkészeket, akik a pénzt is szeretik és a népre való hatással meg is tudják szolgálni. Micsoda állami bölcsesség volna tehát az, mely az ilyen kétes egzisztenciákat ugyszólván felügyelet nélkül hagyja és rosszul alkalmazott szigorúsággal voltaképpen csak önmagát büntetné?

Illik az embernek és illik az államnak, hogy egyik szemét és egyik kezét mindenkor azok felé fordítsa, akik gyanusak. És áldozatból és időből mindenkor többet kell pazarolni azokra, akiktől félni is lehet. Szerencsétlen politika volna tehát, ha akár takarékoságból, akár be nem vallott megtorlás okáért az állam csak a kifogástalan papokra terjesztené ki figyelmét, mikor a kongruát rendezi. És szerencsétlen politika volna az is, ha az állam közvetlenül az egyházaknak adná a kölcsönös megállapodással meghatározott segítséget. Mert akkor éppen a legveszedelmesebb vonalon szolgáltatná ki ellenőrzési jogát és sohasem tudhatná teljes biztossággal, nem jutalmaznak-e bizonyos egyházak épen államellenes törekvéseket állami támogatással. Azonkívül pedig, ha az állam ilyen alapon akarná a lelkészi kongruát rendezni, olyan zavarokat és olyan forrongást támasztana, amelyeket a szűkre mért segítséggel sohasem tudna ellensúlyozni. Akkor nemcsak egymással állannának harcban az egyházak, de önmagukkal is.

Nem hisszük tehát, hogy Apponyi javaslata szerencsés ihlet szülötte. A célja tiszteletreméltó, a formája szerencsétlen. Már akkor inkább lehet általános

megnyugvás alapja a Wlassics tervezete. Ez is egyet akar Apponyival, de józanabb és körültekintőbb. Csak azok a fiskális szempontok ne nyugóznék! Az ember elhiszi ugyan Wlassicsnak, hogy szívesebben intézné a kultura ügyeit, kezében a Fortunátus tarsolyával és hogy ő volna a legboldogabb, ha hajlandósága szerint egyetlen vágyat sem kellene az országban kielégítetlen hagynia — de a miniszterek jóakarata csak a politikai ellenvetéseket fegyverzi le, a szükségét nem. S ha a szegény lelkészeknek kilencz évig kell várniok, míg jövedelmük az állami segítséggel nyolczszáz forintra egészül ki, ez nekik mégis csak jobban fájhat, mint a miniszternek. Mert az éhség gyalázatos kreatura és kopogtat az ajtón még akkor is, ha Wlassics mindakét szemével sir . . .

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtti tíz órákor ülése van.

A tengerészeti póthitel. A közös hadügyminiszter tudvalevőleg ötvenöt millió forint külön hitelt kért a hadi-tengerészet számára, miután azonban a két kormány sokalta az összeget, e követelést majdnem felényire szállította le. A kormányok ezt a tulkiadást sem fogadták el és most már báró Krieghammer és báró Spaun ellentengernagy teljesen elállottak a tulkiadástól s a tengerészeti budget az idén nem igen haladja meg az előző évi költségvetést. Az egész tengerészeti budget legfeljebb fél millióval lesz több a tavalyinál.

A képviselőház bizottságából. A képviselőház közlekedési bizottsága Tolnay Lajos helyettes elnöklése alatt ma ülést tartott. A bizottság vita nélkül elfogadván a székesfehérvár-bicskei helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot, áttért a bihari helyi érdekű vasut margitta-szilágysomlyói szárnyvonalának engedélyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. Kállay Lipót a szóban forgó szárnyvonal finanszírozása tárgyában kérdést intézett a miniszterhez, kinek felvilágosításai után egyhangulag

elfogadta a bizottság a törvényjavaslatot. Tudomásul vette a bizottság végül a honvármegyei helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló miniszteri jelentést. A letárgyalt ügyeknek a Házban való előadásával gróf Thoroetzky Miklós bizatott meg s ezzel az ülés véget ért. — A képviselőház zárszámadási bizottsága Fest Lajos elnöklése alatt ma ülést tartott. A bizottság tárgyalás alá vevén a törvényhozás által engedélyezett hitellel szemben a múlt év utolsó negyedében előfordult tulkiadásokról, előirányzat nélküli kiadásokról és hitelátruházásokról szóló állami számvérvészeti jelentést, elhatározta, hogy a jelentésnek tudomásul vevését s hasonló czélból a főrendiházzal való közlését hozza a Háznak javaslatba.

Wertheimer, az államférfi.

Kiviteli enquete kezdődött tegnap Bécsben és folytatódott ma is. Az osztrák-magyar kiviteli-egyesület titkárának előadásával kezdődött az enquete s azután megindult a hosszú, terjengős vita. Nem is szólnánk részletesen erről a hosszú terjengős vitáról, ha talán a huszadik szónok beszéde meg nem ragadja a figyelmünket. Wertheimer gyáros volt ez a szónok. Hogy mit gyárt és kinek, azt nem tudjuk, valaminthogy a Wertheimer ur keresztnevét se sikerült a bécsi tudósításokból kiböngésznünk.

Ehelyett azonban olvastunk egy okos, ötletes, formás beszédet a kiegyezésről. Olyan beszédet, amely becületére vált volna egy lajtháninenni államférfiúnak is. És ezt a beszédet Wertheimer gyáros ur mondta, jelöl annak, hogy még túlnan is akarnak józanul gondolkodó férfiak. Minden bővebb kommentár helyett ideiktatjuk Wertheimer beszédének velejét:

„A kiegyezés kérdése miránk nézve a legnagyobb fontossággal bír. A kiegyezés olyan fontos ránk, mint az ing, amely közelebb van testünkhöz, mint a kabát, már mint a vízi utak, gyarmatpolitika tervei stb. Én vagyok az utolsó, aki más kiegyezést fogadna el, mint olyat, amely Ausztriához méltó és Ausztriát nem sérti. Itt felhozom a német költő e szavait: „Bármily kemény dolog is az igazságot megmondani, Mirza Schaffy, légy igaz és becületes.“ Én tehát egyenesen szint fogok vallani. Igazán különös, nagyon sajnálatos jelenség, hogy nálunk annyi ellensége van Magyarországnak. Magyarországnak szemére vetik a jólétét, pedig senkire

köd ne járjon a nyomában. Ha szél jön, ami a ködöt elvinné: jaj, hát kifújja a magot a földből és leveri a baraczk virágát. Ha szél sincs, ha eső sincs: ime, most meg már kiszárad minden. Így nézik mindenféleképp sorsukat az emberek.

Jó volna ilyenkor, ha valami famunkához értenének, ha kanalakat faragnának vagy akár fonnák a kosarat a vesszőből. Ha egy hatost birna csak összefaragni egy nap, az is kihozná az ebédre való kását. De hisz ő maga ilyesmire nem mozdul, mozgatni meg nem mozgatja senki. A kosárfonást megtanulja ugyan egykettő a börtönben, az is elfelejti, de meg ki járna tanulni ilyen börtönbelihez? A szomszédban van egy kis falu, Tápé, amely szépen megél a gyékényfonásból, de példája ugyan még senkire rá nem ragadt. Így hát csak ülnek s összejárnak szavalni.

Ilyenkor a kis ablakok mögött mindent megtárgyalnak. Hogy például vasárnaphoz egy hétre szent mise lesz a domaszéki belső iskolánál. Ugy hozatnak ki a városból hozzá barátot, ki majd isten elé terjeszti a kérelmet, hogy elég volt már a jégverésből s az idén ne lenne. (Vagy ha ép lenni akar, legyen másutt.) Odaigérkezik is mindenki és készül, hogy bizonyosan elmegy. Ott lesz is vagy öt-ezer ember.

— Hirt is hallunk ott — mondiák.

Az aratásról tudniillik. Arról már sok szóbeszéd folyik, hogy ki merre megy és milyen részre. Beszélnek továbbá a nagyságos urról, a volt képviselőről, akit elemésztettek és eltűnt titokzatos módon. Az úgy volt, hogy ebédén járt a királynál, mert már igen kedvelte a fölséges király, mert ez volt az az ember, aki az igazat megmondja. Nagy vót mán tülle a tartomány a kormánál: Most is, hogy ez az ebéd mögvót és a Stefánia (annak az urát is úgy emésztették el, mert szerette a magyar népet) hát a Stefánia takaritaná le az asztalt, úgy tapasztalja, hogy egy arany kanál hiányzik. Szól azonnal fölséges ura atyjának, ki is kiált tüstént a testőröknek, akik az ajtót állvák, hogy sekit ki ne eresszenek. Ugy is történt és azonnal keresni kezdik a sok finom urnál a kanalat. Nincs, de nincs, míg végezetül épen önála találják meg a csizmaszárban egy arany sőtartóval. Hát ilyenek történnék.

— A kormán tötte ezt — mondja Viraszto Géczi János komoran — hogy elemészt-hesse. Mert mán ügön el volt terjedve a hatalma.

Bólintanak erre, de meg el is szomorodnak, mert borzasztóság már mégis az ilyesmi. Hallgatnak jó ideig, míg új tárgy nem akad, amin beszélni lehetne. Ha nem akad, előveszi mindenik a botját a sarokból.

— No, előmék mán.

— Elő? — kérdezi a gazda.

— Elő.

— Ráérnek kentök.

Varga Pál zsöllérember azt mondja:

— Öhetném mán. Nagyon jó káposztát főzött az este az asszony, majd ami még van, arra ráömgyünk.

— Jó vót-e? kérdi Frantzia Gergő.

— Jó.

— Hus vót-e közte?

— Hát — szól elgondolkozva Varga Pál — tudja kend, mikor a káposzta még a földbe vót, oszt kutya szaladgált a földön, akkor vót hús is közte.

Ezen nevetnek, mert nevetni való az, hogy a Varga Pál káposztájában eleven hus szaladgál, az is csak kutya.

. . . Így vannak az öregek kistélen át. A lányok már másképpen, mert azok tereferére a boltba járnak. Mert ne higgye senki, hogy bolt ne volna odakint. Van bizony, nem ugyan mindjárt itt a sarkon, mint az városokon szokott lenni, de nem is messze: egy órajárás az egész. Ha a masina véletlen elfogy, odamennek érte. Dohány is kapható, papirszivar és borszivar. Garasos pipaszárral, só, sáfrány, hajkenő olaj, négyszagu, továbbá petróleum, lámpaüveg, bár néha némely készlet a nagy kereslet következtében, kifogy s olyankor hosszabb időbe tart, míg is-

nézve sem oly fontos ez, mint épen Ausztriára nézve.

Ausztriának Magyarországra való kiviteléről nem állnak pontos adatok rendelkezésünkre. A kamara elnöke 450 millióra tette. Lecher képviselő könyvében 200 milliót említ, mások 350 millióról beszélnek. Fogadjuk el az utóbbi számot. Amit Magyarországra exportálunk, az első sorban iparcikk; ami azonban sokkal fontosabb, az az, hogy a magyaroknak abból 90—100 milliót hitelbe adunk, míg mi annak a 30 milliónak, amelyet Magyarországból importálunk, 7/8-részt készpénzzel fizetjük.

Minekünk tehát szintén arra kell törekednünk, hogy Magyarország pénzügyi biztonságáról gondoskodjunk és ennek következtében Magyarország jólétének emelését örömmel kell üdvözlőnünk.

A magyaroknak, akiknek készpénzen adjuk árúinkat, kevésbé kell érdeklődniük az iránt, vajjon mi anyagilag fejlődünk-e, mint nekünk az ő anyagi fejlődésük iránt. Magyarország fellendülése 1860-ban a mezőgazdaság terén kezdődött. Schulhof, egy lángelméjű férfi, volt az első, aki Ausztriába behozta a gőzekét, amelyet először 1861-ben a Dreher-féle földeken, a szemem láttára alkalmaztak. Nagyon megcsodálták nálunk ezt az ekét, de nem hozták be, míg Magyarországon azonnal meghonosodott. Ezután a bérrendszert terjesztette Schulhof a magyar gazdák között. Először is bérbe adták az Esterházy-birtokokat és ez a rendszer lehetővé tette a magyar mágnásoknak, hogy számos milliót lefizessenek az adósságaikból. Azután vasutakat építettek Magyarországon és csak azután kezdtek az ipar megeremtéséhez, miután már a közlekedési eszközök megvoltak. Azonkívül sokkal szabadabb a felfogás a részvénytársaságok alapítása tekintetében. Daczára annak, hogy sok ilyen intézet áll fenn odaát, mégis csak kevés bukás fordult elő.

Mindenesetre csak erős parlament és erős kormány mellett volt lehetséges a magyaroknak esikereskedelmére.

Az osztrák kereskedelem és ipar legsürgősebb érdeke az, hogy a kiegyezés végére létrejőjön. Magától értetődik, hogy mindkét félnek áldozatokot kell hoznia. Ne azt keressük, ami Magyarországot és Ausztriát egymástól elválasztja, hanem azt, ami őket egyesíti és akkor megtaláljuk a miránk nézve helyes utat.*

mét raktárra kerül. A konyhában van a bolt egy szekrényben, de azért egész módos pulpust helyeztek elébe, nehogy, midőn a bolt kinyitattik, cukorért jövő gyerekek abból valamit elcsenjenek. Dologtalan időkben leányzók találkozása van itt, különösen, mert hogy ha szivar kell a legénynek, az is csak ide jön. Jönnek a leányzók egy órahosszáról egy krajezár ára masináért (ezüstös fejűért). Az Ilusok, a Viktorok, a Teczák találkozása ez.

Itt már inkább csak arról folyik a beszéd, hogy kiszabhatja divatabbra a ruháját. Ki milyen pántlikát vesz — már majd ha lesz rá pénz. Bár az ügyesre rendszerint telik. Néha a szelemenfáról elmegy egy-egy ág kolbász észrevétlen s helyette pántlika jön a tanyába. Darab szalonnának is vándorolnak így, valamint galambfiókák. (No azokat bizonyosan a kánya vitte el.) A tanyavilág piacznán, amit hetenkint tartanak, ilyen dirib-darab holmi kerül eladásra, miknek nem minden részét a szegénység akasztja le a kürtöből. De annak körülbelül így is kell lenni. Mi legyen szép, ha a lány sem? És úgy sem sokáig tart cifra élete. A sátánt elviszi az ördög, már hogy a Sátán Ilust az Ördög Ferkó és oda van a lányság.

Az ideig azonban, míg ez elkövetkezik, Ilusok itt kistelelnek a boltban, Ferkóék pedig

A kongrua.

(Az országgyűlésből.)

A képviselőház ma megkezdte a kongrua-javaslat tárgyalását és a vita sokkal szélesebb alapon indult, semhogy egy-két nap alatt a végére lehetne jutni. Az utolsó idők közönyéhez mérve, a Ház külső képe is a nagyobb érdeklődést bizonyította; azonfelül Wlassics miniszter is rajta volt, hogy idejekorán kifejtven a kormány álláspontját, módot adjon a törvényhozásnak a beható kritikára. Így aztán a tanácskozásnak ez az első napja mindjárt nagyon érdekes volt.

A javaslatot Tuba János ismertette s ő sem maradt meg a szokott előadói chablonban. Aztán pedig nyomban fölemelkedett Wlassics Gyula kultuszminiszter és rövid, de teljesen tájékoztató beszédben felelt meg mindazokra az ellenvetésekre, amelyek a javaslat ellen a Házon kívül felhangzottak. Megmondotta, hogy milyen okok vezettek, mikor a lelkészi fizetések kiegészítéséhez a javaslatban tervezett módot választotta és megmondotta azt is, hogy milyen korlátok között kellett pénzügyi szempontból maradnia. Mindez jó hatást tett a törvényhozásra s a szabadelvű párt beszéde után meg is éljenezte a minisztert.

Sorra jelentkeztek most az ellenzéki álláspontok — a legelőbbje mindjárt két határozati javaslattal.

Legérdekesebb volt a gróf Apponyi Alberté. Mert a nemzeti párt vezére általános-ságban helyeslte ugyan a javaslatot, de át akarja dolgoztatni és pedig igen lényegesen. Ő a kvalifikáció nélkül való lelkészek egyáltalán ki akarja zárni az állami támogatásból s a segítséget is általában szeretné az egyházaknak juttatni, mert csak maguk az egyházak tudhatják, hogy a különböző adózási vidékek szerint hol van nagyobb és hol kisebb segítségre szükség. Apponyi tehát egészen más elvekre építené a kongrua rendezését és határozati javaslata épen ezt czélozza.

Ridegebb a néppárt álláspontja, mely a gróf Zichy János beszédéből és határozati javaslatából domborodik ki. Ez a párt megint az állami beavatkozás kísérletét látja és az egyházak önkormányzatát akarja a javaslattal szemben megvédelmezni. De hát ilyen kísérlet-látó csak tizenhét van a törvényhozásban — az pedig nem sokat számít.

Apponyin és Zichyn kívül még ketten beszéltek. Mind a ketten a jobbmezőről, de azért erősen ellenzéki szellemben, ami magában is pikáns dolog, ma pedig különösen ked-

vére volt a szélsőbálnak. Érthető a dolog, ha megmondjuk, hogy az egyik szónok — volt miniszter, a másik — szász. (A szászok ugyanis a helységnevek törvénye óta belezottak az opponálásba.) De a nagyobb érdeklődés nem a szász Schwickert kísérte, hanem gróf Bethlen ex-minisztert. Ő sem ujoncz az ellenzéki szereplés terén s csak a legutóbb is keserű hangon kérte számon Darányitól az ő kis telepeit, — de ma még erősebb volt. Míg a protestánsok álláspontjának jelzésénél maradt, bizonyos ellenzés rendjén is volt. De az ex-miniszter szenvedélyes is próbált lenni és azonfelül gunyolódott is, hogy a hatvani-utca kiszélesítése többé kerül, mint a papi fizetések rendezése. Es a szolgabíró is emlegette az ex-miniszter, még pedig olyan értelemben, ahogy máskor például Marjay uram szokta figurázni a szélsőbalon. Ezért tetszett Bethlen beszéde a balmezőn s ezért nem igen éljenezték a közvetlen szomszédságában.

Egyébként a holnap is eléggé érdekesnek ígérkezik. Azt mondják, felszólal majd Tisza is, a generális...

I. A képviselőház ülése.

A képviselőház ülését Szilágyi Dezső tíz órakor nyitja meg.

Harmadik olvasásban megszavazzák a konzuli illetek szabályozásáról s a Közép-Duna-egyeség szabályozásáról szóló törvényjavaslatokat. Majd vita nélkül fogadják el azt a pénztári kimutatásra vonatkozó jelentést, mely tegnapiról az előadó távolléte miatt elmaradt.

Következik a napirend.

A lelkészi fizetések.

Tuba János ismerteti a kongrua-javaslatot. Ez abból az alaphoz indul ki, hogy az államnak segítő szerepe csak ott van helyén, ahol az egyházak anyagi ereje nem elegendő. Az állam tehát nem akar állami hivatalnokokat csinálni a lelkészekből. A javaslat nyolczszáz forintot egészíti ki ama lelkészek fizetését, kik a nyolcz gimnázium elvégzése után a felső teológiai tanulmányokat elvégezték, míg a többi lelkész négyszáz forintot kap. Ez az intézkedés, bár megtámadták, nem jelent egyebet, mint a nagyobb kvalifikáció, a magasabb műveltség elismerését. Ama jogos kívánságnak azonban, hogy a régen működő lelkészek nagyobb figyelemben részesüljenek, a törvény végrehajtásakor eleget fognak tenni. Sokan kifogásolták a minimum csekélységét, de figyelembe kell venni azt, hogy ez is másfél millióval terheli az államháztartást. A javaslat respektálja a felekezetek autonómiáját s az állami felügyeletnek csak azt a minimumát követeli meg, mely elmulaszthatatlanul állami érdek. Nincs igazuk azoknak, akik az auto-

a csárdában, amit mostanában már vendéglőnek is szokás nevezni. A legényeknek ahhoz van jussuk, hogy itt költsék a pénzt. Ugyan valami sokat nem vernek el, mert a régi borivó magyar apránként a pálinkára fanyalodik. Amaz drága, vagy ami nem drága, nagyon kivetős. Méltatják is érte a csárdást:

— Mán a kend bora, Miháj bácsi, mögént a gyerőkfürösztő teknyőbe telett.

— Abban hát — felel a koresmáltató ember (mert jobb is az ilyent ráhagyni a vendégre: hogy szaporodjon a kedve).

Szaporodik is, ahogy italoznak, vagy némely része kártyázik. Ha kis pénzre megy, csak úgy rendesen szokás szerint, ha azonban huszonegyben, nagyobb pénzre megy a játék, ajánlatos bicskával keresztül ütni és az asztalhoz szegezni a paklit. Késfok ellenében aztán mindenki huz abból magának annyi darabot, ahány épen szükséges. Ez nem soká tart, mert elfogy a kártya s Vér Illés djadalmasan önti a bukszába a pénzt, amit a Ferkótól elnyert.

— No, hazamöhetsz most már Ferkó vacsorára — szól büszkén — vár edősanyád jó pufánkkal.

Nem szól a Ferkó semmit, csak veszi a botot és megindul. Széled a többi is, mert sötétedik és favirágokat sodor az alkonyati szellő. A kutyák ugatni kezdenek, a hold előjön Pálffy Antal szélmalma tetején erre azonnal s ke-

vése tavaszi hidegharmat van ereszkedőben. Vér Illés halad magányosan a közön, a jegenyék mellett, csörög a bukszájában az ezüst. Egyszer csak azt mondja a feje: puff! Ugyanis a jegenyék közül fejen vágta bortal. A fej beszakadt azonnal, Illés pedig felet fordulván magakörül, a homokba esik. Mozdulatlan ott. Jobb ilyenkor mozdulatlanok lenni, részint mert akkor nem ütök tovább, részint pedig ily állapotból kikémlelhető, hogy ki ütötte fejbe, félig hunyott szemével látja is, amint a jegenyék közül Ferkó az utra oson, valami bokorba veti magát és lából sebesen a nagy bortal.

— Ehen — gondolja Illés feje hulló vérei között — földlak hónap, kutya.

Ezzel utnak is indul, körültagogatván magát és kendőt kötvén a fejére. Rabság, rabság jár ezért, ami a Sátyán-lánynak lesz leginkább siralmas. Megy, bizonyosan megy holnap a kapitány elé...

A hold már jóval fölülhaladta Tóni bácsi malmát s most nagy képevel a legfelső vitorla hegyén reszket, fényét ép ide az utra bocsátva, Illés megy és látja, hogy az uton valami arany csillog. Ez zsebóra. Ferkó ezüst zseborája a réztokban. Illés zsebre teszi (ugy is odaváló). Illés holnap nem megy a kapitány elé.

nómia sérelmét látják a javaslatban. A legsúlyosabb sértést abban látják, hogy a miniszter a jövedelem kiegészítést legyelemben csak a megvonhatják, ha felekezeti hatóság föltenti. Pedig ebben nincs autonóm sérelmi, mert hiszen a miniszter csak a jövedelem-kiegészítést vonhatja meg, egyébként a föltentő teletet nem érinti; már pedig fontos nemzeti és állami érdek azt kívánja, hogy a miniszternek e joga megmaradjon. Egyébként a miniszter eljárása ellen az egyházi hatóság fölbevezhet a közigazgatási bírósághoz. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Zajos helyeslés jobbról.)

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Tisztelt képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) A tárgyalás alatt levő törvényjavaslat fontossága, de a Ház iránt tartozó köteles figyelem is egyaránt azt parancsolják, hogy azonnal a vita elején szóljak fel. (Helyeslés.)

Az alapelveket, amelyeknek az állam és bevett vallásfelekezetek közötti viszonyok rendezésénél irányadóknak kell lenniök, többször volt szerencsém itt e Házban kifejténi és épen azért ezeknek elméleti fejtegetésétől most tartózkodni kívánok. Csak arra vagyok bátor a tisztelt Ház figyelmét irányozni, hogy sohasem vezette a magyar állam vallásügyi politikáját az állam és az egyház maradványaitól való gondolat, ami egyébként gyakorlatilag és következetességgel sehul a világban egyetlen egy országban sincs keresztül vire, (Mozgas a szélső baloldalon.) hanem a magyar állam a történelmi fejlődés különböző fokán mindig tágabb, vagy szűkebb szálakkal összenöve az egyes bevett vallásfelekezetekkel, feladatának ismerte szuverenitásának teljes épségben tartása mellett az egyes vallásfelekezetekkel vallásérkölesi céljaik sikerében közreműködni.

Azt hiszem, megnyugvással veszi a tisztelt Ház azt, ha az állam minden ereje és tehetsége szerint épen a legégetőbb bajon akar segíteni és ugyszólván a létért való küzdelemben harczoló lelkes karnak segítséget akar nyújtani.

En tisztában vagyok azzal, hogy a rendezés módjára nézve eltérők lehetnek köztünk a vélemények, sőt vannak is eltérő véleményeink, de viszont tisztában vagyok azzal is, hogy a cél közössége, az az egyetértő nemes cél, hogy a lelkes karon segítsünk, közös egyetértés célja. (Élénk helyeslés a jobb- és szélsőbaloldalon.)

Nekem nincs kétségem az iránt, hogy a nemzet nagy közvéleménye csak helyesli azt, ha az 1848:XX. törvényzikk 3. szakaszának betűszerinti végrehajtása nincs ezen törvényjavaslatban.

Maguk a segélyre leginkább reá szorult felekezetek sem kérték az 1848:XX. törvényzikk 3. szakaszának betűszerinti való végrehajtását; nem kívánták, hogy az állam fedezze a vallásfelekezetek összes iskolai és egyházi szükségletét.

Tisztelt Ház! En magam fejtettem ki számtalanszor itt a Házban, hogy a bevett vallásfelekezetek különböző történelmi fejlődések eredményei lévén, azok megannyi különböző egyede; az egyik tágabb, a másik szorosabb szállal van az állammal összekötve; tehát nem mondtam sohasem azt, hogy minden egyes viszonylatban nyersen, egyenlő elvek szerint kell az állami és egyház közötti viszony kérdését megoldani. Ugyanazon elveket alkalmazni, egyenlőtlen viszonyokra ugyanazon elveket alkalmazni a legnagyobb igazságtalanság lenne. De itt miről van szó? Itt a létminimumról van szó. Arról, hogy ha valaki bizonyos kvalifikáció mellett elfoglal és betölt egy papi állást, ott nem lehet különbséget tenni a vallásfelekezetek közt, ott csak egy különbséget ismerek el s ez a kvalifikáció kérdése. (Helyeslés jobbról.) Ha valakinek nagyobb vagy kisebb kvalifikációja van.

Nem áll az, hogy az állam a további támogatást ezzel a javaslattal akarta volna mintegy megváltoztatni. Hogy minden tévedésnek eleje vétsék, a legnagyobb készséggel rertük fel a 21. szakaszt, amely ezen elvnek kifejezést is ad.

Felmerült ez a kérdés is — azért mondom ezt előre, mert lehet, hogy e tekintetben különböző módosítások és indítványok történnek, hogy tehát eleve méltóztassék a kormány álláspontját ismerni, — hogy a létminimum határa szűk. En elismerem, hogy a mi lelkeszeink többet érdemelének. Ez kétségtelen. De méltóztassék azt is tekintetbe venni, hogy így is sokra megy az az összeg, amelyet az állam nyújt; és lényeges segítség ez mindenesetre, ha méltóztatnak tekintetbe venni, hány lelkes során fog lényegesen javítani ez a törvényjavaslat, ha törvényre emelkedik.

Azt is bizonyára fel fogják hozni, hogy a végrehajtást rövidebb idő alatt kellene teljesíteni, nem kilencz év alatt. Itt egyenesen és kizárólag az állam pénzügyi helyzete volt irányadó.

Azt is mondották és bizonyára hallani fogjuk a vitában, hogy e javaslat bizonyos intézkedései az egyházi önkormányzatot sértik. En előre akarom jelezni, a magam és a kormány határozott és szilárd meggyőződés: arra nézve, hogy ez a vád nem áll és bátorodom álláspontomat a következőkben

precizizálni. (Halljuk!) Az egyik intézkedés, amelyet az autonómia sérelmének mondanak, az, hogy a lelkes állásban előforduló személyváltozások bejelentendők a kormányoknak. Hát, igen természetesen ölog, hogy ha egyszer a lelkes állás jövedelmének kiegészítése a kvalifikációtól függ, be kell jelenteni a változást, mert 400 vagy 800 forintnak az utalványozása attól függ, milyen kvalifikációja van az illetőnek. (Helyeslés jobbról.) Enélkül a rendezést egyáltalában nem lehet keresztülvinni.

Azután azt is mondják, s erre méltóztassanak figyelni épen azok, akik az autonómia szempontjából akarnak esetleg támadást intézni a törvényjavaslat ellen, hogy a rendezést a lelkes személyéhez köti. Ez teljes félreértés a javaslatnak. Nem a lelkes személyéhez, hanem a lelkes állásokhoz, az egyes lelkesi paróchiákhoz köti; az egyházi főhatóság nélkül közvetlenül abszolúte nem érintkeznek az érdekeltekkel abból a szempontból, hogy megadassék-e vagy elvonassék-e az a bizonyos kiegészítési összeg, azonfelül a kiutalványozás módjára nézve is jöhet létre megállapodás, vagy, hogy okvetlenül nem egyenként történik e kiutalványozás, hanem a paragrafus világosan intézkedik arról is, hogy e tekintetben a kormány és a felekezetek közt megállapodás jöhet létre. Elesik tehát minden olyan érvelés, amely azt mondja, hogy a rendezés a lelkes személyéhez van kötve, mert igenis, a lelkes álláshoz, a paróchiához van kötve és az egyházi főhatóság közbejöttével történik.

Azonban azt méltóztatnak mondani, hogy a jövedelmi kiegészítést nyújtásában és elvonásában az államkormányzat bizonyos befolyása van: ime, itt van az autonómia sérelme. No hát igaz, hogy ez a törvényjavaslat bizonyos feltételek mellett a jövedelmi kiegészítést elvonását biztosítja a kormányoknak. Igazságosan, méltányosan és logice nem lehet követelni, hogy az az állam, amely a kiegészítést adja, végrehajtó hatalmában tehetetlenül, megbénítva, teljesen fegyvertelenül álljon esetleg oly lelkesekkel szemben, aki hazafiattal magatartást tanúsít, a haza iránt tartozó kötelességekről megfeledkezik (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.), vagy hogy megbénítva álljon olyan egyházhatósággal szemben, amely esetleg rokonérzelmű lévén azon panaszolt lelkesekkel szemben bizonyos államellenes ízelemek előtt (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.), — amelyek előtt azonban az állam nem hunyhat szemet, hanem igenis kötelessége afölött örködni, hogy a jövedelem-kiegészítési összeggel esetleg hazafiattal magatartású lelkesek ne istápol-tassanak. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

A kormány a kiegészítést megtagadása vagy elvonása iránt első sorban nem intézkedik, hanem büntető vagy egyházi fogyalmi eljárásnak kell azt megelőznie (Zaj balfelől.) és ha intézkedik is a kormány, ez az intézkedés bírói védelem alatt áll.

Méltóztassanak elhinni, hogy az ebből vont érvelések valóban nem bírnak semmi gyakorlati értékkel sem, hiszen lehetetlennek tartom és lehetetlen is, hogy ily kautelák és biztosítékok ne alkottassanak.

En teljesen belátom azt, hogy az autonómia védelmére és mondjuk, az esetleg változó kormányok önkénye ellen is intézményes biztosítékokat kell teremteni. Mi ebben az irányban is megtejtünk mindent, elmentünk a politikai észszerűség legszélsőbb határáig, midőn bírói védelem alá vontunk minden kormányzati intézkedést; az autonómia szintén teljesen respektálva vannak, az ő eljárásuk az, amely megelőz minden ily kormányzati intézkedést. — s ezért meg vagyok győződve, hogy a törvényjavaslat e tekintetben komoly ellenvetéssel alig találkozhatik. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

En, tisztelt Ház, úgy vagyok meggyőződve, hogy régen volt a Ház előtt egy, eredményeiben nagyobb hatású törvényjavaslat, mint épen ez, a melyet előterjeszteni szerencsém volt. Ugyis vagyok meggyőződve, tisztelt Ház, hogy intézményes biztosítékokat állít fel az önkormányzat érdekében az államhatalommal szemben. Pénzügyi tekintetben elmentünk a méltányosság legszélsőbb határáig, a melyen túl nem mehetünk. És, tisztelt Ház, mégis nagy nemzeti érdekeinket megvédve találok teljesen ezen törvényjavaslatban. És minden elonyök mellett egy nagy, közeletünknek igazán sajnó s ebből van hivatva orvosolni, midőn enyhítést nyújt az inséggel küzdő lelkes karnak.

Ajánlom a törvényjavaslatot elfogadásra. (Hosszantartó, élénk eljenzés és helyeslés jobbról.)

Gróf Apponyi Albert: Ez a javaslat oppor-tunisztikus természetű, mely egy létező bajon akar segíteni. De reménytelen kísérlet lenne e javaslatot bármely elv keretébe illeszteni, mert ilyesmivel készítő nem sokat törődtek. A javaslat céljaival ő is egyetért, dacára az állampénztár súlyos megerőltetésének, amit különben ő az egyházpolitikai tárgyalásokon előre látott. Több kifogása van. Nem helyes a lelkes állások kettős kategóriája, a kvalifikált és nem kvalifikált lelkesek szétosztása. Mi szükség a nem kvalifikált lelkeseket támogatni?

Azért, mert némely felekezet egy irni-olvasni nem tudó parasztiut megtesz bizonyos gyakorlat elsajátítása után papnak, az nem ok arra, hogy az állam ezt az eljárást támogassa. Az ilyen lelkesek inkább antikulturális tényezők. Tehát nem kvalifikált lelkeset támogatni még virágzó pénzügyi viszonyok közt sem szabad. (Ugy van! a baloldalon.) Még aztán némely felekezet minden észszerűség ellenére tömördek fölösleges lelkeszséget állít: ezt aztán államilag támogatni és elősegíteni igazán helytelen dolog. Szükséges tehát, hogy a kormány a felekezeti főhatósággal érintkezve megállapítsa a segélyezendő lelkesek számát. Aztán kicsoda arány az, hogy míg van egyház, mely nagy áldozattal 700 forintra emelte papjai fizetésének minimumát, az sokkal kevesebbet kapjon, mint az a felekezet, melynél százötven forint a minimum. Hiszen ez elismerése a köteleesség-mulasztásnak. Akár akarják a törvényjavaslat szerzői, akár nem, ez a javaslat érinteni fogja az egyházi adót, mert lehetetlen, hogy az említett aránytalanság forrongást ne okozzon az adózók közt.

A legnagyobb méltatlanság tekintetbe nem venni az adózási aránytalanságot s következménye az, hogy a törvényhozás kénytelen lesz a törvényt folyton novelláris uton korrigálni. Kijelenti, hogy sohasem fog megszavazni oly igazságtalanságot, hogy míg a luteránus egyház hetvenezer forint szubvencziót kap, a görög-keleti kilencszázezeret. Ő azt javasolja, hogy a hívek szolgálányaiból bizonyos átlag vétessék kiindulási pontul és erre fektessék az állami szubvencziót. Adjanak minden felekezetnek egy bizonyos szubvencziót, amennyi elegendő arra, hogy a lelkesek fizetése 800 forintra kiegészíttessék. Így nem kell e kérdés hullámszáival foglalkozni. Tehát az egész összeg minden felekezetnek rendelkezésére bocsájtassék. Ő nem kívánja, hogy az állam felügyeleti joga csorbuljon; köteles legyen tehát a felekezet a szubvencziót, mint külön alapot kezelni és a segítő lelkesek névjegyzékét a kormány felterjeszteni, mely aztán az esetleg hazaellenes kifogás alá eső lelkeset törölheti. Ha pedig a felekezet a törvény intézkedéseit nem respektálja és nem teljesíti, az alap a kormány kezébe visszamehet. A törvényjavaslatot bizonyos módosításokkal elfogadja.

Beszéde végén a következő határozati javaslatot terjeszti be:

A lelkesi jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslat, következő elvek alapján való átdolgozás céljából utasítatik vissza a közoktatásügyi és pénzügyi bizottsághoz:

1. Segélyezésben egyedül azok a lelkesek részesülnek, akik a javaslat 4. szakasza követelményeinek eleget tettek.

2. Az egyes felekezeteknek lelkesi jövedelem kiegészítés céljából adandó segélyösszeg megállapítása a következő alapon történik:

a) A kormány az illető felekezeti főhatósággal vagy képvisellel érintkezve lehetőleg azzal egyetértőleg állapítsa meg a segélyezendő lelkesek számát;

b) a segélyösszeg mindazok felekezetre nézve annyit tegyen, hogy a megállapított számú lelkesek fizetése a következő pont szerint számítandó lelkesi jövedelmekkel együtt 800 forintra legyen emelhető;

c) a lelkesi jövedelmek összeírása általában a javaslat 11. §-a szerint történjék, de a hívek szolgálányaival (egyházi adó) mindig egy bizonyos átlagmennyiségben véttessenek fel, (például az egyenes állami adónak bizonyos százalékában) akár többet, akár kevesebbet teljesítenek azok tényleg.

3. Az egész szükséglet, mely ezen az alapon a lelkesi kongrua kiegészítése céljából mindegyik felekezetre nézve előáll, az illető felekezetnek egy összegben rendelkezésre bocsájtatik a következő feltételek és fenntartások mellett:

a) ez az összeg, mint külön alap kezelendő és csupán erre a célra fordítandó, ami végből az állami felügyelet biztosítandó;

b) a felekezeti főhatóság tartozik a segélyezendő lelkesek névjegyzékét a segélyezés mindazon körülményeivel, melyek az állami felügyeletet érdeklik, a kormánynak évenként bemutatni.

c) olyan lelkesek, akikkel szemben a segély megtagadásának, illetőleg megvonásának a javaslatban megjelölt oka fenforog, ebből az alaphoz nem segélyezendők; ha ilyenek a bemutatott névjegyzékben előfordulnak, a kormány azok nevének törölését, illetőleg a segély megvonását követelheti; ha pedig valamelyik ellen ilyen természetű indokból panasz hozatik fel, a kormány a javaslatban körülírt eljárást indíthatja meg az ott meghatározott joghatályval;

d) ha valamely felekezet az alap kezelése és a segély megadása vagy megvonása tekintetében a kormányt törvényen alapuló követeléseit nem teljesíté, vagy egyáltalán a törvényt meg nem tartaná, ennek a felekezetnek kezéből ez alap megfelelő figyelmeztetés után a kormány közvetlen kezelésébe visszavehető.

Az önköt öt percze felüggeszti az ülést.

Szünet után.

Gróf Bethlen András nem tartja megokoltnak a nagy teher vádját, mert hisz a hatvani-utca ki-szélésére többre kerül, mint az egész kongrua-rendezés. Ő a rendezést ideiglenesnek tartja. Azt, hogy a minimumot külön állapítják meg a kvalifikált és nem kvalifikált lelkészekre nézve, helyesli az állam-pénztár szempontjából, de ha a megélhetés lehetőségéről van szó, mégis bajos itt különbséget tenni. Azért nagyon szerette volna, ha a törvényjavaslatot nem vetőztetik ki ideiglenes jellegéből. A segélyezést ő is a felekezetre bízta volna, azok az aránytalanságot eloszthatták volna. Egyenlőséget proklamálni egyenlőtlen viszonyok közt igaztalanság. Mi az a hazaellenes, államellenes magatartás?

Wlassics Gyula: Megmondja a törvény.

Gróf Bethlen András: Államellenes magatartás lehet olyan nagy bűn, hogy halálbüntetés jár érte, de lehet olyan is, hogy valaki nem tiszteli a szolgabíróit. (Zajos ugy van! a bal- és szélsőbal-oldalon.) Lehet az államellenes magatartást olyanra érteni, aki Rómába, Moszkvába vagy Bukareszthe gravitál, de lehet az is államellenes, bizonyos szempontból, aki a protestáns felekezetet serkenti dacos, szivós magatartásra, melynek a magyar állam annyit köszönhet. (Zajos helyeslés.) Az állam hatalom tultengésének gyümölcseitől óvja meg az Eg! A helyzetet, a viszonyokat tekintve, kérde, mi viszi a kormányt arra, hogy most a felekezeteket uniformirozzák. Suttogják a folyosón, hogy erre azért van szükség, hogy bizonyos felekezetekkel szemben legyen a kormány hatalma. De azért szükség volna, hogy a kormány rámutasson azokra a jelenségekre, melyek ily felüvegetlet szükségesnek tartanak, de ne gyanúsítsanak oly felekezeteket, kiknek hazafisága négy évszázad óta példás. Szólok kijelenti, hogy Apponyi álláspontján áll, hogy az eddigi uzust kellene fenntartani, mely szerint a szükséghez képest a dotáció felemeltesék; azon felekezetekkel szemben pedig, melyek aggályosoknak tekinthetők, a kormány a segínyt ad personam adja meg. Szólok örül ugyan, hogy a kérdés, bár kezdetben megoldatik, mégis eszébe jut Ezsau lencséjének legendája. Ezsau ropant éhes lehetett, mikor ajánlatát megtette. (Zajos derűtség és nagy nyugtalanság a jobboldalon.) A most feltálatl tal lencsét nem akarja felmelegíteni; szükségessé lenne, ha a létminimum kérdésére nézve a kormánytól megnyugvást nyerne, mert ha ezt a megnyugvást nem kapná meg, különösen a 9. szakaszra nézve, akkor nem fogadná el a törvényjavaslatot. (Zajos helyeslés a baloldalon. Mozgás a jobboldalon.)

Schwicker Henrik: Elismeri a törvényjavaslat jó intenczióit, de azért azt minden irányban el nem fogadhatja. Kifejti aggályait, melyek szerint a törvényjavaslat, nem a jogegyenlőség alapján, hanem a kivételes intézkedések alapján intézkedik. Szólok azt várta volna, hogy a javaslat legalább valamivel indokolná, hogy miért tér el az eddigi alapelvektől. A javaslat szerint a lelkészek fizetéséről a felekezeteknek kell első sorban gondoskodniok, míg az 1848. XX. törvényzikk világos rendelkezése szerint ép az államra ruházott az a kötelesség. Jobb javaslatot nyertünk volna, ha a felekezetek meghallgattuk volna. Polemizál a javaslat indokolásával, nem hisz a javaslat szép ígéretein. Ugy van vele, mint a német költő, ki azt mondja: Ich höre di Botschaft, doch reht mir diér Glaube. Foglalkozik a szász egyház sajtósági helyzetével, visszapillantást vet annak történeti multjára. Míg másutt mindenütt dult a felekezeti viszály, Erdélyben mindig béke uralkodott. Ez magyarázza meg, miért ragaszkodik Erdély oly szívesen a magyar autonómia intézményeihez. Ha az autonómiával szemben vizsgáljuk a javaslat szándékait, látjuk, hogy az semmiképen sem respektálja az intézmények önállóságát. A javaslat szerint a miniszter az egyházi hatóságok mellőzésével jutalmazni és büntetni fog lelkészeket, be fog avatkozni autonóm jogokba, mi által a fegyelem fentartása megrehezül az egyházaknak. Ha az egyházakba is behozzák a beavatkozást olyan lesz annak a következménye, mint azt látjuk a törvényhatóságoknál, hol szintén károsan érvényesül az állami beavatkozás. Miután a javaslatot pénzügyi szempontból is megbirálta, ismételte, hogy azt aggályosnak, elhamarkodottnak tartja és ezért el nem fogadja. (Mozgás jobbfelől.)

Gróf Zichy János: Tiltakozik a javaslat intenczió ellen, nemcsak a katolikus egyház papjainak szempontjából, hanem a protestán és zsidó felekezetek lelkészei érdekében is, mert a javaslat nem elégítheti ki a jogosult érdekeket. A felekezetek botorok volnának, ha autonómiájuknak csak egy foszlányát is átengednék azért a néhány száz koronaért, mely a váltakozó kormányok kegyétől függne. A javaslatban foglalt kvalifikáció megállapítása bizonyos szempontokból a kormány tulkapását jelenti. Sok aggály jelentkezik a javaslat 7. szakasza ellen. Veszedeles lesz e törvény, különösen a jelen kormány kezében, mely minden papot állam-

ellenes magatartással fog vádolni, mely neki nem tetsző politikai hitvallást fog hirdetni. A javaslatnak több szakaszát, különösen a 13-dik és 17-ik szakaszt említi fel olyannak, mely veszedelmes fegyver lehet a kormány kezében és ezért a javaslatot el nem fogadhatja. A kormány ezzel a javaslattal csak egy hatalmas kortes-eszközt akar magának szerezni s a felekezeti békét megzavarni. Ezért a javaslatot még általánosságban sem fogadja el, hanem a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Határozza el a Ház, hogy a lelkési jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot visszautasítja a képviselőház közoktatási-bizottságához azon meghagyással, hogy a bizottság azt úgy dolgozza át, hogy az a különböző hitvallások önkormányzatát ne sértse és hogy az állam ezen hozzájárulás alapján sem az egyházi kormányzat, sem a fegyelem tekintetében újabb befolyást ne nyerjen. (Élénk helyeslés a néppárton.)

II. A főrendiház ülése.

Gróf Károlyi Tibor elnöklése alatt délelőtt tizenegy órakor a főrendiháznak is ülése volt.

Az ülés elején az elnök meleg szavakban emlékeztet meg gróf Szapáry Géza magyar királyi főudvarmester haláláról. A főrendek jegyzőkönyvileg fejezték ki részvétüket.

Ezután megválasztották a delegáció tagjait.

Rendes tagok lettek: gróf Andrássy Géza, gróf Apponyi Lajos, báró Bohus Zsigmond, Brankovics György patriárcha, gróf Esterházy Miklós Mórész, Gáll József, báró Harkányi Frigyes, gróf Keglevich István, Lukács Antal, báró Nikolics Fedor, Pallavicini ögróf, báró Rudayánszky József, Samassa József éresck, gróf Szapáry Gyula, gróf Széchenyi Imre, gróf Sztáray Nepomuk János, báró Vay Béla, ifjú báró Wodianer Albert, gróf Zichy Ágost. Kussevich Svetozár horvát-szlavon-dalmátországi főrendi képviselő.

Póttagok: Firczak Gyula püspök, gróf Bánffy György, Laszkáry Gyula, gróf Károlyi Imre, gróf Széchenyi Bertalan, gróf Keglevich Oszkár.

Ezután tudomásul vették az igazoló bizottság jelentését, mely szerint gróf Szapáry Gézát a főrendek jegyzékéből törölték.

A napirend többi pontjait: a valutarendezés céljaira szolgáló aranykészletek ellenőrzésére kiküldött országos bizottság 1898. és 1897. évi, a közös függő államadóság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság, a magyar királyi miniszterelnöknek az állandó országház építésének előhaladásáról az 1896. évben szóló, a kereskedelmi miniszternek a magyar királyi központi statisztikai hivatalnak 1898. évi munkatervéről szóló jelentését vették ezután tudomásul.

Báró Bohus Zsigmond és gróf Keglevich Gábor, királyi és országos közigazgatási bírósági tagok eskütétele és a jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök az ülést 12 órakor berekesztette.

KÜLFÖLD.

Zola ügye. Párisból táviratozzák: Itt az a hír tartja magát, hogy Zola a képviselőválasztások alkalmával a második arrondissement-ban képviselőnek akar fellépni. Érdekes hírt jelentenek a „Local Anzeiger”-nek Bernből: A szövetségtanácshoz közel álló körökből az a hír szivárgott ki, hogy a francia kormány diplomáciai uton megkérdezte a szövetségtanácsot, hogy igaz-e az, hogy Baselben a papok a szószékről imádkoztak Dreyfusért és Zoláért. A francia kormánynak ezt a lépését itt hallatlan beavatkozásnak tartják a svájcziaiak belügyeibe.

A görög képviselőház feloszlátása. Athénből táviratozzák: Országszerte elterjedt a hír, hogy a kamarát a közeljövőben feloszlátják és szeptember havában új választásokat rendelnek el. Mindenki meg van arról győződve, hogy Delyannis pártja a választási küzdelmekből rendkívül megeszappanva fog kikerülni, és így a jövő politikai harcokban nem fog nagy szerepet játszhatni. A régebbi Trikupis-párt Dragonis volt külügyminiszter vezetése alatt újjá szervezkedett és mivel a Theotokis és Simopulos-frakció is hozzája csatlakozott, az új kamarában fontos állást fog elfoglalni.

Miniszterválság Bulgáriában. Szófiából táviratozzák: A válsághírek ellenében illetékes helyről kijelentik, hogy a Sztoilov-minisztérium lemondásáról szóló hírek nem felelnek meg a valószínűségnek. A fejedelem és Sztoilov, valamint a többi miniszterek között minden kérdésre nézve teljes egyetértés van. Sztoilov miniszterelnök betegségből teljesen fölépült és az ügyek vezetését ismét átvette.

A bolgár hadsereg jubileuma. Szófiából táviratozzák lapunknak: A hadügyminiszter a fejedelemnek ajánlatba hozta, hogy a bolgár hadsereg husz éves fennállása alkalmából nagy ünnepélyeket rendezzenek. A hadsereg fejlődéséről élénk bizonyosságot tesz, hogy míg 1878-ban 24 gyalogezred, 6 lovasezred és 5 tüzérezred képviselte az egész haderőt, ez évben 192 gyalogezred, 30 lovasezred és 80 tüzérezredből áll a hadsereg.

Spanyolország és az Unio.

(Távirati tudósítás.)

A mai táviratok között a legérdekesebb az, amely Kubából a Corres Catalan című barcelóniai laphoz érkezett s amely azt jelenti, hogy Maximo Gomez és Calixto Garcia kubai felkelő vezérek Mac Kinley üzenete által kiabrándítva, elhatározták, hogy meghódnak. A derék fölkelők tehát már is a kiabrándulás tövises ösvényén ballagnak s közel állnak az igazság teljes megismeréséhez. Ők tehát várakozásaikban csalódtak s ezzel implicite megerősítik azt a nyilvánvaló tény, hogy az Unio részéről ígéretek kaptak, amelyeknek betartása iránt már most is élénk aggályaik vannak.

Ha ez a meghódlás megtörténik, úgy az Unio abba a kellemetlen helyzetbe jut, hogy kapzsi céljait a maguk meztelenségében tárja a világ elé.

Meglepetést azonban ez sem fog okozni, mert hisz a panamerikanizmus titkos machinációival eddig is tisztában volt az európai diplomácia. A szenátus ma este befejezi a vitát a kubai rezolúció fölött. A szenátus konzervatív kisebbsége, Mac Kinley barátjai, azon fáradoznak, hogy a szenátus fogadja el az alsóháznak tegnapelőtt hozott határozatát s ne hozzon külön rezolúciót. Ugy az alsóház, mint a szenátus határozata követeli ugyan Kuba függetlenségét, a mig azonban az alsóház csak fölhatalmazza az elnököt a fegyveres intervenczióra, addig a szenátus ezt egyenesen kötelességévé teszi, ami egyenlő értékű a hadüzenettel. Az elnök, hir szerint, még mindig reménykedik a békében, ami még lehetőségen érthetetlen reménykedés, minthogy a szenátus többsége a kubai köztársaság elismerése mellett van. Az elnök azt követeli, adjanak neki szabadkezet a fegyveres intervenczió esetére.

A londoni lapok hírei szerint nagyon kérdéses, hogy a szenátus a kubai kérdésben ma határozatot hoz-e, mert 26 szónok van feljegyezve, akiknek egyike sem akar visszalépni, de annyi bizonyos, hogy a szenátus a bizottság jelentésének azt a passzusát, amelyben az elnököt a fegyveres hatalom igénybevételere hívja fel, valamint azt, amely Kuba függetlenségéről szól, el fogja fogadni.

Ha a két ház határozatai egymástól különbözni fognak, úgy közös ülésre fognak összehívni, amelyben előreláthatólag az alsóház határozatát fogadják majd el. Ez a hosszú eljárás azonban a jövő hét vége előtt aligha fog véget érni, különösen, ha tekintetbe vesszük azt is, hogy a határozatot ezután még az elnökhöz is fel kell terjeszteni.

Ezekkel a hírekkel némileg ellenkezik a „N. Fr. Presse” Rómából érkező következő távirata:

Washingtonból Rómába érkezett táviratok szerint Mac Kinley arra törekszik, hogy a döntő szavazást is minél későbbi időre halasztza. Saját hatalmi körében a háborút nem fogja megüzenni. Minthogy pedig a kiegyezés barátjai nagy számban vannak a kongresszus mindkét házában, még annak lehetősége sincsen kizárva, hogy a kongresszus mindkét házában teljes ülésen a kétharmad többség híján a háborút nem lehet elhatározni.

Az európai nagyhatalmak a további közbenjárásról egyelőre lemondtak. Egyrésztől ugyan újabb is megpendítették a közös akció eszméjét, de Anglia és Németország kiterő válasza eléggé világosan érthetővé tették, hogy a hatalmak közt ez irányban egyezséget nem lehet elérni.

L o n d o n ből jelentik a „N. Fr. Pr.“ utján: A washingtoni szenátus mai esti ülése 12 óra hosszat is eltarthat. A kubai függetlenséget követelő határozat elfogadását némelyek biztosra veszik, dacára annak, hogy Mac Kinley a szenátus vezéreit tegnap magához hívatta, hogy a képviselőház enyhébb határozatának elfogadására bírja őket.

Kuba függetlenségének kijelentése — ugymond Mac Kinley az európai nagyhatalmakat nagyon megaragítaná. De azért még sem élne vетоjogával ez ellen a határozat ellen.

D r e a e n szónok Kuba függetlenségét kívánja. Ennek dacára azt hiszik, hogy **R e e d** szónoknak, akinek a szenátusban igen nagy a tekintélye, sikerülni fog az enyhébb határozat elfogadását keresztülvinni.

A spanyol kormány az európai nagyhatalmakhoz rendkívül erős hangú tiltakozást küldött, amely különösen az amerikaiaknak az ellen a gyanúsításai ellen fordul melyekkel Spanyolországot a „Maine“ felrobbanása miatt illették.

S a g a s t a kijelentette egy interjuvó előtt, hogy a józan ész és az igazságosság ellen van, ha Amerika intervencióját ilyen infámis rágalmaszra alapítja.

W e y l e r tábornokot, madridi táviratok szerint, nagyszámu rendőrség őrzi, mert nagy meglepetésektől tartanak.

K u b á r ól nagyobb esatározásokról érkeznek jelentések, de az még ismeretlen, vajjon a fegyverszünet előtt, vagy után folytak-e.

Berlin, április 15.

Azokat a híreket, amelyek szerint a kubai felkelőknek szándékában áll Spanyolországnak meghódolni, egyáltalán nem lehetett eddig ellenőrizni. Annyi mindenesetre bizonyos, hogy arra az esetre, ha ezek a hírek beigazolódnának, Amerika kényszerítve volna színt vallani, mert ilyen körülmények között teljesen tárgytalanná válnék az Egyesült-Államoknak akciója a kubaiak érdekében. Ha továbbra is megmaradnának a közbenjárás mellett, világos volna, hogy csak az annexióra törekcsenek. Az amerikaiak ezekre a hírekre egyelőre csak azt felelik, hogy azok nem egyebek, mint Spanyolország sakkhuzásai, amelyekkel Amerika számára csapdát akarnak állítani.

Bécs, ápril 15.

Háboru esetére Ausztria-Magyarország a spanyolokat védelmébe veszi az Unio területén.

Lemberg, április 15.

K o l b á s t a lengyel milliomos önkéntes felkelő seregébe a spanyol-amerikai háboru esetére már 800 embert toborzott össze.

Köln, április 15.

W a s h i n g t o n ből táviratozzák a „Kölnische Zeitung“-nak, hogy Mac Kinley már hetekkel ezelőtt neves politikusok előtt nyilatkozott, hogy csakis Kuba teljes függetlenségébe egyezhetik bele, úgy, hogy most már azt a nyilatkozatát vissza nem szíhatja. A jelenlegi célja nem más, mint hogy a döntés pontját minél távolabbi időre halaszssa.

Madrid, április 15.

Havannából érkezett iratok azt bizonyítják, hogy a fölkelés vége felé jár. A fölkelők hajlandók tárgyalásra lépni a béke iránt. Sok fölkelő meghódolt.

Barcelona, április 15.

A „Corrés Catalan“ című laphoz Kubából érkezett távirat jelenti, hogy **Maximo Gómez** és **Calixto Garcia** Mac Kinley üzenete által kiábrándítva elhatározták, hogy meghódolnak.

Madrid, április 15.

Havannából érkezett távirat szerint **Dolz** és **Giberga** kubai miniszterek a sziget keleti részére utaztak, hogy a fölkelőkkel tárgyaljanak.

Paris, április 15.

A Havas-ügynökség jelenti Madridból: **Mária Krisztina** régens-királyné ma este aláírt egy rendeletet, amely a cortezt egybehívja.

Sagasta miniszterelnök holnap tanácskozní fog a kisebbségi pártok vezéreivel. Azt hiszik, hogy a kamarák április hó 23-án fognak összeülni.

Barcelona, április 15.

Tegnap itt hazafias tüntetés volt. Mintegy háromezer ember az Egyesült-Államok konzulátusának háza elé vonult. A tüntetők fűtyöltek és azt kiabálták: „Éljen Spanyolország!“ A konzul evy ablak mögül nézte a tüntetést. A tüntetők rendezés nélkül oszlottak szét.

Madrid, április 15.

A Fabra-ügynökség jelenti: A közvélemény erősen tiltakozik **Lee**-nek a „Maine“ katasztrófájára vonatkozó állításai ellen. A spanyol kormány kifogást fog tenni **Mac Kinley** elnöknek ebben az ügyben emelt vádjai ellen. **Weyler** tábornok egy hírlapíró előtt apokrifnek mondotta azt a levelet, amelyről **Lee** főkonzul szólt. A felkelők, dacára a fegyverszünet kihirdetésének, folytatják betöréseiket. A kormány híreket kapott, amelyek szerint Floridában kalózexpedíciókat szerveznek Kuba ellen. **Barnabe** washingtoni spanyol követ készen van az elutazásra, de még nem kapta meg kormányának ebbeli parancsait.

TÁVIRATOK.

Az angol királynő Miklós fejedelemnek.

Cetinje, április 15. Az angol királynő **Miklós** fejedelemnek a gyémántokkal ékesített **Viktória**-rend nagyszalagját és **Danió** trónörökösnek ugyane rend nagy tiszti keresztjét adományozta.

Románia pénzügyi helyzete.

Bukarest, április 15. A kormány által kiadott jelentés szerint Románia államadósága 1223 millió frankra rug. Az államvasutak hálózata 2879 kilométerre terjed, amelyhez az idén még 185 kilométert fognak a forgalomnak átadni. A kimutatás szerint az adó — jöllehet az utóbbi tíz év alatt emelés nem történt — majdnem kétszeres eredményt adott. A földadó 62 százalék, a vámok 98 százalék, a bélyeg és illetékek 83 százalék emelkedést mutatnak.

Orosz hajók Porth Arthurban.

Pétóvár, április 15. Az odesszai kikötőből tömérdek hadiszert szállítanak Porth-Arthurba. Az e célra felszerelt „Les Alpes“ francia gőzös április 15-én szedi fel horgonyait és Kelet-Ázsiába indul.

A krétai Ugy.

Kánaa, április 15. A külföldi hajórajok parancsnokai Kréta szigetét 4 paczifikálási rayonra osztották. A nyugati részt az olaszok, Sithiát és Hierapetrát a francziák, Kandiát az angolok és Rethymnst az oroszok kapták. Kánaát és a suda öblöt nemzetközi csapatok tartják megszállva. A tengernagyok azt követelték, hogy a török csapatok által megszállva tartott helyeken a török helység létszámát felényire szállítsák le.

A Cavallofti-párbaj epilógusa.

Róma, április 15. A kamara megadta a felhatalmazást **Cavallofti** párbajügyében **Maceola**, **Tassi**, **Usintato** és **Donati** képviselők bírósági üldözésére.

Pasics vád alá helyezése.

Belgrád, április 15. Mint hírlík, a belügyminiszter helyt adott a városi prefektus amaz indítványának, hogy **Pasics** ot, a radikális-párt vezérét, vád alá helyezték. **Pasics** elfogatása legközelebb várható.

A pestis.

Bombay, április 15. A mult héten itt 562 ember halt meg pestisben. Az összes halálozások száma 1303, vagyis 81.5 százalék.

HIREK.

Uj regényünk.

A legközelebbi napokban új regény közlését kezdjük meg. Egy híres-nevezetes angol írónőnek: **B. M. Croker** nek legújabb munkáját mutatjuk be olvasóinknak, akiknek bizonyára nagy gyönyörűségére lesz a két-kötetes rendkívül érdekes munka. Czime:

A MILLIOMOS.

Angol-indiai regény, mint **Croker** minden munkája, amelyeket szélteben-hosszában az egész világon egyre nagyobb érdeklődéssel olvasnak. A meseszöveg érdekessége, az idegen világ rajzolása és mindenekfölött az a találó gúny, amelylyel az angol írónő az emberek nevetséges gyengéit leírja, remélhetőleg sok élvezetet fog szerezni olvasóinknak. Tárnya egy fiatal milliomos szerelme, aki hazájától messze, távol idegenben találja föl ideálját. A regénynek főalakjai rajta kívül asszonyok, akik egymással vetélkednek a legnagyobb és a legkisebb dolgokban egyaránt, csak az a vágyuk, hogy egymást minél inkább boszanthassák és szinte az az életcéljuk, hogy egymást lefőzzék. Ebben a környezetben, melynek leírása csupa meglepően kiténő megfigyelésre vall, két életre, nő és diadalmaskodik a milliomosnak egy szegény leány iránt való szerelme. A regény kifejlődését érdekes epizódok kísérik, melyek a nevezetes angol írónő általánosan ismert művészetével vannak megírva. Uj regényünk mulatságos, érdekes és tanulságos.

Figyelmeztetjük tisztelt előfizetőinket, hogy a lapot a fürdő-szezon alatt mindenhová — rendelkezésük szerint — szívesen utánuk küldjük, akárhányszor változtatják is tartózkodási helyüket. Csak arra kérjük, hogy veünk mindenkor a pontos czimeket idejékorán — egyszerű levelezőlapon — közölni szíveskedjenek, nehogy a lap pontos küldésében fennakadás lehessen.

Azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, kérjük, hogy a megújításról stíve gondoskodni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Vilma királynő mátkasága. Vilma hollandiai királynőről, amióta kinőtt a rövid szoknyából, egymásra terjesztik a mátkaságáról szóló híreket. Csak nem régen is világgá ment a hír, hogy a fiatal királynő szerelmes és hogy férjhez megy. Akkor csakhamar megjött e hírre a czáfolat és ma ujra Hollandia ifju királynőjének mátkaságáról érkezik hír. **Amsterdamból** ugyanis azt jelentik, hogy egy ottani lap szerint **Vilma** királynőt eljegyezte **Bernát** weimari herceg.

Egy főispán jubileuma. **Kolozsvár** ról jelentik: **Gróf Béli** Ákos főispánt főispán-sága 10 éves jubileuma alkalmával a megye és város törvényhatósága ovációkban részesítették. **Kolozsvár** város közigazgatási bizottságában **Gaman** Zsigmond iparkamarai titkár üdvözölte a főispánt. Délelőtt a megye tisztikara **gróf Lázár** alispán vezetésével tisztelgett a gróf **Lázár** üdvözöl szavai-ban kiemelte a főispán nagy érdemeit. Az éljenzések után **gróf Béli** mélyen meghatva jelentette ki, hogy a munkásságban kereste mindig az igazság utját. Ezután a város nevében a tisztikar élén **Álbach** polgármester üdvözölte a főispánt, rámutatva számos alkotására és a közügyekben való önzetlen működésére, mire a főispán meghatva felelt. A jubiléumát pártkülönbség nélkül ünneplik.

Árad a Tisza. **Miskolczi** tudósítónk táviratozza: A Tisza Palkonyánál, **Kesziné** és **Tarján**nál aggasztóan árad. A **Miskolc**z mellett levő **Bükkhegység** hóval van borítva.

Tavaszi vihar. **Ipoly** sági tudósítónk jelenti, hogy ott ma és tegnap nagy vihar volt, mely esővel és jégesővel járt. A villám több helyen lecsapott, de kárt nem okozott sehol. A nagy esőzések folytán az **Ipoly** annyira megáradt, hogy az ipolymenti falvakat elöntötte, sőt **Ipoly** ságon is a **Kossuth**-utca néhány háza viz alatt van.

— **A román királyi pár Fiumében.** Fiumei tudósítónk táviratozza: A román királyi pár a ma reggeli budapesti gyorsvonattal Fiuméba érkezett. A pályaudvaron a felségek kívánságára fogadtatás nem volt. Csúpan tíz percig időztek itt s ezalatt a román király Leitner zágrábi üzletvezetővel társalgott. Gróf Szapáry Lászlóról s ennek atyjáról, aminap elhalt gróf Szapáry Gézaról tudakozódott. Majd a kikötői és a Delta szárnyvasut munkálatai felől kérdésködött. A királyi pár Fiuméből a vonattal Abbaziába utazott, ahol a voloscai előljáró, Wachter ezredes, fürdői elnök, Silberhaber déli vasuti igazgató és Glaz orvos fogadták. A felséges pár az Angiolinavillában szállott meg.

— **A trieszti tüntetések.** Trieszti táviratozzák, hogy az Antal-templomban még mindig nem tiltották el a szónoklatokat, úgy, hogy az uralkodó izgatotttáig miatt nagyon félnek újabb tüntetésektől. A municziplum vezérférfiai a miniszterelnökhöz fordultak közbenjárásért.

— **Egy török doktor juris.** A bosnyák-hercegovinai muzulmánok élénk érdeklődéssel fogadták azt a hirt, hogy a legrégebb és legelőkelőbb muzulmán családok, egyikének a trebinjei Defterdarevic sarja, a fiatal Ahmed bég doktor juris lett. Tanulmányait a szerajevói főgimnáziumon kezdette, ott tette le az érettségi vizsgálatot, míg a szigorlatok kifogástalan kiállása után a bécsi egyetem az imént fogadta jogtudorrá. Ő az első muzulmán-bosnyák doktor juris. Hogy Bosnyákországban mennyire kezdik megérteni és méltányolni a modern kor szellemét, arra tanúságot szolgáltat a muzulmán-bosnyákok egyik szerajevói organumának, a „Bosnyak“-nak egy cikke, melyben dicsőímszát zeng a Defterdarevicsek legifjabb és legtudósabb sarjáról.

— **Pétervári hírek.** Pétervárról írják: Nálunk is beköszöntött már a szép tavasz. A márczius első fele havas és fagyos volt ugyan egy kicsit, de most már enyhe idők járnak és megkezdődtek a tavaszi esőzések is. Valóságos „pétervári időnk“ van, mint nálunk szokták mondani. A felhők nagyon alacsonyan lógnak a levegőben, ugyszólván a házak tetején pihennek. A Newszky-prospekten hiába keresük a tengerészeti hatóság palotáját, nem láthatjuk még a torony csucsát sem, amely rendes időben a városon kívülre is ellátszik. Kellemetlenül adnak létezésükről jelt a városon végighuzódó kanálisok; tavaly is sokat kellemetlenkedtek már, annyira, hogy vizsgálatot is indítottak a dologban. A bizottság kisütötte, hogy a csatornában megromlott víz a londoni kloakákkal versenyzik bűz dolgában, egészségtelen voltával pedig messze fölülmulja amazokat. S mégis minden annyiban maradt! A névai korcsolyázásoknak, legkellemesebb multságunknak vége. Óriási piszkos jégdarabok uszkálnak a víz tetején, ahonnan 12.000 jegesvermet töltöttek meg a télen a péterváriak. Ezidén nincs kilátásunk veszedelmes jégzajlásra. A jég gyöngye már s szépen, békével fog elmenni a város mellett. A jég szezonnal együtt véget ér a szezon egyáltalában. A császári színház még csak néhány hétig marad nyitva, a német színházak kapuit is becsukják máholnap. A téli színházi szezonunk nagyon szép volt. Német és olasz operák és operettek sokat gyönyörködtettek bennünket.

— **A legfőbb anyakönyvvezető — házassági tanu.** Perczel Dezső belügyminiszter és családja — mint debreczeni levelezőnk jelentü — ma este Debreczenbe érkezik egyik rokonának az esküvőjére, amelynél a miniszter mint tanu fog szerepelni. Ugyanis szombaton fog esküdni dálnoki és mezőmadarasi dr. Medve Zoltán belügyminiszteri segédfogalmazó honyhádi Perczel József honvéd tábornok és neje váli Vally Ilona leányával, Marianne-val. A polgári házasságkötés után az ifjú pár egyházilag is megesküszik, még pedig a vőlegény vallásának szertartása szerint az evangélikus református templomban.

— **Petőfi ezrede.** A jelenleg Sopronban állomásozó, Salis-Soglióról elnevezett 76-ik gyalogezred az idén ünnepli fennállásának százéves jubileumát. Az ezred fényes jubileumi ünnepélyt rendez s ki-

adja az ezred történetét, amelyben benne lesznek a jelenlegi tisztek, valamint az ezredben szolgált nevezetesebb férfiak arcképei. Az arcképgyűjteményben ott lesz a Petőfi Sándor képmása is. Petőfi ugyanis ebben az ezredben szolgált. A jubileumi albumnak mindenesetre érdekes fejezete lesz az a rész, mely Petőfi katonáskodásának történetét fogja leírni.

— **Bolgár diákok Erdélyben.** Kolozsvárról táviratozzák, hogy egy csapat tanítójelölt és tanító tanulmányutjában vasárnap Szófiából Kolozsvárra érkeztek. A vendégeket a város és a Kárpát-egyesület fogadja ünnepélyesen. A vendégek tiszteletére banket és a színházban előadás lesz, melyen a bolgár daloskőr is énekelni fog.

— **Párbaj.** Bécsből jelentik, hogy az itteni jözsefvárosi lovassági kaszárnyában báró Skrbinsky képviselő és Karel lovag honvédtiszt között kardpárbaj volt, amelyben báró Skrbinsky karján könnyebb sérülést kapott. A párbaj oka: kényes természetű intim családi ügyek.

— **A hercegprímás levele Roszivalhoz.** Dr. Roszival István országgyűlési képviselő képviselővé történt megválasztása után lemondott az esztergomi papnövelde kormányzói állásáról és utódjává a hercegprímás Wenczel Antal kanonokot nevezte ki. Roszivalhoz, lemondása alkalmából Vaszary Kolos hercegprímás rendkívül meleg hangon tartott levelet intézett, amely nemcsak Roszival nagy érdemeiről tesz bizonyosságot, hanem azt is tanúsítja, hogy Roszival iránt a hercegprímás mind a mai napig a legjobb indulattal viséltetik. Megemlíti pedig ezt azért, mert Roszival ellenségei sok más rosszakaratu híresztelésen kívül azt is állították, hogy Roszival elvesztette a hercegprímás kegyét, amikor képviselőnek lépett fel. A hercegprímásnak latin nyelven megírt levele magyar fordításban így hangzik:

Nagyságos Apát és Kanonok Ur!

Nagyságodnak folyó évi február 14-én kelt és a szent Istvánról nevezett ősrégi esztergomi papnevelő intézetben viselt kormányzói állás alóli felmentési kérelmét, tekintettel az abban foglalt indokokra, jelen leiratom erejével elfogadván, Nagyságodat a nehéz gond- fáradság- és felelősségteljes hivataltól felmentem és tudatom, hogy Nagyságod utódjául mai napon nagyságos Wenczel Antal esztergomfőszékesegyházi kanonokot rendeltem és kineveztem, akinek a papnevelő-intézet vezetését érdeklő összes ügyeket jegyzőkönyvileg is mielőbb át fogja adni.

Nagyságod egész lustrumot töltött a kormányzói hivatalban és ezen egész idő alatt oly nagy ügyességet, körültekintést, lelkesedést és buzgalmat tanúsított a papnevelő intézet különféle ügy szellemi, mint anyagi ügyeinek vezetésében, miszerint lehetetlen, hogy távozása alkalmából ki ne fejezzem legfőbb, legőszintébb és legbensőbb főpásztori hálámat, melyet örömmel megújítván, állandó jóakarattal és változatlan tisztelettel vagyok

Budapest, 1898. április 12-én

Nagyságodnak

legodaadobbja (addictissimus)

Kolos s. k.
bibornok, érsek.

— **A szegény diákoknak.** A napokban elhunyt Mester József győri kanonok összes vagyonát, mely harmincezer forintra rug, az ottani szegény diákok segélyző tápintézetének hagyta.

— **Egy új hasfölmetsző.** Jack, a londoni hasfölmetsző még élénk emlékezetében van az embereknek. Egész sereg gyilkosságot követett el és a rendőrség bármennyire kereste is, nem tudott a nyomába akadni. Ma Berlinből kapunk hirt olyan gyilkosságról, mely élénken emlékeztet a Jack gyilkosságaira. Mint levelezőnk táviratozza, ma reggel a Hasenhaidén a munkások egy leány teljesen meztelen, iszonyuan összecsonkított holttestére akadtak. A leányt a saját ruháival fojtották meg. Az egész hasa fel volt metszve. A test belsejéből egyes részek egészen ki voltak vágva. A holttest körül a föld egészen fel volt turva, ami arra mutat, hogy csak hosszabb küzdelem után tudta a gyilkos áldozatát letépni. A szegény leányt, akit ma saját édesanyja agnoszkált, Günther Lujának hívják. A leány 20 éves. Azt a férfit, akit tegnap este a leánnyal láttak, diáknak tartották. A rendőrség ez er már kát tüzött ki a fejére.

— **Radetzkyről.** Olaszországban is nagyban ünnepelték most a 48-as idők ötvenedik évfordulóját. Csodálatos, hogy a hazaszeretet lángjánál melegedő olaszok közül egynek sem jut eszébe az osztrákokról rosszat írni. Pedig ha akarnának!... Ellenkezőleg, nagyon rokonszenvesen irnak az osztrák hadsereg kiválóbb tagjairól. Mint sok más olasz városban, Sorionban is megünnepelték április 8-át. Akkor történt ott ugyanis az első összejövetel az osztrák katonákkal. Olasz részről a vicenzai, páduai, trevisoi és bolognai önkéntes ifjak küzdöttek Sorionál és néhány órai küzdelem után az egész önkéntes-csapat le volt verve, sőt huszonnyolcát közülök, — csaknem mind páduai diákok voltak — hadi fogolyként Veronába vittek. A hadifoglyokat odavezették Radetzkyhez, aki a következő szavakkal adta nekik vissza szabadságukat:

— Menjetez nyugodtan haza. Nem érek rá veletek foglalkozni. Remélem, hogy egy hét múlva ismét Milanóban leszek hatvanezer katonámmal.

A terminust nem adta meg ugyan helyesen, de az, hogy a foglyokat a legkisebb bántódás nélkül szabadon bocsátotta, mindenesetre nagy lelki jóságról és emberszeretetről tanuskodik. Szép vonása az olaszoknak is, hogy ilyen szépen megemlékeznek ellenségeik nagy embereiről is.

— **A lengyelek ördöge.** A budapesti és környékbeli téglagyarak munkásainak tulnyomó része, tudvalevőleg, lengyel. Közel tíz éve szakadtak ezek a munkások Galicziából közénk. Az ottani szánalmas munkabérvizonyok készítettek őket arra, hogy másutt keressenek megélhetést és azt itt nálunk, ahol a galicziái munkabéreknél hasonlíthatatlanul több munkabért kapnak, meg is találták, annál is inkább, mert a lengyel munkások szorgalmas, derek munkások. Esztendőig éltek közöttünk békén, zugalódás nélkül és számuk folyvást szaporodott, úgy, hogy ma 16 ezren vannak. Két évvel ezelőtt azouban közéjük került Morvaországból egy Port György nevű munkás s ez folyton szította közöttük az elégtelenséget, ugyanynyira, hogy a szociáldemokraták támogatásával sikerült elbolondítani a lengyel munkásokat és kitört a tavalyi ismeretes nagy sztrájk, amely a szegény munkásokat a legnagyobb nyomorba döntötte. A sztrájkba a rendőrség is beleszólt s egy csomó munkást, akiket Port ravaszul védőpajzsul maga elé tolt, megbüntettek és eltolonczoltak. Port pedig, aki a sztrájk alkalmával jól pénzelt, vidáman élte tovább világát a fővárosban. Mikor a pénz elfogyott, akkor Sztojlovsky páter nevében gyűjtött s ebből pénzelt. A lengyel munkások jórésze fölismerte Port gonoszságát s nem is hívták másképp mint: „A lengyelek ördöge“-nek és kiközösítették maguk közül. Port azonban, megint pénzre lévén szüksége, most ismét a lengyelek közé furakodott s egyrészt elbolondította, most újból a sztrájkra izgatja a szegény munkásokat, akiknek egy része már is fenyegetődzik ezzel. Port a kertész-utca 32. sz. a. vendéglőben folyton titkos tanácskozára hívja a lengyeleket s itt tervezik a sztrájk részletét.

— **Kórházak vasárnapja.** Vaszary Kolos biboros hercegprímás a szamaritánus egyesületnek megengedte, hogy a főváros római katolikus templomaiban a husvét utáni második vasárnapon, április 24-én, kórházi szegénybetegek fölségélyezésére könyöradományokat gyűjtsenek. Az egyesület választmányja, Wencckheim Frigyesné grófnővel élén, már megtette az előintézkedéseket, s mint a korábbi években, más vallásfelekezettek templomainak előljáróihoz is kérelmet intézett, hogy gyűjtést ott is engedjék meg. Wencckheim Frigyesné grófnő már számos hólgyet nyert meg közreműködésre.

— **A pestis.** Most, hogy a pestisnek föllépését Arábiában hivatalosan is konstátálták, rémülettel töltönek el mindenkit az Indiából érkező pestis-hírek, mert ezek egytől-egyig a vész terjedéséről szólnak. A pestisről Bombayből e hónap 6-iki kelttel a következőket írják: Az utóbbi zavargásokat, melyeknél a muzulmánok az indusokkal szövöttek az angolok ellen, vérbe fojtották; és ez nem történhetett másként, ha tekintetbe vesszük, hogy mindössze öt-hatezer európaival szemben majdnem egy millió benszülött áll. Ugyancsak a zavargás okozta azt is, hogy a járvány új-ltre kelt, mert emiatt az angolok akadályosva

voltak abban, hogy az orvosoknak segédkezett nyujtsanak, hogy a betegeket elszállítsák, hogy a fertőtlenítést pontosan foganatosítsák és végül, hogy a halottak eltakarítását és elégetését az indus vállástól eltérőleg teljesítsék. Jelenleg a halandóság fölülmulja a február havi arányt, mikor ugyanis átlag 200 ember pusztult el naponként. A kereskedelem teljesen pang és a hajók üresen érkeznek a kikötőbe; legfeljebb kórházi eszközöket hoznak. Csak néhány európai utas érkezik és ezek is többnyire magán- és katonai hivatalnokok, kiket az angol kormány küld ide. Értesülésem szerint az itteni új olasz konzul, C. B a g g i a n e, kormányának az olasz alattvalók között is felmerült pestis-esetről tett már jelentést; ez pedig megdöbbentő esemény az európaiakra nézve, mert eddig az európaiakat megkímélte e rettenetes vész. Ha ez továbbra is így megy, úgy virágzó városunk — Bombay — teljesen tönkre megy. Ezt pedig csak a benszülöttek vallási fanatizmusának köszönhetjük, kik nem engedik meg, hogy a pestisben meghaltak észszerűen eltemetessenek, hanem örületesen ragaszkodnak vallásukhoz, mely előírja, hogy a halott egy fedetlen helyre tétessék ki, hogy így aztán a varjú seregei a holttestet összecsupják.

— Szociálisták-zavargás. A munkástörvényeknek a bácsmezei Szonta községben történt kihirdetése alkalmával, mint tudósítónk jelenti, valószínű forrongás támadt a szociálisták által felbujtolt sokaság munkások között. Azt hangoztatták, hogy igazolványaikat ki nem váltják mindaddig, amíg előttük ki nem hirdetik, hogy mennyi lesz a napi fizetés. Thurszky János jegyző a leglármásabb munkást elfogatta és a községi fogházba záratta, de a többi munkás neki esett a fogház ajtajának s beakarta azt rúzni. A jegyző erre a nagyobb zavargás, esetleg vérontás elkerülése végett az elfogott szociálistát szabadon bocsátotta, de reggel a főkolompásokat egyenkint letartóztatva közülök hetet az apatini királyi járásbíró fogházába kísértetett. A zombori törvényszék táviratilag helyben hagyta a vizsgálati fogságra vonatkozó járásbírói határozatot.

— Vizbefulladt kivándorlók. Újvidéki tudósítónk jelenti: Sándoregyháza községből négy német család Bulgáriába akart költözni. A kivándorlóknak okuk volt arra, hogy elkerüljék az utilevelük megvizsgálását és a Dunán egy tutaj segélyével akartak átkelni, ahol egy kis szerb község elérésével utjukat tovább folytatták volna. Ámde, amint a Duna közepére értek, vihar keletkezett és a tutaj felfordult. A szerencsétlen kivándorlók a hullámokban letek halálukat.

— Egy híres betyár elfogatása. Gullin György szuhogyi illetőségű rettegett betyár és lököző nyolcz esztendő telt el a fegyházban. A múlt év augusztus havában került ki onnan és csakhamar régi mesterségéhez látott. Egész Borsodvármegyét bejárta, egyik faluról a másikra, egyik erdőből a másikba. Egész farka juhok hajtott el a tanyákról, szarvasmarhát, lovat lopott el mindenütt. Ahol megjelent, rettegést okozott; késsel, puskával felfegyverkezve jött és mindenki életét és vagyonát féltette tőle. Amióta kiszabadult, huszonöt lopást és rablást követett el. Hiába kereste rendőrség, csendőrség és hiába köröztették országosan, csak nem került hurokra. Tegnap végre a csendőröknek hosszú ellentállás után sikerült őt elfogni. Mikor bilincsekre volt verve, dicsőkedve beszélt el a csendőröknek viselt dolgait. A fegyháztól — mint mondja — egyáltalában nem fél.

— Aki nem akar tanulni. Ó-Moroviczáról 61 jelentik lapunknak: Varga István harmadik osztálybeli gimnazista rossz bizonyítványt hozott hazá husvára és minden áron azt akarta, hogy atyja vegye ki az iskolából és az iparos pályára adja. Ámde a büszke apa, ki tekintélyes vagyonnal is rendelkezik, nem tartotta rangjával összeférhetőnek, hogy családjának egyik tagja mesterember legyen és szigorúan meghagyta a fiúnak, hogy e szándékáról mondjon le. A fiu nem is szót többé,

de elérkezett az idő, hogy ismét a városba kellett volna a fiut vinni, mivel az előadások újból megkezdődtek. A kis diák azonban eltűnt és senki sem tudta hollétét. Véletlenül a kamarába is benéztek, hát ott találták a boldogtalant felakasztva, holtan. Zsebében levél volt, amelyben keserű szemrehányást tesz az atyjának, hogy erővel a tanulásra kényszerítette.

— Egy elmebeteg öngyilkossága. Hutflesz Aladár bankhivatalnok, aki a Magyar Állatános Hitelbanknál volt tisztviselő, tegnap este 7 óra tájban hóna alatt egy nagy iratsomót szorítva, beállított a főkapitányság ügyeletes tisztviselőjéhez és kérte, hogy mentse meg a szociálistáktól, mert üldözik és minden áron vesztét akarják. A fogalmazó látta Hutflesz dult vonásait, látszólag intézkedéseket tett, mire a panaszos bankhivatalnok megnyugodott. Eközben értesítették a házigazdáját Aggházy György nőszabót, aki a régi posta-utca 10. számú ház második emeletén lakik és behívták a főkapitányságra, Hutflesz zápezén hazament vele a lakására. Nyolcz órakor szokása szerint vacsorára ment s fél 10 órakor tért megint haza. Még jó ideig elbeszélgetett, aztán magára zárta az ajtót. Éjfél után három óra felé hatalmas durranás riasztotta föl a háznépét álmából. Rögtön Hutflesz szobájához siettek, de nem mehetek be, mert az ajtó be volt zárva. Mikor az ajtót betörték, Hutflesz ott feküdt a földön átlőtt halántékkal, felmetszett erekkel. Még volt benne élet, de nemsokára meghalt. A szerencsétlen utolsó perceiben is arra gondolhatott, hogy házigazdája szobáját, amelyben már nyolcz év óta lakott, be ne vérezze. Lefeküdt a földre, maga mellé tette a gyertyát, mosdótálat s így is találták meg. Kezei az edényben voltak, a revolverrel együtt csak két zsebkés hevert a padlón, a melyekkel ereit elvágta. Holttestét a boncoló-intézetbe szállították, haldokló özvegy édesanyját pedig táviratban értesítették a szomorú esetről.

— Szerelme miatt a halálba. Topolyai levelezőnk írja: Tausz Károly egyik leggazdagabb birtokosa a szomszéd Feketehegy községnek. Tizen-nyolcz éves szép leánya, Salamea titokban egy szegény, de igen derék iparoslegényvel szerelmi viszonyt folytatott. A legény nőül is akarta venni szive választottját és kérésként lépett a büszke Tausz elé. A gögös gazda egyszerűen kiutasította a vakmerő legényt és leányának kijelentette, hogy ő egy gazdag földbirtokos fiában már talált hozzá méltó vőlegényt, azzal már megállapodásra is lépett és a napokban háztűznézőbe jön. A boldogtalan leány könyörgésre fogta a dolgot, hogy ő csak a szegény iparos neje akar lenni és neki senki más nem kell, inkább meghal. Minthogy azonban az apja hajthatatlan maradt, a boldogtalan Salamea levélben érzékenyen elbucsuzott vőlegényétől és hozzá tartozótól, felment a házuk padlására és ottan felakasztotta magát. Mikorra végzetes tettét észrevették, már halott volt.

— Kiutasított szociálisták. Tizenöt szociálistát utasított ki legújabbban a rendőrség a főváros területéről. A kiutasítottak egy részét eltoloncolták, másik része pedig, nesztét vévén a kiutasításnak, előre elutazott a fővárosból. A kiutasítottak a következők: Steiner Kálmán, Óváry József, Kiss Károly és Scheyermann Márton betegpénztári hivatalnokok. Ruzicska Manó szűcs, Szabó Sándor kocsigyártó, Csébernyák József nyomdász, Kubik Antal kártyos, Bauer Imre nyomdász, Vankó Károly kereskedő, Napos Jenő üzletvezető, dr. Goldner Adolf orvos, Schwartz József pék, Szabados Sándor joghallgató és Gombosi Béla ügyvéd.

— Öngyilkosság. Varga József munkás, aki hosszabb idő óta szenvedett gyógyíthatatlan betegségben, ma délután a Bimbó-utca egy üres házhelyén forgópisztolyal agyonlőtte magát. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— Légújósok Ós-Budavárán. Minél inkább közeledik az idény, annál érdekesebb hírek szivárognak ki Ós-Budavárból azokról a rendkívüli látványokról, amelyekről erre a nyárra nyujt a nagyközönségnek. — A legérdekesebb újdonságról

ma van módunkban olvasóinket értesíteni. A világ egyik leghíresebb léghajósát szerződtette ugyanis az igazgatóság, aki óriási léghajójával — egy bájos hölgy kíséretében — naponta felszáll. A léghajós nem sokáig élvezheti azonban kísérőnéje társaságát, mert az, amidőn a léghajó 2500 méter magasságra emelkedett, legújabb találmányu szárnyas repülő ernyőjével 2500 méter magasságról lerepül Ós-Budavára területére. Az érdekes látvány májusban már ott lesz Ós-Budavárán.

— Legjobb minőségű és szintartó harisnyák Heyeck Adolfnál IV. Szervita-tér 8. „A vadász-nőbőz”.

— Legjobb egyenruhák, legszebb díszöltönyök, legolcsóbb libériák Tiller Mór és Társa cs. és kir. udv. szállítóknál, Budapest, Károly-laktanya.

— Linhart Vilmos festő műintézetét ajánljuk színházi díszletek, czimerek, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Ki lesz az intendáns? Több lap azt újságolta, hogy a Nemzeti Színház és az Operaház intendánsi állására báró Vécsy József van kiszemelve. A félhivatalos „Bud. Tud.” ma megegyezelje ezt a hírt. Mert ez a jelölés is csak olyan kombináció, mint a többi. Hiszen ha a lapok épen csak jelölni akarnak mindazokat, akik Huszár Kálmánnal alkalmasabbak a színházak vezetésére, akkor egyszerűen nyomassák le az egész „Országos czim- és névtár”-t.

* A legújabb színházgató. A vidéki színházgatók közé legközelebb bevonul Huszty Márton. A színészegyesület elhatározta, hogy részére az igazgatói engedély megadását fogja véleményezni a belügyminiszternél.

* Magyar művész Londonban. Recht Sándor, a nagyváradi származású hegedűművész, Londonban hangversenyezett. Ernst Otello-ábrándját és Hubay egyik Csárdajelenet-ét adta elő. A közönség briliáns játékát zajos tapsokkal jutalmazta. A „Musical Courier” előttünk levő számában sok dicséretet olvasunk a fiatal művészről.

* Dankó Pista darabja. Az óbudai Kisfaludy-színháznak első újdonsága egy „Czigányserelme” című népszínmű lesz, amelynek szerzője Dankó Pista, az ismert czigányzenész. A színházat különben Fehér Dező igazgató szombaton nyitja meg. A jó erőkből álló társulat a „Sárga csikó”-ban mutatkozik be. A népszínművet rövid prolog előzi meg, melyet ez alkalomra Győző Lajos, a Vígyszínház tagja írt.

* Olasz színészek Budapesten. Italia Vitaliana, az olasz tragika, aki jelenleg társulatával Pétervárott játszik és onnan Bukarestbe megy, 21-én Budapestre érkezik és 22-én fellép a városligeti színházban. — E hónap 17-én ismét két előadás lesz, az arénában; délután 3 órakor „Az új honpolgárt” (Goldstein Számít) adják Nyáray Antallal és H. Lévy Bertával a főszerepekben. Este fél 7 órakor az „Arany ember” kerül színre.

* Sarah Bernhardt a színészetéről. Sarah Bernhardt a „L'Écho de la Semaine” legutóbbi számában rendkívül érdekesen nyilatkozik a színészetéről. Mese címen írja a következőket:

Egy gyermek bölcsője körül összegyűltek a tündérek mind.

Az apa és az anya megindulva hallgatták valamennyiök jó kívánságát.

— Gyermek, szólalt a tündérek, te szép és nagy lész, fejedet aranykoszoru fog ékeskedni, mert mint hóst fognak tisztelni. A tőmeg bálványozni fog és huzza majd diadalszekered. Ha parancsolni fogsz, az emberek nevetni, sirni és reszketni fognak. Költők el fogják rólad zengeni legszebb strófaikat és a zenészek ezüst lantján minden hang a te dicsőségdet fogja hirdetni. Száz asszony fog szerelmes szívet lábaidhoz borolni. Méreggel, tőrrel hasztalan akarnak majd életedre törni; hied messze től fog járnai a hegyeken és tengereken.

Az anya erre örömben sirt és megcsókolta a tündérek fehér kezét. De hirtelen megnyílt az ajtó és belépett rajta az örök dicsőség tündére. Testvéreikhez fordult e szavakkal:

— A kínált ajándékot nem fogadom el, hiába adjátok át e gyermeket nekem, az örök dicsőség-

nek. De mivel nélkülem akartatok dönteni, im halljátok a büntetést: Az aranykorona papírmaséból lesz: sírni, nevetni és szeretni és csak másnak az akaratából fog. Ugyanazok, akik ünnepeit fogják, nem akarják majd befogadni társaságukba. A nép, melynek ideálja lesz, dicsősége tetőpontján össze fogja zúzni és akik előtt való nap tapsoltak neki, másnap majd egy új hős szekerét húzzák. Babérai át fognak változni halotti koszorúkká, amelyeket rá fognak tenni koporsójára és ő meg fog halni szomorúságban, mindenkitől elfeledve és nem marad utána semmi, semmi.

— De hát mi lesz belőle? kérdé megrémülve az apa.

— Komédiás!

Erre a halál nemtője lassan fölemelkedett.

— Halljad, gyermekem, szól, én megboszullak. Halálod után emléked sulya el fogja nyomni a születendő új művészetet! . . .

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* **Berecz Károly memoirejai.** Berecz Károly, az ötvenes évek ismert poétája, „A régi fiatal Magyarország” címmel érdekes emlékeztetéseket írt, melyet az Athenaeum adott ki. Berecz Károly a szabadságharc journalistája volt, a hivatalos lap segédszerkesztője, ismerte az akkori idők legkitűnőbb alakjait, baráti viszonyban volt Petőfivel, Lisznyai Kálmánnal, Balázs Sándorral, Beöthy Lászlóval, Balog Zoltánnal, Tóth Kálmánnal, akiről sok apró, intim, jellemző történetét, adomát, jellemvonást mond el. A kötet egyik legszebb része, a Beöthy Lacziról szóló megemlékezés, melyet mai számunk mellékletén közlünk. Berecz Károly memoire-jait nagy élvezettel olvashatja mindenki, az olvasó az ötvenes évek hangulatát érzi átsuhanni lelkén, amikor az elfojtott hazafi érzés sok találékony módon tudott megnyilatkozásra találni, amit Berecz Károly könyvében érdekesen és mulattatóan ad elő. A könyv ára egy forint husz krajczár.

FŐVÁROS.

(Közpénztárak — a bizalomhoz.) Budapest főváros hatósága a legszorgalmasabb tanuló s emellett igazi turista. A tüzoltóságát Konstantinápolyban, a vízvezetékét Drezdában, az omnibuszait Londonban, a közpénztárak ellenőrzését Arizona tartományban tanulja. A tudományal felszerelt tisztviselők hazaérkezve, a egyes bizottságok kebelében leszűrlik az átplántálandó újdonságokat s az eredmény néha igazán meglepő. Így a vízvezeték egészen ázsiai, a tüzoltóság hidegvérű mint az angol, az omnibuszok csökönyösek, akár a szászok, a pénztári ellenőrzésben azonban meg van a bizalom, talán erősebben, mint Arizonában. Ennek a nagy bizalomnak igazán megdöbbentő tünetéről tanuskodik az idei esztendő első része: ebben az évben még sem a központi pénztárakat, sem a számvevőségeket nem vizsgálták felül; pedig az első évnegyednek ép tizenöt nappal ez előtt vége volt. Valószínűleg apró felédkenyesség az oka a mulasztásnak. A központi pénztárak és számvevőségek rendes felülvizsgálatára kiküldött bizottság bizonyára nincs tisztában a köteletségével; nem tudja, hogy a tiszteletbeli hivatal elvállalása egyttal arra is kötelezi, hogy eljárjon a rábizott feladatok teljesítésében. Különben is az első évnegyedben alig két tucat millió közpénz-forgalomról lévén szó, talán érdemesnek sem tartja ilyen bagatell miatt a tisztviselők zaklatását. Alkalmassint ezek a körülmények enyhítik a bizottság mulasztását, amelyet másképp menteni nem lehet. A törvény nem a bizalom kedvéért és érdekében rendelte el a közvagyon ellenőrzését. Ami abból is kitészik, hogy a polgármestert teszi felelőssé a mulasztásokért. A polgármester ur tehát feleljen érte: miért van a fővárosi közpénztárakon — a bizalomhoz címzett új czéger?

(A sertésvágóhídi vasút költségei.) A főváros akkor, amidőn az alsó-bikaréti sertésvágóhíd és sertésvásár létesítését elhatározta, arra kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy az új telephez szük-

séges vasuti berendezések költségeihez fele részben 150,000 forinttal járuljon hozzá. A miniszter a kérelem teljesítését megtagadta, kijelentve, hogy az új pályaudvar létesítésével a vasutakra jelentékeny üzemi kiadások hárulnak, a nélkül, hogy kilátás lenne a bevételek szaporodására, mert az új állomás szervezése még nem biztosítja a sertésforgalom emelkedését. Erre a tanács újra fölterjesztést intézett a miniszterhez, kifejtve, hogy a sertésközvágóhíd és sertésvásár fölvirágztatása nem csupán a főváros érdeke, hanem országos érdek és a magyar államvasutaknak is jelentékeny haszna lesz belőle, mert a sertésforgalom óriási módon növekedni fog. Így tehát nagyon méltányos, hogy a kincstár legalább is az ő érdeke arányában járuljon hozzá a költségekhez. A tanács ezzel a fölterjesztéssel egyidejűleg fölkerete Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert is, hogy a főváros méltányos kívánságát a kereskedelemügyi miniszternél támogassa. A kereskedelemügyi miniszter erre a fölterjesztésre, amelyet hozzá még tavaly december 16-án felküldöttek, máig sem válaszolt. A tanács most újból megsürgeti az intézkedést.

(Új magyarok.) Négy külföldi ember tett ma magyar állampolgári esküt Halmos János polgármester előtt: dr. Buchböck Gusztáv egyetemi tanárságát, Witterich Antal, Weiszbrod Dávid és Knielli József kereskedők. Az eskületétel után a polgármester szíves szavakkal üdvözölte őket.

(Előadás után.) A tanács tegnap utasította a tanítókat, hogy az oktatás befejezése után a gyermekeket kísérik ki az utcára, mert sok balesetnek s egyéb bajnak az oka, hogy a gyermekek előadás után minden felügyelet nélkül rohannak ki az utcára. A tanács a tanítókat felelőssé teszi s az ellenőrzésre az iskolaszéket kérte föl.

(Cselédek nevelése.) A gyermekmenhely-egyesület azt az ajánlatot tette a fővárosnak, hogy az árva leányokat ne 12—14 éves korukig, hanem tovább is neveltesse s tanítsa ki jóra való házi cselédeknek. Az egyesület ezért fejenként havonta 6—8 forintot és évi 6000 forint segélyt kér. A kérelmet gróf Károlyi Sándorné adta be a tanácshoz s úgy látszik, kifogás nélkül teljesítik is.

(A bérkocsisok baja.) Ma délelőtt küldöttség tisztelgett Halmos János polgármesternél a bérkocsisok ipartestülete részéről, hogy elpanaszolja a bérkocsisok bajait. Főkvánságuk az, hogy ha a bérkocsit eladják, velük együtt adhassák el a jogot is. A polgármester megígérte, hogy tanulmányozni fogja kérelmüket.

(Berliniek Budapestén.) A berlini közsegélytanács kiküldöttei ma délelőtt meglátogatták Márkus József főpolgármestert és Halmos János polgármestert. Ezután megnézték a központi vásárcsarnokot és a földalatti villamos vasutat. Ebédén ma Heltai Ferenc országgyűlési képviselő, fővárosi bizottsági tagnál voltak. Ebéd után megnézték a budai várat.

(A korzó világlátása.) A középítési bizottság ma délután tárgyalta a korzó világlátása kérdését. Dr. Havass Rezső, Zsák Hugó, Zipernovszky Károly, Véri Károly, Hauszmann Alajos, Csepreghy János és Freund Vilmos felszólalása után a bizottság a korzónak Auer-éggel való világlátásában állapodott meg.

A zsebpénz.

— Ballasztok a hivatalokban, —

A szülői szeretet megható nyilvánulását talán sehol a világon nem találjuk olyan mértékben, mint Budapestén a városatyák között. Ezek az urak, nehogy bárki is tévedésbe essék, nem a polgársággal szemben szerető szülők, hanem, ami természetesebb is, a maguk gyermekeit szeretik és protegják.

A nagyságos urak, akik egyebek között nem riadnak vissza jól jövedelmező vállalatok portálásától sem, újabb időben valósággal ráfeküdtek a fővárosi hivatalokra. Az újabb idő a fővárosi tisztviselők fizetésének rendezése óta számítható, négyöt év óta. A jól dotált tisztviselői állások személt szüretet a városatyáknak s felébredt bennük az apai szeretet. Valamennyinek van fia, veje, sógora, unokaöccse. Valamennyi arra az ötletra bukkant.

— Mire való az állami hivatal? Kiszánt ala-

kognak, akik azt a bizonyos létrát megfelelő türelemmel készek megmászni. A fővárosnál é n vagyok az ur. Többé nem protegjok senkit . . . csak a fiamat, vőmet.

És megkezdődött egy igen esunya hadjárat a hivatalok okkupálásáért.

Egy kis irnoki, fogalmazói, számszegői vagy más valami könnyű hivatalt akartak és szerették az édes gyermekeknek azon a czimen, hogy zsebpénz kell a gyereknek, hát dolgozzák meg érte. Persze csak bejusson az istenadta; haladt előre olyan gyorsan, hogy néha tíz előtte álló rangbeli is átugrott — a zsebpénz kedvéért.

A hivatalok pedig megteltek ballasztokkal. A főváros minden hivatalában akad egy beprotegjált főlősleg, akinek az adózók keserves filléreiből fizetik a zsebpénzét. A papák jómódu háziurak, vállalkozók, igazgatók, nyugalmazott magasrangú hivatalnokok.

Nem két-három esetről van szó, hanem valóságos hadjáratról. A közigazgatási tisztviselők fizetésének hallatlan emelkedéséhez ez is hozzájárult. Az általános fizetésrendezés előtt.

1893-ban a közigazgatási személyzet 1,072,921 forintba került;

1898-ban ez az összeg már 1,842,793 forintra emelkedett. Tehát alig öt esztendő alatt az emelkedés majdnem 50 százalék. S az emelkedés folyton tart. Két esztendővel ezelőtt a városatyák a napidijas rendszert okolták az emelkedés miatt. Ujabbán elhallgattak az emelkedésről zengő panaszokkal s az új szervezet keretében már pazarul folyik az új meg új állások randszerezítése. Vannak hivatalok, amelyekben két-három, vannak olyanok, amelyekben hat-hét számfelötti ur unatkosik a zsebpénz kedvéért — a közigazgatás nagy dícsőségére.

A régi, kipróbált, begyakorlott, de protekcsió nélkül tengődő tisztviselők teljesen ambíció nélkül, tespedt, fásult közönynyel dolgoznak. Robotolnak a munkával, de hiányzik a munkadíj. Az a lelketlen melőzés, amelyben évek óta a dédelgetett uracskák miatt állandóan részük van, kedvüket szegte. Sem kvalifikáció, sem szolgálati érdem, sem a szolgálatban töltött idő nem mértékadó a fővárosnál. Előhaladás csak azoknak jut biztosan, akik akármilyen jusszon rokonságban állanak a nagyságos törvényhatósággal. S a zsebpénzesek számának emelkedésével sülyed a közigazgatás. A fiatal urak, többnyire még egyetemi hallgatók is, sok időt nem fordíthatnak a hivatalra, gyakorlatot nem szereznek, mert nem kell tartaniok senkitől. Protektoruk választja a tanácsot s jaj annak a tanácsosnak, aki szembeszállni merészelve a nagyságos urral. Az alantas tisztviselő ilyen formán független ur; a főlebbvalója a függésben élő, nyugalmazástól féltő. Nagyon természetes; ez az állapot mérhetetlenül segíti a közigazgatást — lefelé a lejtőn.

A belügyminiszter olykor-olykor rázug a törvényhatóságra a budget miatt. Haragszik a deficizitert és oktatja tanácsokat a józan gazdálkodásra. Falra hányt borsó.

Tessék a miniszternek a fővárostól elkérni a tisztviselők minősítési lajstromát, vagy ha van egyáltalán ilyen: a tisztviselők törzskönyvét és most, az új szervezkedés alkalmából, szerezzen áttekintést a tisztviselői karról: akkor tisztában lesz a deficizit okával s a rendetlen gazdálkodás belső mivoltáról is más képet kap. A zsebpénzes gazdálkodás már több százezer forintba kerül s bizony nem érdemes emiatt új adók behozatalát sürgetni. Ezt a meggyőződést szerezheti a miniszter ur s legalább annak a fenomenális szülői szeretetnek egyszer s mindenkorra gátat szab.

VIDÉK.

* (Pozsony egészsége.) Pozsony szabad királyi város közigazgatási bizottsága ma Dröxler Gusztáv polgármester elnöklése alatt ülést tartott, melyen a közegészségügyi felügyelő bejelentette, hogy a város egészségi állapota a lefolyt hónapban igen kedvezőtlen volt. Sok járványos betegség dühöngött s a halálozások száma is aránytalanul nagyobb volt a rendszernél. Örvedetesebb volt Piaci

Bertalan királyi tanácsos tanfelügyelő havi jelentése, mely szerint a város összes iskoláiban szép sikerrel tanítják a magyar nyelvet. A jelentés külön kiemeli az orthodox izraelita népiskolák tanítóinak e téren való buzgólkodását.

*(Egyházkerületi közgyűlés.) A tiszáninneni ágostai evangélikus egyházkerület közgyűlését Miskolcra azzal kezdte meg, hogy az elhunyt P é c h y Tamás egyházkerületi világi főfelügyelő emlékeztetést tartott. Gyászbeszédet G l a u f Pál rimaszombati lelkész mondott. A gyászünnepeken jelen volt Péchy Tamás hitvesén kívül, nagyszámú hölgyközönség, sok notabilitás, köztük báró V a y Elemér főispán, valamint az egyházkerületi közgyűlésre megjelent küldöttek. A gyászisteni tisztelet bevégezése után egyházkerületi alakuló közgyűlés volt Z e l e n k a Pál püspök és S z e n t i v á n y i Árpád helyettes felügyelő kettős elnöklésével.

*(Lovassági laktanyaépítés Debreczenben.) Debreczen városa még az idén nagy lovassági laktanyát fog építtetni egy ezredtörzs és három század részére. Az építési költségekre és a szükséges területek megszerzésére hétszáz ezer forint van előirányozva. A magántulajdonban levő területekre nézve a kisajátítási eljárás az érdekelt felek akadékoskodása miatt ugyan még nincs teljesen befejezve, de a kereskedelemügyi miniszter a város kérelmére, tekintettel az építés sürgősségére, megengedte, hogy az építést az eljárás befejezése előtt megkezdhessék. Ennélfogva az árjelést a tanács már a közeli napokban kihirdeti.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A-hódmezővásárhelyi mérgekverők. A kuriának a hódmezővásárhelyi mérgekverők ügyében hozott ítéletét ma hirdette ki Czorda Bódog, az ítéletelnök. A kuria özvegy Mucsi Mihályné Tóth Lidiára vonatkozólag megváltoztatta a két alsóbíró ítéletét, sőt a 92. § alapján 15 évi fegyházra ítélte el. A többi vádlottra nézve helyben hagyta a kuria a szegedi királyi tábla ítéletét, ennek indokai alapján. A védők részéről benyújtott semmisségi panaszokat elvetették. A kuriai ítélet eszerint a következő:

A r a c s i S á n d o r n é született Jáger Marit 15 évi, H ó d i Pálné, született Csordás Nagy Lidiát életfogytiglani özv. F ü z i Mihályné született V a r g a Lidiát életfogytiglani, özvegy B á n Ferenccné Szappanos Juditot életfogytiglani, özvegy Mucsi Mihályné Tóth Lidiát 15 évi, ifjabb H o r v á t h Jánost életfogytiglani, Gulyás Kiss Sámuel hat évi fegyházzal sújtja a kuria.

Az elítéltek büntetése a mai naptól számított. A vizsgálati fogságból 1 év 6 hónapot vesznek kitöltöttnek.

— Királyi kegyelem sajtóügyben. Ó felsége buszvetésnapján kelt legfelsőbb elhatározásával elrendelte, hogy J u t a s s y Ödönt, a „Molnár Lapja” szerkesztőjét, kit tavaly márczius 15-én a budapesti esküdtsek verdiktje alapján a törvényszék három havi fegyházra és 300 forint pénzbüntetésre ítélte, szabadlábra helyezték. amit a kegyelmező leirat átvétele után dr. G e g u s s királyi ügyész és J a n k o v i c h Kálmán, a pestvidéki fogház felügyelője azonnal foganatosított. Ó felsége a pénzbírságot is elengedte.

— Orvoság helyett mérég. Megemlékeztünk már arról a végzetes tévedésről, amelynek Perditka Gyula államrendőrségi szolga a múlt hónapban áldozatul esett. A szegény ember bement dr. Landau Imre üllői-úti patikájába és ott karlabadi só helyett klórsavas kálit adtak neki. Gyantában bevette ezt a mérget és mánap meghalt. Perditka özvegye, mivel maga és két apró gyermeke a kenyérkeresőjüket veszítették el, a gyógyszerész ellen kártérítési pört indított. Évi 900 forint, esetleg mindenkorra szóló 10,000 forint végkielégítési összeg fizetésére kéri dr. Landau gyógyszerészt kötelezni. Az érdekes pörben e hó 23-án lesz a VIII—X. kerületi királyi járásbírósnál a tárgyalás.

— Rendőrök és „tüntetők”. Hatóság elleni erőszak miatt állt ma a budapesti törvényszéknek, Czárán István kir. táblai bíró elnöklésével ítélező tanácsa előtt T ö r e k i Zoltán, Bartl János és Ujhelyi Pál iparossegéd. Mindhárman részt vettek 1896. május 10-én azon a népgyűlésen, melyet Ugron Gábor hívott össze az általános választójog érdekében. A népgyűlés után az esti órákban a tömeg a kerepesi úton verődött össze s a magával hozott vörös zászlókat lobogtatva, szocialisztikus jelzavakat hangoztatott. A közelben levő lovasrendőrök egyszerre a nép közé vágattak, majd kivont karddal jobbra-balra vagdalódtak. Persze a tüntetők sem hagyták magukat, ki-ki védte magát, ahogy tudta. Egész csata fejlődött ki, mely alatt valaki Skulecz Antal rendőrt követel fején ütötte, míg Szántó Gábor rendőrt bottal verték véresre. A verekedők körül Törekit, Bartl és Ujhelyit elfogták s bekísérték a főkapitánysághoz. Így történt, hogy törvény-elé kerültek. A vádlottak, mikor őket kihallgatták, azzal védekeztek, hogy a rendőrök minden ok nélkül támadtak rájuk s nem elég, hogy már az utcán megkardlapozták őket, egész véresre verték őket az őrszobában. Bizonyítani persze nem tudták ezt a vádlottak, ellenben a rendőrök, kiket tanuként kihallgattak, vallottak ellenük mint a parancsolat. Az ügyész két vádlottal szemben fentartotta az eredeti vádat, míg Ujhelyit, ki ellen csak annyi sült ki, hogy a kapitányságnál a neve t használt, csak a kihágási törvény 43. szakasza alapján kérte megbüntetni. A védők éles szavakkal bírálták a rendőrségnek erőszakos és tapintatlan eljárását s úgy ezt a körülményt, mint a tömeg akkori izgatott hangulatát, rendkívül enyhítő dolognak kérték venni. A törvényszék magáévá is tette ezt a felfogást, mert alkalmazta az enyhítő 92. szakaszt. Ez alapon a büntetett lefokozták vétségé s Bartl tizenegynapi, Törekit nyolcnapos fegyházra ítélték, kimondva, hogy ezt a büntetést is kitöltöttnek tekintti a bíróság. Ujhelyi az említett kihágásért 20 forint pénzbüntetést kapott. Az ítéletben a vádlottak megnyugodtak.

— A mezőssási cigányleány. Tegnap számunkban megemlékeztünk a mezőssási cigányleány tragédiájáról. Mint nagyváradi tudósítónk írja, a törvényszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet. Már kora reggel százakra menő kíváncsi tömeg nyüzsgött a tárgyalóterem ajtaja előtt. A bíróság tíz órakor hirdette ki az ítéletet. A vádlott B o g d á n Károlyt szuronyos börtönőr kísérte be s halálsápadtan hallgatta végig a Millye Gyula elnök által felolvasott ítéletet, melynek alapján szándékos emberölés büntetése miatt öt évi börtönre és hat évi hivatalvesztésre ítéltetett. Ezenkívül tartozik a sértett Kovács Juliannának háromszáz forint kártérítést fizetni. Az ítélet iszonyu hatást tett a vádlottra. Összeresztent, reszketni kezdett s elfojtott, rekedt hangon válaszolt az elnök kérdésére: — Nem nyugszom meg, főlebbezek! A szemem megtelt könnyel, s ingó léptekkel hagyta el a termet. A cigányleány sírva, kétségbeesetten; haragosan hadonázott a kezével. — Nem, nem — suttogta ijedszében — nem elég háromszáz, főlebbezek, főlebbezek! Az ítéletet a védő is megfélebbezte; az ügyész szintén.

EGYESÜLETEK.

— A Petőfi-társaság ülése. A Petőfi-társaság e hónap 17-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a magyar tudományos akadémia termében felolvasó-ülést tart. Tárgyai: Petőfi költséze és a valóság (székfoglaló), F e r e n c z i Zoltántól. Költemények M a d á c h Aladár vendégtől, felolvasa P a l á g y i Menyhért, Első benyomások (rajz) S e b ő k Zsigmondtól.

— Akik politikával nem foglalkoznak. Az Országos Nemzeti Szövetség tagjai ma délután küldöttsegileg tisztelegtek báró Bánffy Dezső miniszterelnöknél. Dr. H e r c z e g h Mihály igazgatósági elnök, a küldöttseg vezetője hivatkozott az O. N. S. z. eddigi sikereire s hangsúlyozta, hogy e s z ö v e t s é g politikával nem foglalkozik, megismertette a miniszterelnökkel azokat

az országos érdekeket, melyeknek szolgálatában a nemzeti szövetség működik. Ilyen országos érdekek: a t á r s a d a l m i e g y s é g megvalósítása a különféle nemzetiségek, vallásfelekezetek és néposztályok között; a m u n k á s o s t á l y sorsának javítása és méltányos érdekeinek előmozdítása; a n e m z e t i s é g e k k ö z t a béke, barátság és testvériség helyreállítása; a n e m z e t i e g y s é g é s n e m z e t i á l l a m, mely sem Magyarország, sem a dinasztia, sem a monarchia nagyhatalmi állásának érdekeivel nem ellenkezik, sőt ellenkezőleg ezek azt erősen követelik. (Hát ez nem politika?) A miniszterelnök látható érdeklődéssel hallgatta az ismertetést és szívesen fogadta a küldöttseget.

— Ujságírók gyűlése. A Budapesti Ujságírók Egyesülete, mint már közöltük, e hónap 17-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek főtárgya egy választmányi tag választása lesz. Az elnökség felkéri az egyesület tagjait, hogy a rendkívüli közgyűlésen, mely az egyesület saját helyiségében (Károly-körut 4. sz.) lesz, minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— Turisták kirándulása. A magyar turistaegylet egyetemi osztálya május elején nagy kirándulást rendez G ö d ö l l ő r e, hol a királyi parkot és várkastélyt s Gödöllő hegyvidékét tekintik meg. A kirándulók délután 10.30 perczkor indulnak a czinkotai helyi érdekű vasúttal Czinkotára s onnan gyalog teszik meg az utat. A kirándulás vezetője egy ismert sporthölgy.

— Az Aurora-kör gyűlése. Az Aurora-kör holnap, szombaton délután tartja második évi közgyűlését a „Fővárosi szegény gyermekert-egyesület” dísztermében (akácza-utca 32., II-dik emelet.) A közgyűlés napirendje: Az elnök, titkár és a pénztáros jelentése, továbbá választások és esetleges indítványok.

— A Klotild-egylet gyűlése. A Klotild szeretet-ház-egyesület e hónap 19-én, kedden délután négy órakor az újvárosi háza I. emeleti 13. számú tanácstermében tartja rendes évi közgyűlését, amelyen a pénztáros, az ügyész, a titkár, a főorvos és az igazgató terjesztik elő jelentéseiket. A közgyűlést napirendjére van még tűzve az elnökség, tisztikar és a választmány megválasztása.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Az igazságügy miniszter Kiss Sándor szolnoki királyi törvényszéki díjnokot a mezőkövesdi és Zinz Mihály felsővisósi királyi járásbírói díjnokot a felső-visósi királyi járásbíróshoz irnokokká; Hopfer Emil lipótvári királyi országos fegyintézet díjnokot a kishartai királyi közvevítő intézethez, egyelőre ideiglenes minőségben, tisztirnokká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Nika Péter okleveles tanítót a temeskubini községi elemi piskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Magyar név. Sztokozsa Ilona budapesti lakos Tarcsányira, Weimer Zsigmond karcsagi lakos, valamint Olga és Salamon-Sándor nevű kiskoru gyermekei Karcsagra, Tauszik Hermann pécsi lakos Telekire, Gyüre István makói lakos, valamint Eszter, Rozália, Mária, Julianna és József nevű kiskoru gyermekei Győrire, Rauch Igrác állami állatorvos verestoronyi (Boicza) lakos Szabóra, Schlesinger Lipót makói lakos, valamint Ernésztin, Andor, Elemér és Aranka nevű kiskoru gyermekei Székelyre, Steiner Gyula miskolci lakos magyar államvasuti számtiszt Sándorra, Stöberer Sándor zímányi kántor-tanító, valamint kiskoru leánya Mária-Gizellának Kisrómáira, kiskoru Reich Sándor budapesti lakos Losoncziára, Spitz Zsigmond budapesti lakos Szökére, kiskoru Weisz Ferencz budapesti lakos Fenyesire, Politzer Simon budapesti lakos Törökre, Schwarcz Jódá budapesti lakos, valamint Miklós, Erzsébet és József Ferencz nevű kiskoru gyermekei Szendere, Paupie Ferencz budapesti lakos, valamint Mária, Rozamunda, Gizella, Ilona, Ferencz és Sándor nevű kiskoru gyermekei Polgárra, Spitzer Armin pécsi lakos Szegőre, Pischa (Pischák) István aradi lakos Petőfőre, Löbl Géza veszprémi lakos Táraira, kiskoru Spitzer Emil és Pál nagykiskunlakosok Sebestyénre, Rölfes Armin endrődi akos Dományira, Jendruscsik Mihály felső-zsolcai kántortanító és Jendruscsik Jenő somorjai polgári iskolai tanár, valamint az előbbi kiskoru gyermekei Gizella és Dezső Irányira, Rozenthal Árpád nagybecskereki lakos Rónára, Rosner János bakony-sárkányi lakos Rákócziára, kiskoru Weisz Sámuel budapesti lakos Vértesre, Spitzer Lajos pécsi lakos Szegőre, Vanyek János székesfővárosi mértékitelesítő hivatali ellenőr, valamint kiskoru Mária és József gyermekei Ványaira, Weisz Lipót (Pál) kaposvári lakos Vajdára, Oesterreicher Miksa szolnoki lakos Országra, Hager János debreczeni lakos, valamint kiskoru János, Irma és Lajos gyermekei Losoncziára változtatták vezetéknévüket a belügyminiszter engedelmével.

Árverések a fővárosban. Wenz Leona ingóságai VII. Erzsébet-körut 23 és Damjanich-utca 35. április 16. Engelmann Frigyes ingóságai VII. Izabella-utca 45. április 19. Pázmán Jakab ingóságai VII. Aréna-utca 58. április 16. Báró Buhl Mary ingóságai VI. Csengeri-utca

84. április 16. Lehoczky György ingóságai VI. Szent-László-ut 67. április 16. Dr. Bottlik Lajos ingóságai VI. Podmaniczky-utca 27. április 16. Dániel Béla ingóságai VII. Rottenbiller-utca 5. április 16. Kormos Zsigmond ingóságai VII. Izabella-utca 68. április 16. Schlesinger Ignác ingóságai VI. Laudon-utca 6. április 16. Dr. Vig Viktor ingóságai VIII. József-körút 64. április 16. Balázs Kálmán ingóságai VI. Hunyady-tér 7. és VIII. Blés-utca 3. április 20. Singer Jakab ingóságai VIII. Nagybányás-utca 3. április 16. Kormos Adolf ingóságai VIII. József-körút 64. április 19. Anders János VI. Eprekerti-utca 20. és VI. Szondy-utca 80. április 16. Ilner Bernátné ingóságai VIII. Losonczy-utca 13b/b. április 23.

A vidéken. Riedt Károly ingatlanai Kis-Czellben április 20. Szeremley Sándorné ingatlanai Székelyhidon május 17. Baumgarten Gyula ingóságai Kulán április 20. Grünwald Imre ingóságai Csongrádon április 21. Lefkóvits Herman ingóságai M. Ludason április 27. Lenés Pál ingatlanai Királyi (Vágsellye) községében április 28. J. Steinmetz örökösök ingatlanai Felső-Vissón május 2. Gruber Jankó ingatlanai Felső-Vissón május 2. Somogyi Imre ingatlanai Debreczenben április 23. Lichtenstein Adolf ingatlanai Háj (Zsidóváros) községében június 4. Nagy Zsigmond ingatlanai Munkácson május 24. Róza Mihály ingatlanai Duna-Adonyban június 28. Tóth Mór ingóságai Duna-Szerdahelyen május 2. Nehéz Mária ingatlanai Dicske (Nyitra) községében május 25.

NYILTTÉR.

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN.

Küster-féle raktár a bodegában, naponta friss választék eredeti bomboniókban. Legfinomabb cognacok kicsinyben, nagyban árák mellett eladhatók. Színházi előadások után friss étel, naponta hangverseny. **Schmitt Károly igazgató.**

Fischl Eugénia férj, **Dr. Bamberger Béla**, férje **Dr. Bamberger Béla**, fia **István**; **Fischl Alice** férj, **Dr. Basch Gyula**, férje **Dr. Basch Gyula**, gyermekei **Lóránt**, **Nini**, **Hona**, **György** és **Edith**; özvegy **dirsztai Fischl Guttmanné** szül. **tornyai Schosberger Emma**, özv. **Fischl Jakabné**, született **Rabinovich Olga** a maguk és az egész rokonság nevében megtört szívvel jelentik felejtethetetlen szeretett apjuk, apósuk, nagyapjuk, sógoruk, a legjobb rokon

Fischl G. Károly

urnak

nagykereskedő, az Osztrák-Magyar bank igazgatósági tagja stb.

Budapesti 1898. évi április hó 14-én, áldás-terjesztés után 66-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A drága halott hült tetemei **vasárnap 1898. évi április hó 17-én d. e. 9 1/2 órakor** fognak a gyászszobából (V. ker., Erzsébet-tér 5. sz.) az új központi izraelita sírkertbe kísértetni és ott örök nyugalomra tétetni. 877

Áldás és béke hamvai fölött!

KÖZGAZDASÁG.

Egy nem gyakorolt opció.

—(ndv.)— Mult év nyarán történt, hogy a magyar pénzügyminiszter megkötötte a szerződést a Rothschild-csoporttal 47 millió forint 3 1/2%-os magyar beruházási kölcsön átvétele iránt. A szerződésben megállapított, hogy a bankcsoport 30 millió forint névértékű összeget 9 1/2%-os árfolyamon tartozik átvenni, ellenben a hátralévő 17 millió forint névértékű összegre 1898. márczius 15-ig nyilatkozni fog, hogy vajjon gyakorolja-e a részére fentartott opciót, azaz átveszi-e azt a további összeget és ha igen, akkor ezt 9 1/2%-os árfolyamon kaphatja meg.

Ismeretes dolog, hogy az elmúlt esztendő nem volt alkalmas a beruházási kölcsön kibocsátására és hogy e miatt a Rothschild-csoport azt csak ez idén hozhatta piacra. A kibocsátás sikert aratott ugyan, de mert időközben a tőzsdei viszonyok kedvezőtlenül alakultak, a Rothschild-csoport az opció gyakorlására fentartott jogot meghosszabbította magának április 14-ig.

Ez a határidő elmúlt és az opciót a bankcsoport nem gyakorolta.

Az első kérdés az, miért tette ezt a Rothschild-csoport? A 3 1/2%-os beruházási kölcsön a mai tőzsdén 92.50%-al jegyeztetett, vagyis ép olyan árfolyamon, a milyen a csoportnak az átvételt gyakorolnia kellett volna. Következik ebből az, hogy az üzletből pro momento nem látszik ki semmi haszon, mert a napi ár nem magasabb az átvételi árfolyamnál. Formailag és kalmári szempontból tehát igaza lehet a Rothschild-csoportnak, ha nem veszi át a 17 millió beruházási kölcsönt, de más kérdés az, vajjon lényegileg sem esik-e kifogás alá az az eljárása, hogy nyakán hagyja a magyar pénzügyminiszternek 17 millió forint összegű kötvényeit.

Mert meg kell jegyezni, hogy ez az első eset, amidőn a Rothschild-csoport, amely évtizedek óta végzi az állambankári teendőket a magyar kincstár részére, egy általa szerzett opció-jogot nem gyakorol és annak meghosszabbítását sem kívánja. Mások is előfordult, hogy a pénzpiac és a tőzsde viszonyai nem engedték meg egy már kezdeményezett államkölcsön lebonyolítását. Csak a 6%-os aranyjárdék konverziójára akarunk emlékeztetni, amely éveken keresztül huzódott azért, mivel főleg a Bontoux-féle válság akadályozta a sikeres lebonyolítást. De a Rothschild-csoport, amely akkor is bankárja volt a magyar államnak, nem hagyta cserben a pénzügyminisztert, hanem meghosszabbította az opció-jogot mindaddig, amíg kiderült a tőzsde láthatára és az átvett 4%-os új járdék haszonnal volt elhelyezhető.

Akkor talán több kockázattal járt egy magyar állampapír átvétele, mint ma, amidőn állami hitelünk konszolidálva és Európaszerte elismerve van? Hát valóban oly sokat nyom a latban a nagy és hatalmas Rothschild-csoport előtt, hogy mert az árfolyamok mai állása szerint számszerűleg nem mutatkozik haszon az opció gyakorlásából, azt elveti? Avagy oly sötét felhők borítják a politikai és pénzügyi láthatárt, hogy belátható időkre kizártnak látszik az ügylet effektuálása?

Az előbbiről szó sem lehet, a mi pedig ez utóbbit illeti, a spanyol-amerikai háború — ha kitör is — még nem jelentené a világbéke felforgatását.

Méltán kelt tehát csodálkozást a Rothschild-csoportnak a magyar pénzügyminiszterrel szemben legújabb tanúsított kevésbé előzékeny eljárása, amely élénk világitásba helyezi azt az ismert mondatot, hogy: „üzlet nem barátság”.

Azt hisszük, hogy Lukács pénzügyminiszternek nem lesz valami nagy oka fájlalni azt a kossarat, amelyet a Rothschild-csoporttól az imént kapott. Sürgős szüksége arra a 17 millióra egyelőre nincsen és bizonyára akadnak még Európában más bankárok is, akik szívesen kötnek üzletet a magyar állammal.

Azt az egyet azonban emlékezet okáért jó lesz megjegyezni, hogy az a bankárcsoport, amely milliókat rakott zsebre a magyar állami emissiókon elért nyereség czimén, megtagadta közreműködését egy kölcsönének elhelyezésénél most csak azért, mivel a megszokott busás nyereségekre ma nincsen meg a kilátása.

Vagy talán abban keressük a Rothschild-csoport e szokatlan eljárásának magyarázatát, hogy visszavonulásával kényszeríteni akarja a pénzügyminisztert arra, hogy később olcsóbban adja neki a nyakán hagyott milliókat?

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, április 15. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 300.40. Az irányzat igen csendes.

New-York, április 15. (C. T. B.)

	április 15. cents	április 14. cents
Buza májusra	104	105 1/2
" júliusra	89 7/8	91 7/8
" szeptemberre	82	83 1/2
Tengeri májusra	34 5/8	35

Chicago, április 15. (C. T. B.)

	április 15. cents	április 14. cents
Buza májusra	109	108 1/2
Tengeri májusra	29 3/4	30 1/2

Ipar és kereskedelem.

Külföldi gabona importja. Fiumébe a múlt hónapban összesen három hajó érkezett idegen gabonával, még pedig egy hajó Odessából 124 kocsi rakomány buza és 136 kocsi tengerivel, továbbá Sulinából két hajó, összesen 221 kocsi rakomány román származású tengerivel. Ezen, valamint az előző hónapokban érkezett idegen gabonamennyiségek közül vasuton elszállított márczius hóban 60 kocsi rakomány orosz buza és két kocsi tengeri, továbbá 46 kocsi amerikai buza és egy kocsi tengeri és végre 47 kocsi román származású tengeri, összesen tehát 156 vasuti kocsi rakomány osztrák állomásokra és csak 5-5 kocsi rakomány román, illetve amerikai tengeri Delnice, illetve Ogulin horvát állomásokra. Az érkezett küldemények nagyjából részben még fumei magánraktárakban van elhelyezve, részben pedig ismét hajón szállított el a horvát és dalmát tengerpart mentén fekvő helységekre. E szerint a tengeren behozott idegen gabona mennyisége csak szerény mérvekben mozgott és a magyar vasutak forgalmát nem igen gyarapította.

Magyar Vidéki Malomipar-Egyesület. Ez az egyesület e hónap huszonnegyedikén tartja még első rendes közgyűlését Szolnokon, mely alkalommal a vidéki malomipar érdekképviselete első ízben jut önálló és jelentőségének megfelelő érvényesítésre. Az egyesület elnöke hatvani Deutch Károly a közgyűlést a szolnoki intelligencia bevonásával rendezti és Kubics Gusztáv egyesületi alelnök, valamint a szolnoki „Hungaria”-gözmalom igazgatóságának elnöke: báró Harkányi Károly széleskörű intézkedéseket tettek arra nézve, hogy a közgyűlés lefolyása teljes sikerrel járjon. A közgyűlés alkalmával a malomipart érdeklő általános kérdések is fognak tárgyalatni, ilyenekül napirendre lévő tűzve: 1. A Tiszavidék buzatermelése és a malomipar. (Előadó: Lippich Gusztáv, a jász-n.-k.-szolnokmegyei gazdasági egyesület alelnöke). 2. Közös üzleti politika a felvidéki malmok körzetében. (Előadó: Mayer Emil alelnök, a debreceni Istrán-gözmalom igazgatója). 3. Az önálló magyar vámterület és a malomipar. (Előadó: Bosányi Endre titkár). 4. Malomiparunk a párisi világiállításon. — Ezen közgyűlésre az egyesület meghívta a Fővárosi Malomegyesületet és a szegedi társaságot képviselőit is és várható, hogy a malomiparban olyan anyira kívánatos összetartás ez alkalommal is ki fejezésre fog jutni.

Odessa gabonaforgalma. Az odesszai főkonzul jelenti, hogy a főbb gabonaneműek forgalmára vonatkozólag közzétett jelentés adatai szerint Odessza kikötőjéből 1897-ben összege 781 millió q búzát, 2.06 millió q rozsot, 4.47 millió q árpát, 1.32 millió q kukoriczát és 0.54 millió q olajmagvat vittek ki a külföldre. Az 1896. évi kivittel szemben az árpa, kukorica és olajmagvak kivitelénél jelentékeny emelkedés mutatkozik, míg ellenben a búzákivétel 1.72 millió métermázsával csökkent.

Budapesti hitellezői védőegylet. A budapesti hitellezői védőegylet április 19-én délután fél hét órakor az egylet helyiségében tartja rendes évi közgyűlését. Napirend: 1. Az igazgatósági és irodalmi működésre vonatkozó jelentések előterjesztése. 2. A zárszámadás előterjesztése és a felmentvény megadása iránti határozathozatal. 3. A folyó évi költségvetés megállapítása. 4. Az elnökhöz, alelnökhöz, igazgatóságnak és számvizsgálóknak megválasztása. 5. Oly javaslatok tárgyalása, amelyek legalább öt nappal a közgyűlés előtt, a közgyűlés első leendő terjesztés végett egy tag által az igazgatóságnál benyújtottak.

Nagy fizetésképtelenség Bécsben. Mint látniuknak Bécsből távirják, az ottani Libisch-czég, amelynek a belvárosban az Esslingen-utczában volt a készműárüzlete, fizetésképtelen lett. Egyesülrő moratóriumot kér és 60 százalékra ki akar egyezkedni. Készpénztartozásai 120.000 frtra, váltó- és girókötelezettségei 30.000 frtra rugnak.

Kőbányai sertéspiacz, április 15. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 57—57 1/2 krajczárig. Közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban) 57—57 1/2 krajczárig. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 59—60 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 59—60 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban; 59—60 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 59—59 1/2 krajczárig, közép (páronként 240—260

kilogramm súlyban) 59—60 krajczárig. Könnyű (párónként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 59—60 krajczárig. Sertéslelészám: 1898. április 13. napján volt készlet 30.490 drb, április 14-én felhajtott 957 drb, április 14-én elszállított 179 darab, április 15-ére maradt készletben 31.268 darab. A hízott sertés ületirányzata változatlan.

Budapesti szurómarhavásár, április 15. A mai vásárra felhoztak 65 drb élő bányát, 574 drb élő borjut és 176 drb élő bányát. Napi árak: Élő bányák párja 4¹/₄—6¹/₂ frt, élő belföldi borju 34—43 frt, kivételesen 47 frt 100 kilónként. Olasz bányák párja 2.50—6.50 frt.

Pénzügy.

A postatakarékpénztári betétek. Az országos törvénytarban ma jelent meg, mint 1898: VIII. törvényezik, az a törvény, mely a postatakarékpénztár kamatozó betétmaximumának és tartalék-alapjának felemeléséről szól. A törvény intézkedései közül különösen fontos a betétmaximum felemelése. Az intézet ugyanis eddig a takarékbetéteket csak 1000 forintig kamatoztathatta és ha a betevő követelése ez összeget túlhaladta, a betevőt felhívni tartozott, hogy vagy redukálja követelését vagy egyezzen bele, hogy a többletért értékpapír vásároltassék. — Mindenesetre sajnálatos, hogy a magyar közönség legnagyobb része az értékpapírok vásárlásától még mindig idegenkedik, pedig azok átlagos hozadéka nagyobb, mint a készpénz-betéteké s a legtöbb esetben nemcsak a többletet, hanem az egész betétösszeget felmondta. Számolva ezen körülménnyel, a kereskedelmi miniszterium illetékes ténylezői a kamatozó maximum felemelésében vélték az eszközt megtalálni arra, hogy jövőben egyrészt a nagyközönség 1000 forint on felül is kamatoztathassa az állami intézetnél pénzét és pedig 2000 forintig, amelyet a kereskedelmi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg 3000 forintig is felemelhet; másrészt pedig a postatakarékpénztár is új betéteket nyerjen a kamatozó összegek nagyságának kiterjesztés által.

Szelvénylevonás. Az Általános wagnonkölcsonzó-társulat abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek 5. számú szelvényét folyó évi április hó 15-ik napjától kezdve 30 osztrák értékű forinttal váltja be, elrendeli a tőzsdetanács, hogy ezen részvények f. é. április hó 15-ik napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1898. év január hó 1-ső napjától folyó 5 százalékos kamatokkal áruktassanak s jegyeztessenek a tőzsdén. — A Nemzetközi wagnonkölcsonzó részv.-társ. abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek 5. számú szelvényét folyó évi április hónap 15. napjától kezdve 30 osztrák értékű forinttal váltja be, elrendelte a tőzsdetanács, hogy ezen részvények folyó évi április 15. napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1898. évi január hónap elsejétől folyó 5 százalékos kamatokkal áruktassanak s jegyeztessenek a tőzsdén. — A Horvát leszámitoló bank abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek szelvényét folyó évi április hó 15. napjától kezdve 15 osztrák értékű forinttal váltja be, elrendeli a tanács, hogy ezen részvények folyó évi április hó 15. napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül áruktassanak s jegyeztessenek a tőzsdén.

Közlekedés.

Az osztrák északi vasút. Az igazgatótanács az osztrákot 143 forint 75 krajczárban, azaz öt és fél forinttal kisebb összegben állapította meg a tavalyinál. A társaság tavalyi tisztanyeresége a múlt évi 876.052 forint áthozat és a 995.864 forint állami részesedés levonásával 10.453.279 forint; ebből 8.446.986 forint származik a vasúti üzemből és 2.006.290 forint a társaság egyéb vagyonából.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, április 15.

Kissé elkésve, ma teszi közzé a C. T. B. a következő statisztikai híreket:

Londonból telegrafálják: *Anglia gabona- és liszthozatalának* összegét, amely quarterekben kitett:

	a múlt héten	az utolsó előtti héten	különbség
buzában	326.000	224.000	+ 102.000
lisztben	146.000	104.000	+ 42.000
tengeriben	365.000	229.000	+ 136.000
árpában	175.000	37.000	+ 138.000
zabban	73.000	49.000	+ 24.000

A felhozatal tehát általában tetemesen növekedett.

Jelentik azonkívül, hogy az *Atlanti-tengeren utban levő gőzösök* a következő, quarterekben kifejezett gabonamennyiségeket hozzák Európába:

Anglia felé:

	a múlt héten	az utolsó előtti héten	különbség
buzában	3.150.000	3.120.000	+ 30.000
tengeriben	730.000	640.000	- 90.000

A kontinens felé:

	a múlt héten	az utolsó előtti héten	különbség
buzában	1.820.000	1.790.000	+ 30.000
tengeriben	980.000	1.020.000	+ 40.000

Az utban levő buzarakományok mennyisége ezek szerint szintén gyarapodott.

Látjuk tehát, hogy Amerika exportja mindinkább nyer terjedelmében, kétséges azonban, vajjon a kivitel zavartalanul tovább fejlődhet-e majd, ha a spanyol-amerikai ellenségeskedések tényleg megkezdődnek, ami ma már elkerülhetetlennek látszik. Az Unio kereskedelmi kikötői távol esnek ugyan az esetleges háboruszkodás szinterétől, mindazonáltal szem előtt tartandó, hogy csak béke idején bonyolódhat le a forgalom nyugodtan és akadálytalanul. Az európai piacokon tartanak tőle, hogy ez az áldatlan viszály megakasztja a tengerentuli államok gabonaexportját és e körülményre vezethetjük vissza a közeli határidők aránylagos szilárdságát, amely mindenütt észlelhető. Nálunk is főképp a május-juniusi buza tartja fenn jegyzéseit némi szívossággal a háborus hírek behatása alatt. A délutáni lanyhaság daczára e határidő egyenleg-kint csak 3 krajczárt veszített.

A tavaszi, illetve az áprilisi buza pedig jóformán már le van bonyolítva. Mint előre jeleztük, ama bank, amely az egész felmondási ciklusban mint egyedüli szállító szerepelt, folytatja bejelentéseit és ma további tízezer métermázsza buzát mondott fel. Ez az áru immár negyedszer teszi meg köteleességét mint szállítási anyag és ugyanannyiszor vissza is kerül a felmondó birtokába. Minapában körülményesen leirtuk ezt a circulust és értesüléseink szerint az eddig felmondott 31.000 métermázsából tényleg csak kétezer métermázsát vettek át effektíve. A malmok ugyanis e buzára egyáltalában nem reflektálnak és erre semminemű árkinálatot nem tesznek.

Nem tudni, hogy csakugyan az áru silány minősége az oka e feltűnő tartózkodásnak, vagy hogy a lisztgyárak érdekében áll-e, hogy e terminus már végre letűnjék.

A szeptemberi buza iránt ma már kevésbé élénk érdeklődés nyilvánult, sőt voltak időközök a mai forgalomban, amelyekben majdnem ijesztően nagy volt a kínálat e határidőre nézve. Ennek egyrészt a derült idő, másrészt a nagyjában kedvező mezőgazdasági állapot lehetett az oka. Tudják különben a tapasztaltabb spekulánsok amugy is, hogy az áprilisi idő mindig szeszélyes és ép azért nem igen biznak az áprilisi hausseban.

Ha egybevetjük az utolsó évek áprilisi és szeptemberi árfolyamait, csakugyan azt látjuk, hogy a korán felcsigázott árak a legkritikább esetben maradtak a felszínen az új campagneig.

A következő tabella mutatja az árváltozásokat.

Az őszi buza árfolyama volt:

év:	április 15-én	szeptember 1-én	különbség
	forint	forint	forint
1885	9.20	7.20	- 2.-
1886	8.35	8.90	+ .55
1887	8.30	6.75	- 1.55
1888	7.50	7.50	-
1889	7.18	8.58	+ 1.40
1890	7.80	7.03	- .77
1891	8.55	10.50	+ 1.95
1892	8.80	7.38	- 1.42
1893	7.88	7.40	- .48
1894	7.39	6.43	- .96
1895	7.05	6.36	- .69
1896	7.10	6.95	- .15
1897	6.80	12.08	+ 5.28

Ime csak a nagyon silány termék által emlékeztetés 1886-ki, 1889-ki, 1891-ki és 1897-ki években szárnyalták túl a szeptember elsejei árak az április 15-ki jegyzéseket.

A leszámoló iroda ma a következő likvidáczióális árfolyamokat állapította meg: Buza 12 forint 66 krajczár, rozs 8 forint 65 krajczár, zab 7 forint 4 krajczár.

A készáru üzletben ma élénk forgalom volt fentartott árak mellett. Elkelt vagy 25.000 méter-

mázsza buza, közte 8000 métermázsza idegen áru. Sokkal nagyobb jelentőséggel bír azonban a forgalom összegénél a kínálat mennyisége és e tekintetben mondhatjuk, hogy legalább is 45.000 métermázsza raktári és „uszó“ buzát bocsátottak ma áruba.

A többi cikkekre nézve sem a határidő, sem a készáru piaczon nagyobb változás nem fordult elő.

New-Yorkban az üzlet igen lázas lefolyást vett. A szeptemberi és deczemberi határidők 1/8 centet veszettek árfolyamukból, míg a közeli terminusok 1 1/2—1 3/4 centszel emelkedtek. A kivitel 72 hajórakomány buzát vásárolt. Chicagoból jelentik, hogy Leiter egy millió bushel buzát adott el európai számlára és hogy a májusi buza 3 1/4 centszel emelkedett, míg a többi határidők változatlanok.

A „Cincinnati Price Current“ szerint az időjárás az utolsó héten nem felelt meg egészen, a buzavetések azonban azért jól fejlődnek.

Délután Berlin 20 fillérrel, London 1/2 pennyvel magasabb, Liverpool 1/2 pennyvel, Páris 20 centimesmal olcsóbb árakat jelzett.

Buza.

Elkelt 15,000 métermázsza buza fentartott áron, közte 8000 métermázsza oláh és orosz származék.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség mázsában	6 vagy 12 ujj	származás	hátter- kinti súly krajczár	minőségi megjegyzés	átadási hely	ár netto 100 krajczár	Kész- vagy 8 óra
100	uj	tiszavidéki	75a	—	Budapest	13.45	3 ho
100	uj	„	75	—	„	18.85	„
200	uj	„	75	—	„	18.30	„
200	uj	„	74a	—	„	18.32 1/2	„
100	uj	„	74	—	„	18.15	„
230c	uj	„	78a	—	„	18. —	„
400	uj	bajai	78a	vagyitve	„	12.40	„
1000	uj	raktár	75c	—	„	13.25	„
4000	uj	román	68	transitó	„	9.55	„
1800	uj	oros	75c	—	„	11.05	„
2000	uj	„	75	—	„	11. —	„

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 87.700 métermázsza buza és 64.300 métermázsza liszt, a nyugotiban 10455 métermázsza buza és 545 métermázsza liszt. A Silosban 4000 métermázsza buza.

Határidőüzlet buzában: Tavaszi buza árfolyama változatlan, míg az őszi és májusi terminus irányzata ingadozó, de egyenlegként olcsóbb.

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Minőségi súly hektol.	100 kilogr. közép. ára		Minőségi súly hektol.	100 kilogr. közép. ára	
		frttól	frtlig		frttól	frtlig
Tiszavidéki	74	13. —	13.10	75	13.20	13.25
„	76	13.30	13.35	77	13.45	13.55
„	78	13.60	13.70	79	13.75	13.80
„	80	—	—	—	—	—
Pestvidéki	74	12.95	13.05	75	13.15	13.20
„	76	13.25	13.30	77	13.40	13.50
„	78	13.55	13.65	79	13.70	13.75
„	80	—	—	—	—	—
Féjérmeyei	74	13. —	13.15	75	13.25	13.30
„	76	13.35	13.40	77	13.50	13.60
„	78	13.65	13.75	79	13.75	13.80
„	80	—	—	—	—	—

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
április	12.34	12.66-68-68-68-70-69	12.67	12.66	12.65-66	12.64
május	12.32	12.34-37-36-38-38-40-39-38	12.37	12.36	12.37-38-37	12.33
szep.	9.58	9.60-59-61-58-56-54-53-55-57-59-60-61-59	9.58	9.56	9.57-58-57	9.53

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámoló árfolyamok
	április 15.		április 14.		
	penz	áru	penz	áru	
április	12.66	12.68	12.62	12.65	12.66
május	12.36	12.38	12.32	12.34	—
szep.	9.58	9.59	9.58	9.60	—

Rosz.

Készáruüzlet rozszban: Elkelt néhány kocsi-
rakomány 5 krajczárral magasabb áron.

Előfordult eladások rozszban.

mennyiség mázsában	6 vagy 12 ujj	származás	minőség megj.	átadási hely	ár netto 100 Kgr- kint	Kész- vagy 8 óra
200	uj	pestvidéki	—	Budapest	9.20	kp.
100	uj	„	—	Bpest par.	9.15	„

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: faj, hektoliterenkinti súly, 100 kilogramm készpénz ára (frtól, frtig).

Raktárállomány: A közraktárban 19700 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 1502 métermázsa.

Határidőzlet: Tavasz rozsbán kevés forgalom volt, árak ingadoztak. Őszi rozs lanyha.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Déltáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámlás árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárüzlet takarmányfélékben. Zab szilárd, a kínálat gyenge. Árpa változatlan. Tengeri üzletellen, a kereslet valamivel élénkebb.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség, faj, ár, minőség, stb.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, faj, Hektoliterenkinti súly, 100 kg. készp.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 8600 métermázsa árpa, 8800 métermázsa zab, 15.000 métermázsa tengeri. A nyugati pályaudvarban 346 métermázsa árpa, 319 métermázsa zab. A Silosban 6000 métermázsa tengeri.

Határidőzlet. Tengeriben és zabban csekély üzlet volt, az árak alig változtak.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Déltáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámlás árfolyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi április 14. este 6 órából április 14. este 6 óráig Budapestre vasút és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségéről a következő kimutatást teszi közzé:

Table with columns: Az áru megnevezése, Kérve lett, Elszállított.

a fővármihatalnál előjegyzetett:

Table with columns: Az áru megnevezése, Visszkivétel, Az áru megnevezése, A visszkivételre előjegyzett mennyiség.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, április 15.

Nyugodt volt a tőzsde magatartása, mikor megnyitották. Nagy forgalom ugyan nem fejlődött, de a csekély üzlet, ami volt, barátságosabb hangulat mellett folyt le. Oly képe volt a dolognak, mintha a tőzsde kissé beletörődött volna a külföldi bonyodalmak által keltett izgalomba és nyugodtabb elmével mérlegelné az eshető veszedelmeket. Csak az államvasut részvényeit kínálták némileg feltűnően, de e jelenségnek okát inkább abban kellett keresni, hogy a ma közzétett forgalmi kimutatás ismét jelentékenyebb hiányt mutatott ki. Délben aztán megtudták, hogy Amerikában azon fáradoznak, hogy a szenátust határozatának békésebb értelemben való átforgalmazására bírják, és hogy az Egyesült-Államok elnöke vétő-jogával élni is kész, ha a szenátus esetleg megmarad előbbi határozatánál, mely a fegyveres közbelépésnek hirtelen ajtót nyitva. Ez a hír a külföldi tőzsdéken azonnal fölémelte a spanyol értékek árát 1%-kal és egyáltalán nagyobb bizalmat keltett mindenfelé. Nálunk is megjavultak az árfolyamok és a kedvezőbb hangulat megmaradt egészen az esti zárlatig, mely a legmagasabb napi árak mellett történt meg. Helyi piacunkon a salgótarjániak javultak meg két forinttal és a rimamurányiak mellett nyilatkozott némi vélemény.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 373.— 373.25, Jelzálogbank 252.50, Osztrák hitelrészvény 353.10—353.40, Osztrák-magyar államvasut 342.25—343.25, Rimamurányi 253.75—254.50 forinton köttetett.

Délelőtti 11 óra 15 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 353.20, Magyar hitelrészv. 373.—, Aranyjárdék 121.—, Koronajárdék 99.35, Leszámlító bank 250.50, Jelzálogbank 252.50, Rimamurányi 254.—, Osztrák-magyar államvasut 342.—, Ipar- és kereskedelmi bank 102.25, Déli vasut 72.75, Közuti vasut 401.50, Villamos 272.—.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 622—623, Közuti vasut 401.25—401.75, Villamos vasut 272.25—272.50, Magyar hitelrészvény 373.50—374.—, Magyar jelzálogbank 252.——252.50, Rimamurányi 253.75—254.25, Osztrák hitelrészvény 353.20—354.10, Osztrák-magyar államvasut 342.30—343.30, Hazai bank 111.50, Aszfalt 228, Újlaki téglá 250—252.50, Első magyar serfőzde 1332.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2—2.50 forint; 8 napra 5.50—6.— frt, április utólfára 6—7 forint.

Déltán 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Ár, faj, dátum.

Az utótőzsdén osztrákhitelrészvény 353.60—354.30, Magyar hitelrészvény 373.55—373.75, Osztrák államvasut 343.25—343.50, forinton köttetett.

Déltán 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Ár, faj, dátum.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, április 15. Zsíradék irányzata szilárd. Szilva ára változatlan; szerbiai 100 dbos 11.60 forinton és 85 dbos 15.18 forinton köttetett.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonként, Pénz, Ár.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, április 15. A vásári forgalom: Husnala forgalom élénk, árak: szilárdak. — Baromfi-nál csendes, árak csökkentek. — Halban élénk, árak emelkedtek. Tej- és tejtermékek élénk. — Tojásnál csendes, árak szilárdak. — Zöldség-nél élénk. — Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi czikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 48—56 frt, II. 42—48 frt. Birkahús hátulja I. 36—40 frt, II. 28—36 frt. Borjúhús hátulja I. 56—58 frt, II. 45—50 frt. Sertésus elsőrendű 66—68 frt, vidéki 53—50 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 60.0—60.5 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.30—1.60 frt. Csirke 1 pár 0.60—1.20 frt. Lud hizott kilonként 56—62 kr. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440 drb) 30.0—31.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60—5.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.00—5.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—50 frt, II. 10—30 frt. Vaj közöns. kilonként 10.0—1.10 frt. Vaj-tea kilonként 1.10—1.20 frt. Burgonya-rózsá 100 kiló 2.60—3.20 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65—3.50 frt. — Halak. Harsca (élő) 0.80—1.20 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.70—1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.50 frt.

Szesz.

Budapest, apr. 15. Irányzat változatlan szilárd. Kontingens nyersszesz jegyzése 18.75—19.25 forint. Finomított szesz nagyban 56.75—57.—, Finomított szesz kicsinyben 57.25—57.50, Élesztő-szesz nagyban 57.—57.1/2, Élesztő szesz kicsinyben 57.25—57.50, Nyers szesz adózva nagyban 55.75—56.—, Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25—56.50, Nyers szesz adózatlan (exknt.) 16.—16.50, Denaturált szesz nagyban 20.75—21, Denaturált szesz kicsinyben 21.25—21.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, április 15. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.80—20.— forintig kelt el. Zárlatjegyzés 19.70—19.90 forint.

Bécs, április 15. Kontingált szesz kész áruban 19.70 firtól 19.80 firtig. Nyugodt.

Prága, április 15. Adózott tripló szesz nagyban 55.1/4—55.1/2 frton kelt el. Adózatlan szesz azonnali szállításra 18.75—19.— forinton jegyez-tett.

Trieszt, április 15. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban cseh árú 12.50, román árú 11.50 forinton jegyeztek április-augusztusi szállításra.

Berlin, április 15. Szesz helyben 50.40 márka — 29.64 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint á 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, április 15. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 49.60 márka = 29.17 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Soroszó, április 15. Szesz (50-es) pr. ápriliára 68.20 márka = 40.10 frt; szesz (70-es) pr. ápriliára 48.50 márka = 28.52 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Cukor.

Prága, április 15. Nyers cukor 88% cukor-tartalom, franco Auszig. Azonnali szállításra 12.30 frt, okt.—decz. szállításra 12.35 forint.

Hamburg, április 15. Nyers cukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.02 márka, májusi szállításra 9.07 márka, augusztusi szállításra 9.32 márka. Irányzat tartva.

Páris, április 15. Nyers cukor (88 fok) kész árú 28.50—29.— frk, fehér cukor ápriliára 31.1/2 frank, májusra 31.1/2 frk, 4 óra máj-tól 31.1/2, 4 óra okt.-tól 30.25 frk. Finomított készárú 101—101.60 frank.

London, április 15. Jávaczukor 11 1/2 shilling, nyugodt. Nyers cukor és jegezedett cukor enyhe, de ártartó. Finomított darab-cukor csekély kereslet mellett változatlan. Külföldi tört cukor nyugodt, de ártartó. Jegyezett: kész-ár 10.9 3/4 sh., máj-aug-ra 11 sh. Képacukor nyugodt, de ártartó. Német (88%) áprilisra 9.0 3/4 shilling, májusra 9.1 3/4 shilling, júniusra 9.3 shilling, júliusra 9.4 sh., augusztusra 9.5 shilling, október-decemberre 9.4 3/4 sh., májusra 9.2 sh., júniusra 9.3 1/4 sh., júliusra 9.4 1/4 sh., augusztusra 9.5 1/4 sh., október-decemberre 9.5 1/4 shilling.

Olajok.

Páris, április 15. Repceolaj folyó óra 53.25 frk (= 25.97 frt); májusra 53.50 frk (= 25.19 frt); 4 óra májustól 53.75 frk (= 25.31 frt); 4 utolsó óra 54.52 frk. (= 25.66 frt). Arak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, április 15. Repceolajhellyben 50.50 márka (= 29.70 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, április 15. Repceolaj májusra (hordóval) 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, április 15. Terpentin 23.7 1/2—23.9 sh. Repceolaj 22. shilling. Lenolaj 15.10 1/2 shilling. Gyapotmagolaj 14.6—15. shilling.

Petroleum.

Hamburg, április 15. Petroleum helyben 5.05 márka = 2.97 frt.

Antwerpen, április 15. Petroleum fin. helyben 15. 1/2 frank = 7.14 frt.

Bréma, április 15. Petroleum fin. helyben 5.20 márka = 3.56 frt.

Newyork, április 15. Petroleum fin. 70 Abel Test. Newyorkban 5.70 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.65 cents; United Pipe Line Certificates áprilisra 75.—; nyers petroleum áprilisra 6.35 cents.

London, április 15. Petroleum, amerikai 4 1/2 sh., orosz 4 1/16 sh.

Kávész, tea, rizs, juta, shellack.

London, április 15. Kávész. Santos, határidő ismét gyengébb. Jegyezett apr.-ra 28.9 sh., májusra 29 sh., júliusra 29.3 sh., szeptemberre 30 sh., decemberre 30.3 sh. Tea: a piac zárva van.

Rizs: meglehetősen keresve szilárd. Juta: csekély kereslet mellett szilárd. Shellack: szilárdabb és 2 sh-gel drágább; április-júniusra 60 sh.

Fémek.

London, április 15. Réz, G. M. Brände 50 15/16—51 1/16 készáru és 51 1/16—51 1/16 font sterling 3 óra; best sel. 55 3/4—56 1/4 sh. font sterling. Ón: finom, külföldi 65 1/16—65 1/16 font sterling, készáru és 65 1/16—66 3/8 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 1/16—12 7/8 font sterling; külföldi 12 1/16—12 3/4 font sterling. Horgany: külföldi 18. font sterling. Higany: 7.13 font sterling első és 7.0 font sterling másodikból. Vas: A glasgowi nyersvaspiac szilárdan indult és hágyadtan zárult mérsékelt üzlet mellett. Zárlatárak: 46.1 készáru és 46.3 1/2 sh. egy óra; Cleveland 39.11 1/2 sh., készáru és 40.2 sh. egy óra; Hematit 49.6 sh. készáru és 49.9 sh. egy óra; Middlesbrough 50.9 sh. készáru és 51.— shilling egy óra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, április 15. A mai forgalom szilárd irányzat mellett bonyolódott le. Kötetett: buza tavaszra 12.63—12.60—12.64 forinton, buza május-júniusra 12.38—12.40 forinton, buza őszre 9.75—9.81 frton, rozs tavaszra 9.05—9.06 forinton, rozs őszre 7.78—7.80, zab tavaszra 7.38—7.37 frton, tengeri május-júniusra 5.62—5.64, tengeri július-agusztusra 5.74—5.75 forinton. Az effektív piacon egy rakomány szerb buza 72 és 74 1/2 kilós 11 forinton ab Ujvidék, 1000 q orosz buza 75—76 kilós 10.20 forinton adatott el ab Granica.

Hivatalosan jegyezett:

Buza tavaszra 12.63—12.65, május-júniusra 12.39—12.40, őszre 9.79—9.81, rozs tavaszra 9.05—9.07, őszre 7.79—7.81, tengeri május-júniusra 5.64—5.65, július-agusztusra 5.75—5.76, zab tavaszra 7.36—7.38, őszre 6.22—6.25 forinton.

Boroszló, április 15. Buza helyben 20.— márka (= 11.76 frt) sárga. Buza helyben 19.90 márka (= 11.70 frt). Rózsa helyben 15.50 márka (= 9.11 frt). Zab helyben 15.40 márka (= 9.06 frt). Tengeri helyben 12.— márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, április 15. Buza holsteini 198—208 márka (= 11.64—12.29 frt). Rózsa mecklenburgi 148—158 márka (= 8.70—9.29 frt). Rózsa orosz 115—116 márka (= 6.76—6.82 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, április 15. (Megnyitás.) Buza folyó óra 29.90 frank (= 14.21 frt). Buza májusra 29.90

frank (= 14.21 frt). Buza július-ag.-ra 29.25 frank (= 13.94 frt). Buza májustól 4 óra 28.50 frank (= 13.58 frt). Rózsa folyó óra 18.75 frank (= 8.91 frt). Rózsa májusra 18.75 frank (= 8.91 frt). Rózsa július-ag.-ra 18.25 frank (= 8.68 frt). Rózsa májustól 4 óra 17.— frank (= 8.09 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, április 15. (Zárlat.) Buza folyó óra 30.— frank (= 14.26 frt). Buza májusra 30.— frank (= 14.26 frt). Buza július-agusztusra 29.40 frank (= 14.02 frt.) Buza 4 óra májustól 28.75 frank (= 13.70 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, április 15. A változatlan politikai helyzet emellett a mai tőzsde is nyugodt volt. Spekulációpapirok nem igen változtak. Bankrészvények kevéssel gyengültek, ellenben vasuti részvények, államvasut kivételével, továbbra is szilárdak maradtak. Iparvállalatok jó keresletnek örvendtek és árfolyamuk emelkedett.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 353.12—353.50, Anglo-bank 156.25, Unio-bank 294.75—294.—, Osztrák-magyar államvasut 342.75—343.—, Déli vasut 72.75—73.—, Tramway 500—501, Brüxi közsézb. 294—296.50, Alpési bánya 158—157.25, Rimamurányi 252—251.50, Prágai vasipar 748—749, Magyar koronajáradék 99.30—99.40, Török sorsjegy 57.30, 57.—, Németmárka 68.91—58.92.

Dél előtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 353.25, Magyar hitelrészvény 373.50, Länderbank 219.50, Osztrák-magyar államvasut 342.12, Déli vasut 72.75, Alpési bánya 157.30, Rimamurányi 253.50, Májusi járadék 102.—, Török sorsjegy 57.—.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 353.50, Magyar hitelrészvény 373.50, Anglo-bank 156.—, Bankverein 263.—, Tramway 500.50 Union-bank 294.50, Länderbank 221.75, Osztr.-magyar államvasut 342.50, Déli vasut 72.75, Elbevolgyi vasut 257.—, Eszaki vasut 242.50, Török dohányrészvény 130.—, Rimamurányi 254.—, Alpési bánya 157.30, Májusi járadék 102.—, Magyar koronajáradék 99.30, Török sorsjegy 57.—, Német márka 58.91.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.—, Magyar koronajáradék 99.30, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.25, Magyar földterhermentesítési kötv. 97.25, Magyar hitelrészvény 373.25, Magyar nyeresémméköcsön sorsjegy 160.75, Kassa-oderbergi vasut 191.—, Magyar kereskedelmi bank 140.5.—, Magyar vasuti kölcsön-egztűben 100.25, Magyar keleti vasuti állami kötvények 121.40, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 250.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 253.40, 4.2% papírjáradék 101.90, 4.2% ezüstjáradék 101.80, Osztrák aranyjáradék 121.40, Osztrák koronajáradék 101.50, 1860. sorsjegyek 143.80, 1864. sorsjegyek 196.—, Osztrák hitelsorsjegyek 205.—, Osztrák hitelrészvény 353.87, Angol-osztrák bank 156.—, Unio-bank 294.50, Bécsi Bankverein 263.—, Osztrák Länderbank 221.25, Osztrák-magyar bank 921.—, Osztrák-magyar államvasut 343.—, Déli vasut 73.—, Elbevolgyi vasut 257.25, Dunagőzhajózási részvény 446.—, Alpési bányarészvény 157.—, Dohányrészvény 130.—, 20 frankos 9.55, Cászári királyi vert arany 5.70, Londoni váltóár 120.90, Német bankváltó 58.90.

Bécs, április 15. (Utótőzsde.) A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 354.25, Magyar hitelrészvény 374.—, Anglo-bank 156.25, Bankver. 262.50, Unio-bank 294.—, Länderb. 221.50, Osztrák-magyar államvasut 343.50, Déli vasut 73.25, Elbevolgyi vasut 257.50, Eszaki vasut 242.50, Török dohányrészvény 130.—, Rimamurányi vasut 254.25, Alpési bánya 157.20, Májusi járadék 102.05, Magyar koronajáradék 99.30, Török-sorsjegy 57.20, Német márka azonnali szállításra 58.91.

Berlin, április 15. Ezüstjáradék 101.50, Osztr. aranyjáradék 102.40, Magyar aranyjáradék 102.30, Magyar koronajáradék 99.60, Osztrák hitelrészvény 221.10, Osztrák-magyar államvasut 145.75, Déli vasut 32.10, Elbevolgyi vasut 130.35, Bústiehrádi vasut 296.50, Osztrák bankjegy 169.80, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 169.70, Rövid lejáratú váltó Párisra 81.—, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.51 1/2, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 92.40, Laura-kobó 182.40, Harpeni 178.75, Olasz központi vasut 133.40, Török sorsjegy 113.20.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 221.40, Osztrák-magyar államvasut 145.90, Déli vasut 32.10, Magyar aranyjáradék 102.30, Disconto-társaság 197.40, Szilárd nyugati tőzsdékre.

Frankfurt, április 15. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 85.95, 4.2% ezüstjáradék 85.80, 4% osztr. aranyjár. 102.90, 4% magy. aranyjáradék 102.90, magyar koronajár. 99.70, osztr. hitelrészvény 299.37, osztr.-magyar bank 792.50, osztr.-magyar államvasut 294.37, déli vasut 64.37, bécsi váltóár 169.92, londoni váltóár 20.528, párisi váltóár 81.—,

bécsi bankverein 223.—, villamos részvény 138.—, alpési bányarészvény 138.—, 3% magyar aranykölcsön 89.90, Az irányzat szilárdabb.

Frankfurt, április 15. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 300.50, Déli vasut 64.75, Osztrák-magyar államvasut 295.25, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 15. (Utótőzsde.) Osztr. hitelrészvény 299.75, osztrák-magyar államvasut 294.50, déli vasut 64.25.

Hamburg, április 15. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 85.70, osztrák hitelrészvény 300.75, osztrák-magyar államvasut 735.50, déli vasut 152.—, olasz járadék 92.35, 4% osztr. aranyj. 103.40, 4%-os magyar aranyjáradék 102.50, Az irányzat szilárd.

Páris, április 15. Uj 3% francia járadék 100.95, 3%-os francia járadék 102.62, 3 1/2%-os francia járadék 106.70, Osztrák földhitelintézet 1265, Osztr. m. államv. 783, Osztrák aranyj. 101.60, Déli vasuti elsőbbség 388.50, Alpési bánya 342.—, Török dohányrészvény 280.—, Török sorsjegy 104.—, Olasz járadék 92.60, Spanyol kölcsön 44.25, Meridional 671, Ottomanbank 534.—, Rio Tinto 702.50, Debeers 658.—, Eastland 108.—, Chartered 68.75, Randfontein 38.—.

London, április 15. (Zárlat.) Angol consolok 110.50, déli vasut 7.—, spanyol járadék 43.—, olasz járadék —, 4% magy. aranyjáradék 101.50, 4% rupia 62.—, Canada pacificvasut 82.—, leszámítolási kamatláb 3.15/16, ezüst 25. 3/16. Az irányzat lanyha.

New-York, április 15. Ezüst 56.—.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távratú jelentése 1898. április 15-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm., Állomások, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm. Rows include Arvavárja, Selmeczbánya, N.-Szombat, etc.

A depresszió elvonult Magyarországról Kis-Ázsia felé. Az északkeleti maximum 780 mm. fölé emelkedett és Közép-Európában is jelentősen emelte a barométert. Az északnyugati depresszió Angliába vonult.

Eső volt az angol és francia partvidéken, továbbá délkeleti Európában. A csapadék egyébként csökkent. A hőmérséklet Közép- és Kelet-Európában aránylag alacsony.

Hazánkban tegnap majdnem mindenütt volt eső, főleg keleten és északnyugaton, de ma reggel nyugatról derült következtetbe. Az idő igen hűvös, a hőmérő több helyen a fagypontra, sőt a fagypontra alá szállt és az Északi-Kárpátokban hazaesett. Melegebbre, szárazabbra forduló idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Április 15-én. —

Table with columns: Folyó, Vizméreés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vizméreés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás. Rows include Schárding, Passau, Bécs, Pozsony, Komárom, etc.

Jelölés magyarázata: * = Jéges víz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = Áradt; > = apadt; ? = légtelen.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. április 15-én.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság, II. Más közkölcsönök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Előbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalmok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különféle vált. részv., XIII. Közleked. vált. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénznekem., XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp., and Leszámlolt árfolyamok április 13-án.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbeli díj illeti az írásért. — Csak az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levelekben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

az

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. özv. Balácskóczy Györgyné nagyüzeme.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt Elsenbach Vilmos. farszerkesztője.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. Szantó Már. dohányüzeme.
- IV. „ Harisch-bazár Déval Józsefné. dohányüzeme.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám Nemeskürty A. J. dohányüzeme és újáruháza.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. Löwinger Gyula. farszerkesztője.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. Well Vilmos. dohányüzeme.
- V. „ Váci-körút 6. szám Moreno Janka. dohányüzeme.
- V. „ Lipót-körút 22. szám Wellák Zsigmond. dohányüzeme.
- VI. „ Teréz-körút 54. szám Brancs nővérek. dohányüzeme.
- VI. „ Andrássy-út 48. szám Bohonczy Ilona. dohányüzeme.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám Heisler Béza. dohányüzeme.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám Erőss J. dohányüzeme.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. Sopronyi V. dohányüzeme.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadtnak.

LEVELEZÉS.

Urak! Ki volna hajlandó egy fiatal leányt megismerkedni az újonnan Váci-körúton? 1898-1

Barnahajú fekete szőke hölgyet venne partfogására egy levelekre válaszolok. Ajánlatot „Szamizsaga” névre kerek a laphoz. 3646-1

Melyik körképessé válna hajlandó egy intelligens fiatalemberrel való ismerkedés céljából? Levelet „Körkép” jelleg alatt küldendő kiadóhivatalba. 3642-1

Nagyobb szűkebb körökben megismerkedni szeretnék egy fiatal hölgytel, aki a legújabb hírek szerint a Magyarországon él. Csakis komoly levelekre válaszolok. Választ „Körkép” jelleg alatt küldendő kiadóhivatalba. 3642-1

Szegyáró 1896. Nyarapodra szívből minden jól tarts meg számomra kedveimben kis vonalzatot, ha mály nagyon szeretlek... 110-1

Két fiatal megismerkedni szeretnék egy nagyon kedves leánnyal. Nőveltem szívből kívánom, hogy ismerkedni tudjon a legújabb hírek szerint a Magyarországon él. Csakis komoly levelekre válaszolok. Választ „Körkép” jelleg alatt küldendő kiadóhivatalba. 110-1

Édes B. . . mi! Nagyon sajnálom, hogy kívánságának ez idő szerint elég nem tudok megfelelni. Mődot keresek a legújabb hírek szerint a Magyarországon él. Csakis komoly levelekre válaszolok. Választ „Körkép” jelleg alatt küldendő kiadóhivatalba. 372-1

Földbirtokos leánya címen, levél van a kiadóhivatalban. 3710-1

Margaretha levele van a kiadóhivatalban. 3708-1

Oly uriember barátságát kérem, ki szíves volna 30-35 forint nekem kölcsönözni. Tiszteletteljes intelligens uriaszony vagyok. Levelet a kiadóhivatalba. Jobb is lesz meg címen. 1108-1

HÁZASSÁG.

Fővárosban nagy ur dívaltalul találjonosa. jó házból származó fiatal lányt keresek. Csakis komoly levelekre válaszolok. Választ „Körkép” jelleg alatt küldendő kiadóhivatalba. 3642-1

Fővárosban lakó, amlati gyermek vagyok, szép jövővel. Nőveltem szívből kívánom, hogy ismerkedni tudjon a legújabb hírek szerint a Magyarországon él. Csakis komoly levelekre válaszolok. Választ „Körkép” jelleg alatt küldendő kiadóhivatalba. 3642-1

Nagyobb bérghazaság tulajdonosa. jó házból származó fiatal lányt keresek. Csakis komoly levelekre válaszolok. Választ „Körkép” jelleg alatt küldendő kiadóhivatalba. 3642-1

Férjhez menni óhajtok egy fiatal, igen jó nevelésű, szívesen ismerkedni szeretnék egy fiatal hölgytel, aki a legújabb hírek szerint a Magyarországon él. Csakis komoly levelekre válaszolok. Választ „Körkép” jelleg alatt küldendő kiadóhivatalba. 3704-2

ÁLLAST KERES.

Pénzügyi tiszviselő mérlegképes könyvelő, magyar és német levélző, dalmatiai foglalkozási keres. Cím a kiadóhivatalban. 3534-3

Egy Magyar orvosi végzettségű több évi gyakorlattal ellátott orvos. aki a szarvasmarha tenyésztés szakjában művelésben járatos keres magához illő állást. Az illő utárlások is ajánlkozni kért felé utasítanak, beszél a magyar német román nyelveken kívül a francia és török nyelvet is. Cím a kiadóhivatalban. 3618-3

Kereskedő-segéd. kitaláló bizalmasügynök elátrva, több évi gyakorlattal állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3428-3

Középkorú intelligens nő, ki a háztartás minden ágában járatos, mint házvezetőnő kíván alkalmaztatni. Címe a kiadóhivatalban megadható. 3834-3

Egy okleveles gyermeknevelésű ajánlkozni előkelő családnak 4-5 éves gyermekekhez. Cím a kiadóhivatalban. 3689-3

Középkorú intelligens nő, ki különösen fáz s a háztartás minden ágában járatos, mint házvezetőnő kíván alkalmaztatni. 3700-3

Csinos fiatal leány házvezetőnői állást keres. Levelek „30 év” jelleg alatt a laphoz intézendők. 3418-3

ÁLLAST KAPHAT.

Kereskedelmi akadémiai érettségét végzett 26 éves fiatalember, levelezői vagy könyvelői állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3664-4

Jársalkodó kerestetik ur családhoz. Német és francia nyelv megkivántatik. Levelet „Jó fizetés” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendő. 3872-4

Az ipelységi takarékpénztárnál kereskedésben szívesen vállalkozna állást. 1095-4

Gyermeknevelés kerestetik egy 4 és 7 éves fiú mellé vidékre intelligens családhoz. Cím a kiadóhivatalba. 3682-4

Felolvasónő kerestetik egy jó zongorázó és zenéhez ért előnyben részesül. Ajánlatok „Szórákötő” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendő. 3994-4

OKTATÁS.

A német nyelv oktatására kerestetik egy tanító két gyermek mellé. Cím a kiadóhivatalban. 3545-5

Egy okleveles zenetárnó, néhány üres órával rendelkezővel, elvállal oktatást. Címe a kiadóhivatalban megadható. 3689-5

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkit is megtanítok az általam feltalált legújabb és legkönnyebb magyar rendszer (metódus) szerint, házilag és házon kívül, ugyiszint vidékre is tanító pontos és kimerítő magyarázat utján (posta fordul-tárok). Cím a kiadóhivatalban. 2650-5

Intelligens fiatal ember, néhány gimnázista tanuló elvállal oktatásra. Cím a kiadóhivatalban. 3674-5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

Nagyobb birtok megvételre kerestetik. Ajánlatok „Birtok” címen a kiadóhivatalba küldendő. 3424-6

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Képesten egészen újonnan épült ház, 11.000 forint amortizációs bankteljességgel 16.000 forintért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3432-7

A Krisztinavárosban két, három emeletes házhoz 15 évi adómentességgel villamos mentén előnyös feltételekkel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3642-7

Urasági ház villamos vasút mentén, az új múgyetemmel közeli, ben. kastélyszertől épült, magas földszintjén 9 szobával, alszintjén 4 szoba 2 fürdőszobával, konyhával stb. teljes ur komfort és négyzetes díszkert, istálló, kocsiszín, tégnyházak ritka alkalmi vétel. Házirás megküldetik. Cím a kiadóhivatalban. 6711-7

Jára-Somnicz nyaralótelepen, a Lomniczi-csúcs előtt épült villa négy szobával, előszobával, verandával, külön konyha-épülettel, pincével, vívezetéssel, szőkeáttal, egy holdas beültetett kerttel rendelkező. Cím a kiadóhivatalban. 6707-7

Házeladás. 3 emeletes adómentes ház, minden kényelemmel ellátva, u. m. kocsiszin és istállóval, 90.000 forintért eladó. vételhez 25.000 frt szükséges, mely után tisztán 35000 frt marad a hátralevő elárny banktelj. Bővebbet Rosenzweig J. Vasvári Pál-utca 9., 12-2-ig. 6719-7

ELADÁS.

Butorvevők becses figyelmébe ajánljuk. Nemes és Lenyey. Bolváros. Egyetem-tér 5. I. em. lévő nagy butor-műtárában a ház lerombolása miatt a butor-készletek minden áron eladtnak. 6431-8

Jeljesen jókarban lévő „Chicago I” 97-es model-kérekpár még alig használt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3898-8

Egy fekete, pedálos, rézbetétes, kitűnő hangú czimbalom eladó. Megtekinthető d. e. 12 óráig. Cím a kiadóhivatalban. 3640-8

Jutányos ár mellett eladó egy még jókarban lévő kérekpár. Megtekinthető 3-4 óra között. Cím a kiadóhivatalban. 3438-8

Régi faiskola teljes felújításra került eladó. Díszes, egykorú, a legkiválóbb fajokban, igen erős 9 ft 100 darab. Díszes erős 30 ft 100 drb. alna- és körte-radoncok 600, 800, 900, 1000 drb. Bővebbet, a legkiválóbb fajokban 12 ft 100 drb. Spárgagyökerek 80 kr. 100 drb. Cím a kiadóhivatalban. 2992-8

Bajuszpedró, briliáns hajpompádé, nagybőrszűnyegben „Parti áru” alatt kérem a laphoz intézni. 3400-9

Régi jó hímzőnek örvendő szalóciszlet, munkás vidéken, napi bérével 50-60 frt, elkülönítés miatt a berendezéssel együtt, jutányosan eladó. Komoly verők irjanak „Nagy forgalom” jellegre a laphoz. 3374-9

Női kérekpár kitűnő jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3696-9

Bámulatos olcsó!! 1 magas szőnyeg-díván 40 forint, 1 magas díván Croquet bőr (boró) 25 frt, 1 ottomán 14 frt, 1 halópamag matracokkal és hőkial csupot-bőrrel 16 frt, 1 háromrészes leőrmatrac 14 frt, 1 háromrészes ajk-matrac 6 frt, 1 háromrészes collin-matrac 4 frt, 1 szeszecskéntő csörgő 5 frt, 1 acél sodrony-ögybetés párn. acélsodronnyal 4 forint felfelé. Kapható készpénzben vagy utánvét mellett Nánán Ignác kárpitos-mesternél Budapest, VII. Erzsébet-körút 23. 6721-8

VÉTEL.

Jó hangú czimbalmot jutányos áron keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „Czimbalom” 60” jelleg alatt. 3522-9

Egy jókarban lévő kérekpárt óhajtok meliőbb venni. Ajánlatokat „Tandem” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába kerek. 3992-9

KIADÓ SZOBÁK.

Egy igen szép szobához lakárs kerestetik ugyanott teljes ellátás is kapható. Cím a kiadóhivatalban. 3452-10

Kiadó szépen burtozott szoba intelligens családnál fürdőszobával használat. Cím a kiadóhivatalban. 3412-10

Nagyon szép, tiszta szoba a Váci-körúton két ur részére, esetleg teljes ellátással kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3444-10

Utczai szoba lépcsőházból bejárattal teljes ellátással és zongora használat. Cím a kiadóhivatalban. 3542-10

Klinikai közelében, magányos ur nőnél egy ur teljes ellátást is lakást kaphat 30 frtért. Levelet „Nem banya meg” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendő. 1111-10

LAKÁS KERESTETIK.

Kerepesi-úton 2 utcza, 8 udvari, elő-fürdő-és cselédszoba konyhából álló lakást első, vagy második emeleten akarok május 1-ére kivenni. Ajánlatok „Csendes lakó” címen a kiadóhivatalba intézendők. 3535-11

Öt szoba és hozzá tartozó mellékhelyiségekkel álló urasági lakást keresek a körutak valamelyikén. A lakás első emeleten legyen s lehetőleg két előszobával. Ajánlatokat „Földbirtokos” címen a kiadóhivatalba kerek. 1896-11

A Teréz- vagy Erzsébetvárosban keresek egy földszintes szobát 18-20 szobával megvételre. Ajánlatot kerek „Kényelmes lakás” címen a lap kiadóhivatalába címezni. 2900-11

Két szoba és konyhából álló lakást keresek a Ferencvárosban. Ajánlatok az évi bér meghatározásával „Lakás 16” címen a kiadóhivatalba intézendők. 3698-11

SZOBÁ KERESTETIK.

Szobát keresek szépen burtoztva, külön bejárattal Ferencvárosban, Üllői-út környékén május elsőjére. 14-16 forintért. Ajánlatok „Csendes otthon” alatt a kiadóba kereknek. 1033-12

A nyugati pályaudvarhoz közel keresek szép udvari szobát külön bejárattal, lehetőleg teljes ellátással. Ajánlatok „Vasuti” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendő. 3302-12

Elegáns utczai szobát keresek az V. esetleg a VI-ik kerületben. Lehetőleg az I. emeleten. Levelet az ármegjelölésével „Főmőrnök” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába kerek. 3608-12

Két szigorló orvos keres 2 ablakos utczai szobát külön bejárattal az Andrássy-úton. Ajánlatok az ár kitelével „Szoba 24” jelleg alatt a kiadóhivatalba intézendők. 3684-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Nyári lakás Visegrádon élénk helyen propeller-hajó-állomáshoz közel egy szép kertben lévő kényelmes és csinos burtozott 3 szobából álló lakás egy szinten szép konyha, veranda és pince. Ára 200 frt. Cím a kiadóhivatalban. 3634-13

A Zugligetben egy nagy szobás nyaraló gyümölcsösökkel, árnyas nagy tenyves erdővel és gyönyörű kilátással a hegyek fele kiadandó. Cím a kiadóhivatalban. 3458-13

Lakás elutazás miatt a Ferencvárosban május 1-ére kiadó 3 szobával, 2 udvari, elő- és fürdőszobával ott az első emeleten. Évi lakbér 600 frt. Levelet „Lakás 800” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendő. 3402-13

Szép és kényelmes lakás 6 szobával, konyha, fürdő-és előszobával Visegrádon kiadó. Egességes, tiszta levegő, gyönyörű kilátás, a vasuti állomástól 8 perc. Levelet a kiadóhivatalba küldendő. „Urasági lakás” címen. 3632-13

Nagy helyiség 1-2 emeleten, mely egy nagyteremben és több szobából áll, augusztus 1-ére, kiadó Különösen alkalmas tródnak, látogatásnak, mulatóknak, egyéni helyiségek, öltözőknek, magániskoláknak, vagy nagy lakásoknak. Bővebbet a kiadóhivatal utján megudhatni. 3682-13

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönököt budapesti házakra és telkekre L. R., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetít a legrövidebb idő alatt, előkelő fővárosi intézmény, csekély utólagos honorarium fejében. Telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokvisztség. Ertekezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14

KÖNYVEK.

Eladok könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1772-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Kis bolt helyiséget keresek az Erzsébet vagy József-körút elején. Ajánlatok az ár megjelölésével „Plat-szertár” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendő. 3278-17

Műhelynek vagy raktárnak alkalmas pince-helyiséget kiadó a Váci-körúton közelében a Huba-utczában. Cím a kiadóhivatalban. 2832-17

A kerepesi-út környékén akarok május 1-ére egy kisebb bolt-helyiséget kivenni. Ajánlatokat „Bolt 163” címen a kiadóhivatalba kerek. 3708-17

Fekete János kenőcs, legjobb és legolcsóbb szer rheumatizmus, kócs, rikus és e fajta bántalmak ellen. Kapható: Kócs Gábor gyógyszerésznél Komádiban (Biharmegye) s a legkiválóbb gyógyszerésznél Budapest, Fővárosi József gyógyszerészterá Budapest. Egy nagy üveg ára 50 kr. 1107-17

KÜLÖNFÉLE.

Kitűnően és olcsón lehet étkezni egy szállodás örvényén. Cím a kiadóhivatalban. 3454-18

Elegáns női ruhákat készit jutányos áron egy kitűnő varrónő. Cím a kiadóhivatalban. 3338-18

A legjobb magyar élelcar az „Östökös”. Most sorra közli pompás karikatúrában a nevezetesebb írókat és művészeket. 3162-18

Olcsón és jól lehet étkezni a VI. kerületben, naponta 4 tal 20-25 havi 12 frtért, 2 féle pecsenyével 15 frtért. Cím a kiadóhivatalban. 3555-18

6p-harisnya kőtőmő, szerény díjazás mellett elvállal munkát. Szíves megkeresést. „Tartós és szép” jelleg alatt a kiadóba kerek. 3162-18

6 frtért készit elegáns utczai női-ruhákat egy igen ügyes szabónő. Házhoz is eljár napi 1 frt 50 krajczárért. Címe a kiadóban. 3658-18

MINDENFÉLE.

Egy régi királyi levél. A török világ viszonyaira jellemző adatokat szolgáltat az a nemrég felfedezett latin szövegű levél, melyet II. Ferdinánd király intézett 1636-ban Hagymásky István szent-gróti várkapitányhoz. Hű magyar fordítása a latin eredetinek így hangzik:

... Mi, második Ferdinánd, Isten kegyelméből római császár. Kedvelt hívünk! Már többször megparancsoltuk, hogy a rád bízott végvidékből semmiféle portyázást vagy bárminemű ellenségeskedést a törökök ellen meg ne engedj, nehogy ők hasonlókra ingereltetvén, a mieink is viszont általuk is nyugtalaníttassanak. Hitük, hogy komoly rendeletünkre kellő engedelmesség fog következni, de minden reményünk daczára ismét tudomásunkra esett, hogy a te nálad összpontosított katonaságból néhány lovas- és gyalog-csapat, száma mintegy 300, nem régen Kanizsa vára felé kirándulást tett s ott a törökök ingerlésére számos épületet felgyújtván, váratlanul megtámadtatott s mindnyájan részint el-estek, részint pedig elfogattak. A mi legnagyobb megbotráncolásunkat keltette föl s tekintve katonáink szerencsétlen elvesztését, kik azon végvidék veszélyeztetésével oly megdöbbenésbe rohantak, ezután parancsaink áthágói iránt — még ha azt te is fognád tenni — legkevesebb elnézéssel sem leszünk. Neked ezennel határozottan meghagyjuk, hogy ezen szerencsétlen esetről, valamint annak okozóiról, kik akár tettel, akár pedig tanácscsal közreműködtek, késedelem nélkül jelentést tégy, ha kegyeinkben akarsz maradni. Azonkívül ezek után a rádbizottakat kellő fegyelem alatt tartsad, nehogy a még történhető károkat a legszigorubb büntetéssel rajtok megvenni kényteleníttessünk, amit óvakodás végett neked kegyelmesen tudomásodra hozunk; egyébiránt pedig császári s királyi kegyelműnkön bizosítunk. Kelt Ratisbonban, római császárságunk városában, szeptember hó 13-án 1636. évben r. császárságunk 18-ik, magyar királyságunk 19-ik, cseh királyságunknak pedig 20-ik évében. Ferdinand s. k., Mansfeld Fülöp s. k., V. C. Ottman s. k.

A levél czime meg ez volt: „Adassék Hagymásky Istvánnak, szent-gróthi őrségünk jeles kapitányának, kedvelt hívünknek.”

A tudós gondolieri. Nemrégiben hunyt el Velenczében Maschio Antonio gondolieri, aki egyike volt a legkiválóbb Dante-ismerőknek. Az idegeneknek, akiket gondolájában szállított, sok érdekes epizódot beszélt el életéből. 1885-ben minden áron részt akart venni a florenzi Dante-ünnepélyen; de az osztrák kormány, mely már ekkor, uralma végén, igen gyanakvó volt, megtagadta neki az utlevelet. Ő azonban nem esett kétségbe. Két batyuba csomagolta ruháit és Dante-iratait s a Divina Comodia egyik kötetét zsebre vigye s ment át Chioggiába, onnan gyalog tovább. Borkereskedőnek adva ki magát, elérkezett a Póhoz s át akarta uszni a folyamot. Az ár azonban magával ragadta s ő majdnem a vízbe fulladt. Az ár ismét az osztrák partra vetette s összes iratai elvesztek. Ezenkívül még egy őrjárat észrevette s ő fogságba esett. Kiszabadulva elhatározta, hogy Dante-kutatásainak eredményét előadásokban fogja nyilvánosságra hozni. 1863-ban tartotta első előadását Dantéről Velenczében. Azután Firenzében, Milanóban, Turinban, Livornóban stb. tartott előadásokat. A legkiválóbb emberekkel volt bizalmas barátságban, mint János szász király, Manzoni, Tommasco, Capponi stb. S e r m o n e t a herceg egy alkalommal Rómába hívatta s ott a legelőkelőbb társaságnak mutatta be. 1879-ben az olasz kormány a velenczei Marco Toscani gimnázium pedellusává nevezte ki s ebben az alárendelt állásban maradt meg haláláig. Jellemzi az olasz kormányt, hogy egy ily kiváló embert nem tudott jobban megbecsülni.

A viperamárás ellen. Sokszor lehetett hallani viperamárás ellen való szerekrol, legutóbb pedig egy oltószerműről, mely a vipera epejéből készül. Most az „Intermediaire des chercheurs et des curieux” közli, hogy már évszázadok óta létezik egy viperahusból előállított gyógyítószér. Franciaország déli részein a nép a viperamárás ellen a vipera zsirját, míg közép Franciaország népe a vipera epehólyagját használja. A számos ősi szer közül ez egy különlegesség, melynek hasznos voltát a modern orvosi tudomány is kimutatta. Szokásos, hogy a skorpiót olajba teszik, hogy aztán scorpiómárás esetén a seb ez olajjal bekenessék, pókhálóval befedessék és vászorongyokkal leköttessek. Az olaj magába veszi a scorpió anyagját, a pók pedig a scorpióval egy családhoz tartozik. Igen szükséges volna tehát, ha az orvosi körök ezzel is közelebbről foglalkoznának.

KÉT ASSZONY

BARANCZEVIC SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (79)

Olga összehuzott szemöldöke alól szótlanul nézte a kis leányt. Lida nagyon hasonlított az apjához, még annak nyugtalan természetét is örökölte. Olgának koserü volt az a beismerése, hogy leányát nem szereti, mindig a gyűlölt férfit látta benne.

Lida felöltözött; felvette fehér, puha, prémes bundácskáját, prémes sapkáját s anyjától elbucszva azt kérdezte:

— Eljössz majd értem?

— Igen — felelt Olga.

— Vigan leszünk ott? Vendégek lesznek?

— Igen.

— Ki az a nő, akihez megyek?

— A te nénéd.

— Néném? Nem ismerem. Az, aki volt

már itt? A fekete ruhás?

— Igen, Nagyá néni.

— No — szölt Lida felduzzasztva ajkait —

ott azt hiszem, nem leszünk vigan.

— Majd meglátod, ha ott leszel. Madame Leonie még nem kész?

— Moi j'suis prête! szólalt meg az előszobából a francia asszony.

— Nagyon jó! Induljanak.

Ő maga zárta be utának az ajtót, aztán bement és megállt a szoba közepén.

Mit akart? Igen, elővenni az Evangéliumot és kikeresni azt a helyet, ahol arról van szó, hogy nem kell az embernek magával erőszakoskodni, hanem tűrni kell és úgy élni, a hogy lehet.

De csakugyan ez van-e ott mondva? Nem tévesztette-e össze mással? Hiszen oly kevésbé ismeri az Evangéliumot, oly rosszul érti azt...

Kivette a szekrényből a málnaszínű bárosnyba kötött könyvet, felnyitotta és elolvasta: „És ha a te szemed téged megbotráncoztat, tépd ki a szemedet.”

Nem, ez nem az. Lapozni kezdett a könyvben. A nyomtatott sorok futkároztak a szemei előtt, de ő nem olvasta őket és semmit sem értett belőlük. Elméje makacsul csak egy dologgal foglalkozott.

A bronz óra a kandallón száraz zörgést hallatott, ami negyed-órát jelentett. Olga az

Magyar írók szobája.

— Emlékezés Beöthy Lászlóra. —

Igenis, egy szoba, semmivel sem több: ebből állt az Úrnak 1855-ik esztendejében a mi „írói s művészi körünk”, „kaszinónk”, „gyűldénk”. S ezen ne tessék egy csöppet se csudálkozni vagy fitymálkozni a mai fényes klubtermekbe ellátogató író- vagy művészpolgártársnak, mert hisz — a mint tudva van — isten ő szent felsége csapásul vagyis inkább nehéz megpróbáltatásul hocsátotta vala a magyar hazára s így a magyar írókra is amaz emlékezetes korszakot és ha kedvünk s tehetségünk lett volna is ahhoz, hogy valamivel nagyobb s fényesebb írói klubot alakítsunk: ott volt Protmann atyus, ki a „Nájbábaj”-ban majd berendezett volna nekünk e czélra akár egy egész pavillont.

De azért ez a szoba, mely semmi tekintetben sem arrogált magának az „írói s művészi kör” büszke címét; amelynek még eszméje sem tőlünk került — mint ezt alább ékesen meg fogom írni, — melyre nem kellett engedélyt sem kérni, mivel szoba, egyszerű szoba akkor is csak kellett vagy lehetett a szegény magyar íróknak, épen elég volt arra a czélra, melyre rendeltetve volt.

A „Magyar írók szobájához” jutottunk vala pedig a következőképen.

1855-ben egy szép tavaszi napon nagy mulatság volt a városligeti „Páva-szigeten”. Volt zene, táncz, ballon-eregetés, este röppentyűzés stb. Ezt a mulatságot az ügyes vendéglős maga rendezte s czélt is ért, mert tömérdek vendéget csődített össze. Mikor többedmagammal megérkeztem, már nem volt üres asztal kapható. Mig valamely alkalmas hely után kutatva, az ottani nagy nyaraló tornácán ögyelegtünk, a földszinti lakószobák egyikének ajta-

ján a „Magyar írók szobája” fölírat öltött szemünkbe. Meglepetve tekintettünk egymásra. Mit jelentsen ez?

— Talán a vendéglős akar előzékenykedni — találgattuk.

— Már akármint van, de mivel ez idő szerint mi is „magyar írók” volnánk, alkalmasint nekünk is szól ez; tekintsünk be, hisz a kulcs az ajtóban van.

Mig így tanakodtunk, egy szolgálatra kész egyén jött hozzánk s az ajtót egész készséggel kinyitá előttünk.

Beléptünk. Csinosan bebutorozott nagy szoba, a falak mellett több íróasztal írószerekkel, pamlagok, székek; a szoba közepén nagy, terített asztal, virágokkal földiszítve s izletes tavaszi gyümölcsökkel gazdagon megrakva; még ágyneművel ellátott nyoszolyák sem hiányoztak.

— Hát ez aztán mind a „magyar írók” rendelkezésére áll?

— Igenis... csak méltóztassék...

— Hát a vendéglős rendezte be ezt így számunkra?

— Nem, kérem alásan...

— De hát kicsoda? — kérdeztük újabb meglepetéssel.

— Azzal nem szolgálhatok...

Tovább nem sokat okoskodva, helyet foglaltunk s nyitott ajtónál élveztük a zenét, szemünket legeltettük az előttünk tarkálló sokaságon s hatalmas étvágygyal fogyasztottuk a megrendelt ételeket s italokat — szóval egész ünnepeességgel elfoglaltuk s fölszenteltük az új tanyát, nem sokat törődve többé azzal, hogy mely előzékeny ligeti tündér mecenáskodott így irányunkban.

Távozásunkkor maga a vendéglős jött hoz-

zánk jelenteni, hogy a szoba kulcsa mindig nála lesz s a szoba bármikor, még éjszakai használatra is, rendelkezésünkre áll.

Igy jutottunk mi 1855-ben egy kedves tanyához s mint később kipuhatólnunk sikerült, csakugyan egy „kis tündér” gyöngéd figyelme által, kinek akkor a Páva-sziget tulajdona volt s ki irántunk, a Páva-sziget akkori szorgalmas látogatói iránt megkülönböztető vendégszeretetét ily módon akará kitüntetni; mit sans géne annál inkább elfogadhattunk tőle, mert ő maga is társunk volt Apollóban, amennyiben szintén a muzáknak áldozott — sőt azóta is folyást áldoz.

És minthogy akkor — mint már említém — nem volt sem írói, sem bármiféle „kör”-ünk, kivált a fiatalabb írói nemzedék szívesen ellátogatott ide, hol arra biztosan számíthatott, hogy egy-két jó pajtást mindig fog találni.

Szegény Beöthy Laczi gyakran napokat töltött itt s nem egy kedves beszélyét, humoreszkjét itt írta meg; rendes látogatói voltak még a „Magyar írók szobája”-nak Lisznyai, Tóth Kálmán, Kővér Lajos, Balázs Sándor, Balogh Zoltán stb.

Beöthy Laczi élete, mikor én vele megismerkedtem, inkább hasonlított egy borus őzsi, mintsem tavaszi naphoz, melynek derűje már koránál fogva is inkább megillette volna őt. Mifejező arczán örökös levertség, tompa, egyhangu fájdalom, mely csak vig-barátú körben, a vendéglős kerék asztalánál látszott feloldadni, vagyis inkább rejtőzött el a legszilajabb humor álarczába, mely azonban nem volt egyéb, mint a siró zokogása, ki azt szeretné elhíttetni a világgal, hogy az csupán könnyelmű kacagás. Hogy jutott e lelkiállapotba, nem akarom itt fejtegetni, hisz maga is oly óvatosan kitért ez elől mindig, ha részvételt közeledtünk felé s nem passz

óra számlapjára tekintett. „Öt perc múlva oda érnek a nővéremhez.” — villant meg az eszében s egyuttal, mintha valami meglökte volna, felállott, bement az öltözőszobájába s felvén a mosdóasztalról egy szintelen folyadékkal félig megtöltött üveget, kiöntötte annak tartalmát egy pohárba.

Aztán szemét behunyva, szájához vitte a poharat.

— Egy, kettő, három! — mondá magában s a három szóval felhajtotta a pohár tartalmát. Annnyira megijedt, hogy rögtön szédülni kezdett a feje. Oh, mit nem adott volna most azért, hogy meg nem történt volna az, ami egy pillanattal előbb megtörtént! De már késő volt. Az édeskés, egető folyadék befutotta a torkát s ő érezte, hogy a kellemetlen, perzselő érzés mint terjed tovább és tovább, megakasztva a lélegzetét.

Oda rohant a vizes kanecsohoz, tele töltött egy poharat, kiitta azt egy hajtásra, de attól az égés, mintha még növekedett volna. Tehetetlenül nézett széjjel. A szoba küszöbén a szobalány, Póli, állt a rémülettől halvány, eltorzult arccal.

— Asszonyom, asszonyom! — kiáltott fel, kezét összecsapva.

Az előszobában csengettek. Póli kiszaladt ajtót nyitni s egy látogatójegygyel tért vissza, amelyen ez a név volt olvasható: „Mensiczkájá Vasziljevna Irén”.

— Azt kérdezi, hogy bejöhet-e? — mondá Póli.

— Nem, nem! — felelt Olga pihegve — mondd, hogy nem vagyok itthon. A kedves jó „Pislogó szemecske”! Bizonyosan azért jött, hogy megvigasztaljon. De most már késő.

A visszatérő Póli a divánon ülő asszonyát halálos sápadtan találta.

— Ah, asszonyom, asszonyom, mit csinált! — kiáltott fel Póli Olga körül forgolódva — hát lehet ez... hát lehet így!... Mindjárt itt lesz a nővére... Uramistenem!

És Póli sirva fakadt.

Olga nem szólt, gépiesen nézett maga elé. A maró, égő fájdalom behatolt belsejébe. Egyszerre nagyra kinyitotta a száját, mintha több levegő után kapkodna, felsikoltott és lehanyatlott a divánra.

Erre minden megváltozott a szeme előtt, minden összegomolyodott valami chaosba. Felszaladt a kapus ijedt arccal, aztán

mintha valami ködben megjelent volna egy, ur s Olga csak a sötét arczát, meg a hófehér kezét birta annak kivenni, azután megjelent egy másik ur is; ezeknek a kezében Olga valami szerszámokat látott, félig látta, hogy több ember lötött-futott, körülötte áldogált, hogy ezek az emberek kezeit emelgették, egymásba ütődtek, valamit öntöttek, valamit a szájába dugtak neki.

Az ismeretlen emberek közt észrevette a nővére, azután az anyja és talán Ivanycs Szokratesz alakját, de szertelenül gyötörtette a fájdalomtól, egyiket sem nézhette meg jól. Behunyt szemei előtt szokatlan gyorsasággal forgott valami nagy, tizes golyó, amely időnkint a szivarvány minden színében változott.

Igy telt el a nap többi része, az éjjel s reggel felé, mintha jobban érezte volna magát Olga. Nyugodtabb lett, nem sikoltozott, tudott lélegzeni. De délfelé rettenetes lázas paroxizmus rázta meg egész testét, hőmérséke gyorsan felszállt s Olga önkivületi állapotba esett. Az orvos kijelentette Szergejevna Nagyezsdának, aki egy pillanatra sem távozott a nővére ágyától, hogy a megmentés reménye végtelenül eltűnt. Daczára, hogy igen gondosan kimosták a gyomrot, bizonyosan benmaradt valami rész a méregből, amelyet Olga bevett s ez a kis rész behatolt a vérbe.

Olga álmoságba esett. Inyhusa megdagadt és megkékült, lélegzete kellemetlen szagú lett. Olga a melléhez kapott, tépte magáról a ruhát.

Az a remek szépségű, ruganyos izmu, elasztikus bőrű test, amely csak kéjre és gyönyörre volt teremtve, óráról-órára szétmállott, élő állapotában senyvedni kezdett.

Olga már nem tudott beszélni, erősen ziháló melléből csak tompa nyögés és hörgő, nehéz lélegzés szakadozott még ki.

Harmadnapra meghalt.

Bargyin megjelent a temetésen, mert ezt a társadalmi morál szempontjából szükségesnek tartotta. A halottas kocsit után egy hintóban ment, a templomban és a temetőben egészen elkülönítve állt s mihelyt lebecsátották a koporsót a sírba, elhajtatott.

A temetésnél a halottas kocsit előtt, kezében a szent képpel, Ivanycs Szokratesz lépkedett. A hideg szél szétzilálta sűrű hajának fűrtit és örökösön kapkodta, forgatta viseltes felső kabátjának a szárnyait, de az öreg ur

nem hagyta magát s elment egész a temetőig. Roppant elkéséltette őt az Olga halála. Nem ilyen sorsot jövendőlt ő az ő szép ismerősének...

XVII.

Sztepanics Péter, miután kineveztek az ellenőrzőbizottság tagjává, kincstári szállást kapott. Nagyon szépen haladt elő a szolgálásban. Két-három pénzügyi tervét elfogadták s őt szolid, neki megfelelő állásba helyezték.

Külsőleg mi sem változott, épen olyan nyugodt, szorgalmas ember maradt, mint amilyen volt mindig; személyes és családi életében is megmaradt előbbeni szokásainál. Tíz órákor, mint régebben is, pontosan elment a hivatalba, ott ült őt, néha hat óráig s még mindig vitt magával munkát haza is. Csak hogy ez a munka nem volt már az a napszámos munka, amilyen azelőtt, hanem nagyobb fogású, érdekesebb. Néha ő ment fel esténként a bizottság üléseire, máskor meg ő nála gyűltek össze a bizottság tagjai.

De mikor egyedül dolgozott, akkor nagyon szeretett otthoniasan elhelyezkedni s mindig a régi, kopott kabátját öltötte fel. Szergejevna Nagyezsda sem békételenkedett már.

Egy januári hónapban Sztepanics Péter áthurezolkodott az új szállásra s a feleségével és Petrovna Olimpiáival, az anyósával tartott házi tanácsban elhatározta, hogy az új lakást a leghizalmasabb ismerősök körében megünnepli. Petrovna Olimpiáda is egészen kibékült már a vejevel s ennek jeléül végtelen oda költözött hozzá. Meghatározták a napot, összejárták az ismerősöket és szétküldték a meghívókat.

Ezen az estén Sztepanics Péter valamiért igen elegiikus hangulatban volt. Nem ment el a hivatalba s egész délelőtt, míg a kárpitosok a többi szobában dolgoztak, ott maradt a dolgozószobájában, vizsgálgatva az ujjannan vásárolt butorokat és felszögezgetve a függönyöket.

Ha ebben az időben idegen ember lett volna a szobájában, csudálkozva látta volna, hogy Sztepanics Péter eltűnődő arczkifejezéssel kotorászott, keresgélte az íróasztala fiókjában, kiszedve onnan régi, megsárgult szelvényeket, sokáig olvastatta azokat s némelyik felett sokáig elgondolkozott.

(Folytatás következik.)

codott soha! Mint a legtöbb könnyelmű embernek, páratlan jó és érzékeny szíve volt, melyen minden fájdalmas benyomás mély sebeket hagyott maga után és akkor s még inkább kevéssel az előtt, olyan idők jártak, hogy mind a magán, mind a közéletben az ily fájdalmas behatásoknak nem voltunk szűkeben. Egyszer, jelenlétemben, levelet kapott, melyben egy igen szeretett ifjabb testvéremnek, ki, ha jól emlékszem, színész volt, szerencsétlen halálát tudatták vele. Csaknem összereskedt a fájdalom alatt, hiába tudakoztam, míg végre egy köny gürdült le arczán s a levelet azólanul átnyujtá. Aki ez este a „Komló”-ban látta s hallotta őt, bizonyára azt a megjegyzést tette felőle, hogy ennél a Beöthy Laczinál bohókásabb, szilajabb, vigkedvű fia nincs széles e világon. Pedig ha tudta volna, mily gyilkos fájdalmat fojtogatott a jókedv mémoráiba.

Valóban bámulatos, hogy e zilált élet mellett, melyet folytatott, oly jelentékeny irodalmi tevékenységet mikép fejthetett ki. A lapokba folyvást bevezélyeket, humoreszket s egyéb apró czikkeket írt; önálló füzeteket, mint a „Puncs”, „Nesze semmi, fogd meg jól”, „Laczikonyha” adott ki; írt regényeket, naptárt, albumot szerkesztett stb. Sokszor kiadója s legközelebbi barátai sem tudták, hová tűnt el, napokig, hetekig nem volt látható; míg végre elhanyagolt külsővel megjelent kiadójánál, a ki mind a mellett, hogy munkáival igen jó üzletre tett szert, nagyon szűkmarkúan honorálta. De ő, aki mint mindenben, úgy követeléseiben is igen szerény volt, kevéssel is beérte; örült, ha pár forintot kaphatott és ekkor gallérosan kicsipte magát s falyatermődereszve, lakk-czipőzve, míg kevés pénzben tartott, folytatta előbbi szomorú-vig életét.

De e rejtélyes el-eltűnései közben is dolgoz-

gatott. Egy ily hosszabb kimaradása után legjobb novelláit egyikét, a „Komédia és tragédia”-t hozta hozzám közlés végett. Csunya, szennyes csomag volt, mit kezembe adott, nagyrészt elhasznált étlapok, melyek háta különböző színű, vagyis inkább szintelen ténnyel s itt-ott írónnal kegyetlenül be volt szakalábozva. Csudálkozva néstem rá s ő szomorúan mosolyogva mondá:

— Mikor e lapokat írtam, nem igen válogathattam a papirosban.

Bármelyik hírlaphoz szivesen befogadták volna rendszeres munkatársának, de minden efféle ajánlatot határozottan visszautasított. A rencea munka, a lekötöttség nem fért össze madártermézetével; azonban egy nagyobb hírlap szerkesztője addig ostromolta kecségető ajánlatokkal, hogy elvágta fölcsapott újságírónak. El is ment a szerkesztőségbe, leült kijelölt asztalához s megírta... lemondó levelet s azt ott hagyva, vette kalapját s távozott.

Sok ily jellemző vonást, adomát beszélhetnék még el róla, melyek az ő eredeti egyéniségét teljesebb képen tüntethetnék föl, mint e szaklatott sorok. Csak halálos betegsége előtt együttléteinkről akarok még itt megemlékezni. Az egész napot künn töltöttük a városligetben. A természet ünnepies csendje, a gyönyörű alkonyat egészen szentimentalizsá tette, mire különben is nagy hajlandósága volt s e magabazárt zaklatott lélek szokatlanul közlékeny lett. Egyike volt es a magabazárt állás ama ritka perczeknek, melyek a könnyelmű emberek életében is előfordulnak, de fájdalom, a nélkül, hogy mélyebb nyomokat hagynának maguk után.

— Belátom, hogy sokat vétkezem magam ellen — szól a többi közt — érzem, hogy egészésem is hanyatlak; jódarab időre el kell hagynom ezt a Pestet, elmegyek Tatra-Füredre: jókor fokszem, jó-

kor kelek, iszom a hús forrásvizet, járom a hegyeket, aztán úgy ósz felé piros ragyogó egészséggel, munkakedvvel visszatérek; aztán...

— Nos, aztán?...

— Aztán elmegyek Komáromba, ott van egy kedves kis leány (melyik mélyebb érzésű fiatal ember ne rejtőzgetne efféle veszedelmes kis portékát zivében!), tudom, hogy rám vár, azt elveszem, aztán feljövünk Pestre „s csak megélünk valahogy”, ahogy Petőfi mondta volt.

Lelkében a jövő ez édes, csalogató képeivel, lassan befelé mentünk a városba. A gesztenyefasor, a király-utca nagyrésze már szerencsésen hátunk mögött maradt, de előttünk volt még a Scylla és Charybdis, a „kék” és „fekete macska” s itt a népesebb járó szegény Laczit mintha elsodorja volna mellőlem a járó-kelők nagyobb hulláma, nem láttam többé sehol, csakugyan nyomtalanul eltűnt.

Harmadnapra ezután ágyban fekve, azzal a végzetes szomorú mosollyal ajkai körül, találtam. Mellette orvosa: az ósz Balogh Pál, a jeles tudós, gúnygeleg arccal.

— No, kedves úrtyén — szól alig hallható hangon — a sors nem akarja, hogy együtt utazunk Tatra-Füredre, nekem már más utam van... de jobb ez így.

Fár nap múlva eltemették. Soha meghatóbb temetést nem láttam életemben. A ki csak jelen volt, az mind nem hogy könyezett, de zokogott. Mintha mindenki nem csupán átérzte, de még is értette volna e koporágyval szemben a benne fekvő ifjan megtört élet tragikumát.

Aki életében mindenkit megnevetgetett, azt halálában mindenki megíratta!

Berecz Károly.

SZINHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. április 16-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kvi bérlet 64. Havi bérlet 12.

Jefte leánya.

Vígjáték 1 felvonásban. Írta: Felice Cavallotti. Fordították: Rényi Dezső és Rudau Amadé.

Személyek:

Albéri Mario Horváth Emma, neje Csillag T. Villalba Arzénia Matóthy Varchi dr. Császár

A kápolna.

Színkép 3 felvonásban. Írta Abonyi Árpád.

Személyek:

Kovácsziné Lendvayné Bernardine Török Ottó Duszó Rapolti Ujházi Guldó Császár Előre Hegyesi Górszki Szacsvay

Kezdete 7 órakor.

VÁRSZINHÁZ.

Zárva.

MAGYAR SZINHÁZ.

Aranylakodalom.

1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolc képből, dalokkal és táncszízzal. Írták: Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenejét összeállította: Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő Katalin Béla Nyárády Howard Tarnay Ákos Emerenczia Tábornok Segéditást Boriska Óreg paraszt Petike, unokája Czigányprimás Bem tábornok Petőfi százados Mikulák Janó Krausz bácsi Kozákkaplar

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Kvi bérlet 60. Havi bérlet 6.

Carmen.

Opera 4 felvonásban. Zenejét szerette Bizet. Szövegét Merimee Prosper Beauvois írta. Működését és Haler L. fordította. Abrányi Emil.

Személyek:

Don José Escamillo Dancaire Remendade Zuniga Mozales Lila Pastia Carmen Micaela Frasquita Mercedes Lariza Takas Várady Kim Kornai Mihályi Gonda Abrányi M. Róter Gábor Fayr

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Előre

Felhőszakadás.

Színkép 2 felvonásban. Írta Gerő Károly. Zenejét összeállította ifj. Bokor József.

Személyek:

Balajthy Máté Scrimál Szabó Kiss Kócsi Gábor Kéry Klára Raskó Siposné Vidorné Tóth Balázs Saerdahelyi Gábor M. Vidor Ujvári

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

600. szám. 600. szám.

Feri kisasszony.

Amerikai bohózat 3 felvonásban. Írta: M. Morton. Fordította: Mihály József.

Személyek:

Frank Stayer Tepolyczai Fred Andersen Panyrei Byron Mac Staff Góth Anghácsi Hegedűs So per, komoronyk Szerényi Vada Dellé E. Edsa Varsányi L. Mann kisasszony Nikó L. Chetwyné R. Rostagni Cosette, szobaleány Bezzeti L.

Kezdete 7 órakor.

Színházi műsorok a 20. oldalon.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyékét jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Társasága szepességi vászon raktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Dr. Lengyel Frigyes-féle Nyirfa-balzsamot. A modern vegyészeti hatalmas haladás és az ebből származó ártalmatlan kozmetikus készítmények sem voltak képesek a 30 éven át bevált...

FOGAK. Fogorvos dr. NEUFELD. Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota. Vasár- és ünnepnapokon délután 4—5-ig.

Üdvös tanács. Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál Egger biztos hatású Mellpasztillái...

Szives figyelemzést. Elektro-Volta-Kereszt. Nem lehet eléggé ajánlani minden embernek, hogy hordja mindig a VOLTA-KERESZTET...

REIF MIKSA. Hygienikus központi raktárban Budapest, Erzsébet-körút 6. i. em. ajtó 10.

Hungária-kávé. Szalády Antal gyárosnál, VI., Andrassy-ut 88/0. és minden nevezetesebb süszertüzletben.

Európa szálloda BUDAPEST, Nádor-utca 5. Szobák 1 irttól kezdve. Hónapos-szobák olcsóbban mint bárhol.

Pénz- WOHL J. banküzletben Budapest, Ferencz József-tér 3. Diána-fürdő. 656. INGATLANOK. TELKEK BIRTOKOK HÁZAK VILLAK eladtnak és PÉNZ-KÖLCSÖNÖK ingatlanokra, birtokokra, házakra, telkekre, váltókra és értékpapírokra eszközöltenek...

AUFRICHT GYULA. KÖLTÖZTETÉSI ÉS BÜTORSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT. Budapest, Andrassy-ut 50. (Octogon) Megfelel a legmodernebb igényeknek a szállítási terep ugy mint „beraktározásnál“.

CHICAGO-kerékpár. A világhírű. BUDAPESTEN, VII. kerület, Erzsébet-körút 19. sz. Perl és Löwinger. Részletfizetésre is kapható.

M. kir. államvasutak igazgatósága. 48822—CII. sz. Hirdetmény. Folyó évi április hó 1-től új kivételes díj-szabás lépett hatályba, mely által az 1897. évi június hó 1-től fennálló hasonló díj-szabás érvényen kívül helyeztetik.

Gutmann J. és Társa. Budapest, VII., Kerepesi-ut 16. sz. Minták és ékezetek raktárára ingyen.

Csak az Olasz vörös kereszt-sorsjegyek. évenként 4 huzásuk van. Legközelebbi huzás már május 2-án. Főnyeremény 35,000 FRANK aranyban. 3 drb 40 havi részletben a 1 forint 40 krajczár.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Víg Színház	Nép Színház	Magyar Színház
Vasárnap d. u.	—	—	—	A nőszabó	1848. Hadak útja	Aranylakodalom
Este	Folt, amely tisztít	—	Lohengrin	Feri kisasszony	Felhőszakadás	Eduard póre

Eladó papirkereskedés!

A Balassagyarmati Könyvnyomda-Részvénytársaság fő-utczán levő **Papir- és Könyvkereskedése** **ELADÓ** Az átvételhez szükséges tőke 4000 frt. Bővebb felvilágosítást a Balassagyarmati Könyvnyomda-Részvénytársaság igazgatósága ad.

Ugyanott aszakba vágó cikkek gyári áron kaphatók.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

38199—98. CI.

Hirdetmény.

Hordókban szállított borküldemények fel- és leadása budapesti központi vásárcsarnok-állomáson.

A budapesti borvásároknak a budapesti központi vásárcsarnokba történt áthelyezése folytán, Budapest központi vásárcsarnok-állomáson ezentúl hordókban szállított borküldemények fel- és leadása is eszközölhető.

Budapest, 1898. április 2-án.

A m. kir. államvasutak igazgatósága. (Utánnyomás nem díjaztatik.) 18

Előfizetések

hirdetésegy

VIII., József-körút 65. szám.

Téli üdülő- és gyógyhelyek

a déli vasút mentén. Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasút pályaudvara).

Hely	Kanizsa Pragerhof	Budapest d. v. ind.	Menetértíjgyekek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra I. oszt.
Abbazia	Pragerhof	d. v. ind. 7.30 reggel, 7.45 este. Abbazia-Matanglie erk. 8.45 este, 9.30 d. e.	32.09 frt., II. oszt. 37.28 frt., III. oszt. 33.59 frt.
Görz	Pragerhof	d. v. ind. 7.30 reggel, 7.45 este, 9.25 este. Görz erk. 9.43 este, 10.08 d. e., 6.34 este.	35.90 frt., II. oszt. 40.05 frt., III. oszt. 35.58 frt.
Bozen-Gries	Pragerhof Marburgon	d. v. ind. 7.30 reggel, 7.45 este. Bozen-Gries erk. 8.58 reggel, 1.43 d. u.	62.84 frt., II. oszt. 44.86 frt., III. oszt. 28.90 frt.
Merán	Pragerhof Marburgon	d. v. ind. 7.30 reggel, 7.45 este. Merán erk. 8.02 d. e. 2.58 d. u.	62.84 frt., II. oszt. 44.86 frt., III. oszt. 28.90 frt.
Arco	Pragerhof Marburgon	d. v. ind. 7.30 reggel, 7.45 este. Arco erk. 9.50 d. e., 3.42 d. u.	Menetértíjgyekek Meri állomáig 30 napig érvényesek gyorsvonatokra I. oszt. 69.68 frt., II. oszt. 50.23 frt., III. oszt. 32.62 frt.

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel

Áruházam oly annyira van felhalmozva cipőárukkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Árak oly olcsók, hogy valóban bámulatos.

- Férfiaknak.**
- Csugos cipő, egy darab pitting bőrből 2.50
 - Borjúbőr betétes cipő 3.25
 - Borjúbőr, keztüdbőr-szárral, elegáns 3.90
 - Divatos barna színű, bergsteiger cipő 4.00
 - Divatos barna színű csugos cipő 4.00
 - Divatos barna színű borjúbőr, elől kapcsos cipő 4.50
 - Divatos zöld színű előlkapcsos cipő 4.50
 - Divatos barna színű félcipő 5.50
 - Északiulak cipő, világosbőr vagy keztüdbőr szárral 4.90
- Nőgyekeknek.**
- Női laztin csugos cipő, 16 cm. magas selyem csug 2.50
 - Féregbőr csugos cipő 2.50
 - Divatos barna színű fűrészes angol cipő 2.50
 - Divatos barna színű gombos angol cipő 2.50
 - Divatos zöld színű előlkapcsos 2.50
 - Divatos barna színű gombos cipő 10—12 gombmagas d. 2.50
 - Divatos barna színű félcipő 2.50
 - Féregbőr regatta-cipő, kötél való 2.50
 - Laosztin regatta-cipő, kötél való 2.50
 - Óriási választék mindennemű divatos barna és sötétzöld, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűrészes-cipőkhöz. — Vidéki rendelőknek pontosan eszközöltetnek több száz divatos ábrákkal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel. 688

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6.

Pollitzer Mór és Fia

os. és kir. szabad. orthopaedial kötszerek. — Alapítottak 1860. — Csek V., Deák-Ferencz-utca 10. az. Fontos szenvedőknek.

UJDONSÁG. Pollitzer-féle utjonnan járított os. és kir. szab. gummi sérkötő, a legjobbnak van elismertve és monarchiánk hátkörén túl is nagy elismerésnek örvend. Nem csuszlik le a testről, nem gyakorol kellemetlen nyomást, egy éjjel, mint nappal hordható. Csak az orvos által az eddigi sérkötők hiányait pótolja. A pelották a sérves idomlatok és károsítást övel van ellátva, melyek a testről való lecsuszást megakadályozzák. Árak egy oldalú 7—10 frt., kétoldalú 10—18 frt. **Megrendelésnél a test bőrére köröztetik.** Gyermekeknek a felével olcsóbb. Nagy raktár angol és francia sérkötőkben. Sus-pensorium, haakötő, görcsér-gummihasny, egyenestartó. Méhlecakendő, hágyárny-ágyba-tét és havi-haj fellegők dug választékban kaphatók, valamint a legfinomabb francia és angol **GUMMI Kötőanyagok** valódi **GYÖNYÖR** mellett. Ezalé ar-
deh dobozban, tucataja 3, 4, 6 és 8 forint.
Kösz egyenként csomagolva, tucataja 3, 4, 6 és 8 frt. Capote amara (róvid) felár színi tucataja 2 és 4 frt., narancsszínű 5 és 6 frt. **Phlegma** tucataja 4 és 8 frt. **Hálhólyag** (noszu) tucataja: 3, 4, 6 és 8 frt. Hálhólyag (róvid) ter. 4 és 6 frt. Poly Borne Hasse díjja 2 frt. Poly Borne Hasse díjja 2 frt. 50 krajczár. **Phlegma** csomagolva tucataja 4 és 6 frt. (47)

A legszebb Magyar Könyv!

Az összes magyar műkritikusok egyhangu véleménye szerint a legszebb magyar könyv a

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kiss József költeményei

illusztrált díszkiadása.

A legnagyobb negyedrért alaku, pompás díszkötésű mű, tiszennyolcs fényvetézetet (Heliogravur), tizenkét autotypikus színes műmellékletet és harmincz szövegképet foglal magában.

A képeket a nagybányai művészolónia tagjai festették: FERENCZY KÁROLY, GRÜNWARD BÉLA, RÉTHY ISTVÁN, HLL OÓSY SIMON és THORMA JÁNOS.

A pompás díszmű ára fényes vászon-díszkötésben — 24 forint.

A sajtó nyilatkozatai a műről:

„A könyv formájáról, ugy gondolom, szó nélkül elismerjük, hogy ez a legszebb magyar könyv. A Franklin-Társulat s a müncheni híres Meisenbach cég remekelt ezzel a munkával, melyben a szöveg nyomásánál csak a képeké gondosabb s az eredeti képekénél csak a reprodukciójuk szebb. Ezek a képek meg fognak lepni mindenkit, mint ahogy a Révai-ék külön kiállításán meg is lepték a meghívottakat, akik első nap idegenül fordultak el a gyönyörű különlegességektől, másnap azonban eljöttek rájuk licitálni.” Magyar Hírlap.

„Ez a kiadás igazán művészi alkotás és a magyar ipar is bátran kiállhat vele.” Budapesti Hírlap.

„Kiss Józsefnek összes költeményeit adták ki Révai Testvérek egy olyan kötetben, aminőhöz hasonlító fényeset talán még nem produkált a magyar könyvvezet.” Országos Hírlap.

„A kötetben nincs rajta az ára. Megér száz pengő.” Függetlenség.

„Jó volna ezt a művet a külföldre vinni. Onnan viszszakérülne a híre s az ilyen visszhangnak könnyebben talán még nem produkált a magyar könyvvezet.” Uj Idők.

„Diadala és büszkesége a magyar irodalomnak, hogy a kiadók becsületét ily magas fokon láthatjuk. Mintha költői ábrándot valószínűleg az a munka, egy irodalmán lelkesen csügöngö nemzeti ábrándját, mely költőt a dicsőség fényében öhajja látni. — Ezzel az érzéssel forgattuk a Révai Testvérek kiadásában megjelent díszes könyvet, mely elegancia és művészi érték tekintetében páratlanul áll a magyar könyvpiacra s mely a világ legelőkelőbb könyvpiacain is megkülönböztetett tiszteletre tarthat számont. Magyarország.

Mint hogy az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatala módot akar nyújtani, hogy előfizetői ezt a legszebb magyar könyvet könnyű megszerezhessék, a kiadóhivatal oly megállapodást létesített a mű kiadóival, mely lehetővé teszi lapunk t. olvasóinak, hogy a művet csekély havi részletfizetésre megrendelhesék.

Egy másútan fizetendő 2 frtos havi részletfizetésre rendelhetik meg a díszművet az „Országos Hírlap” előfizetői, ha a munkát az alábbi rendelőlapon megrendelik és a megrendelő lapot az „Országos Hírlap” kiadóhivatalába beküldik.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatala Budapest, VIII., József-körút 65.

Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadótól Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól

Kiss József költeményei

illusztrált díszkiadását díszkötésben 24 frtért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 2 frtot mindaddig a munka kiadónak Budapestben fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rájтам postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámitása mellett) beszedhetők.

Hely és kelet: Név és állás:

Ezen rendelőlapon levelező-lapra ragasztandó és az „Országos Hírlap” címére küldendő.